

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Slezská univerzita v Opavě

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Slezská univerzita v Opavě
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné

ÚČETNICTVÍ NEVÝDĚLEČNÝCH ORGANIZACÍ

PŘÍKLADY

Pro prezenční formu studia

Iris Šimíková

Karviná 2013

Projekt OP VK č. CZ.1.07/2.2.00/28.0017
„Inovace studijních programů na Slezské univerzitě,
Obchodně podnikatelské fakultě v Karviné“

Obor: Účetnictví.

Anotace: Obsah publikace je zaměřen na oblast účetních jednotek, jejichž primárním cílem není dosahování zisku. Doplňuje metodicky komponovanou studijní oporu Účetnictví nevýdělečných organizací o konkrétní příklady na procvičení účtování. Nevýdělečné organizace vznikají zápisem do příslušného rejstříku, z hlediska účetnictví jsou považovány za účetní jednotku, vedou účetnictví v plném nebo zjednodušeném rozsahu. Text je rozdělen do kapitol, které umožňují systematický nácvik účtování od vzniku účetní jednotky a otevírání účetních knih, přes pořizování nebo nabývání majetku dlouhodobého a krátkodobého, vzniku závazků, účtování o odměňování zaměstnanců za práci, stavu a změn ve jmění, průběžného sledování vytvářeného výsledku hospodaření v členění na hlavní a hospodářskou činnost. Uvádí příklady na sestavení výkazů účetní závěrky a jejich obsahu. Objasňuje případy zdaňování výsledku hospodaření poplatníků, kteří nejsou založeni nebo zřízení za účelem dosahování zisku. Publikace obsahuje vzorové příklady na účtování, následně příklady na samostatné procvičení a samostatné úkoly, umožňující ověření zvládnutí učiva. Text je doplněn soubory testových otázek, vycházejících ze situace specifického postavení nevýdělečných organizací. Záměrem při koncipování publikace bylo vytvoření uceleného kompletu o účtování účetních jednotek, jejichž cílem není dosahování zisku, ale poskytování obecného prospěchu.

Klíčová slova: Účet, aktiva, pasiva, náklady, výnosy, poslání, majetek, dar.

© **Doplní oddělení vědy a výzkumu.**

Autor: **Ing. Iris Šimíková, Ph.D.**

Recenzenti: Doc. Dr. Ing. Jaromír Lazar
Ing. Milana Otrusínová, Ph.D.

ISBN Doplní oddělení vědy a výzkumu.

OBSAH

ÚVOD	5
1 TYPOLOGIE NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	6
1.1 VYBRANÉ ÚČETNÍ JEDNOTKY.....	6
1.2 NEVÝDĚLEČNÉ ORGANIZACE.....	7
2 VEDENÍ ÚČETNICTVÍ NEVÝDĚLEČNÝCH ORGANIZACÍ	10
2.1 VEDENÍ ÚČETNICTVÍ VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU.....	10
2.2 VEDENÍ ÚČETNICTVÍ V PLNÉM ROZSAHU.....	11
2.3 JEDNODUCHÉ ÚČETNICTVÍ.....	13
3 OTEVÍRÁNÍ A UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH	16
3.1 OTEVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH.....	16
3.2 UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH.....	17
4 DLOUHODOBÝ MAJETEK	21
4.1 POŘIZOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU.....	21
4.2 ODPISOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU DLE ZÁKONA O ÚČETNICTVÍ.....	25
4.3 ODPISY HMOTNÉHO A NEHMOTNÉHO MAJETKU DLE ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ.....	28
4.4 VYŘAZOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU.....	30
5 ZÁSoby	39
5.1 ÚČTOVÁNÍ ZÁSOb ZPŮSOB A.....	39
5.2 ZÁSObY VLASTNÍ VÝROBY.....	43
5.3 ÚČTOVÁNÍ ZÁSOb ZPŮSOB B.....	46
6 FINANČNÍ ÚČTY	52
6.1 PENÍZE A ÚČTY V BANKÁCH.....	52
6.2 KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY, JINÉ KRÁTKODOBÉ FINANČNÍ VÝPOMOCI.....	53
6.3 KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK.....	55
7 ZÚČTOVACÍ VZTAHY	59
7.1 POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY Z OBCHODNÍCH VZTAHŮ.....	59
7.2 ZÚČTOVÁNÍ SE ZAMĚSTNANCI A INSTITUCEMI.....	61
7.3 ZÚČTOVÁNÍ DANÍ, DOTACÍ A OSTATNÍ ZÚČTOVÁNÍ.....	65
7.4 KURSOVÉ ROZDÍLY, ČASOVÉ ROZLIŠENÍ.....	66
8 NÁKLADY A VÝNOSY	72
8.1 ÚČTOVÁNÍ NÁKLADŮ.....	72
8.2 ÚČTOVÁNÍ VÝNOSŮ.....	74
8.3 TVORBA VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ – HLAVNÍ A HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST.....	76
9 VLASTNÍ JMĚNÍ, FONDY, VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ, REZERVY, DLOUHODOBÉ ÚVĚRY A PŮJČKY, ZÁVĚRKOVÉ ÚČTY	80
9.1 VLASTNÍ JMĚNÍ A FONDY.....	80
9.2 VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ.....	82
9.3 ÚČTOVÁNÍ CIZÍCH ZDROJŮ.....	83
10 PROBLEMATIKA DANĚ Z PŘÍJMŮ U NEVÝDĚLEČNÝCH ORGANIZACÍ	86
10.1 ÚČETNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ.....	86
10.2 USTANOVENÍ ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ PRO NEVÝDĚLEČNÉ ORGANIZACE.....	91
11 SOUHRNNÉ PŘÍKLADY - OPAKOVÁNÍ	95

ZÁVĚR.....	102
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	103
SEZNAM ZKRATEK.....	104
PŘÍLOHA Č. 1 SMĚRNÁ ÚČTOVÁ OSNOVA.....	105
PŘÍLOHA Č. 2 ÚČTOVÝ ROZVRH PRO POTŘEBY VÝUKY	107
PŘÍLOHA Č. 3 PRO PROCVIČENÍ	113
PŘÍLOHA Č. 4 PRO VÝPOČET DAŇOVÝCH ODPISŮ.....	115
PŘÍLOHA Č. 5 PRO VÝPOČET MZDY	117

ÚVOD

Milí studenti, otevíráte učební text k předmětu Účetnictví nevýdělečných organizací, který je vyučován v bakalářském stupni studia. Nevýdělečné organizace patří k ekonomickým subjektům, jejichž povinností je vedení účetnictví. Primárním cílem nevýdělečných organizací není dosahování zisku, jedná se o organizace specifické svým postavením a zaměřením. Jako ostatní subjekty ovšem disponují majetkem, sledují finanční situaci, poměřují výsledek hospodaření. Nástrojem pro získávání spolehlivých informací je účetnictví. Nevýdělečné organizace patří do skupiny subjektů, které byly založeny za jiným účelem než podnikání, ale mohou v rámci legislativních předpisů vyvíjet i činnost, která vykazuje znaky podnikání.

Účetnictví nevýdělečných organizací vychází z účetních zásad, na jejich základě je budována vlastní informační soustava, která si klade za cíl sledování naplňování poslání, kterou je obecně prospěšná činnost. Nevýdělečné organizace mohou vést účetnictví v plném nebo zjednodušeném rozsahu, vymezeným typům je povoleno vést účetnictví jednoduché, jak umožňuje zákon o účetnictví. Rovněž účetní závěrku sestavují v plném, nebo zjednodušeném rozsahu. Při účtování jednotlivých účetních případů musí dodržovat nejen účetní legislativu, ale jsou i daňovými poplatníky, na které se vztahují ustanovení daňové soustavy České republiky. Musí se vypořádat s veškerou platnou legislativou, bez ohledu na velikost a zaměření svých aktivit k obecnému prospěchu.

Z hlediska získání podkladů o možnostech účtování dané oblasti, je v úvodu každé kapitoly uveden základní rozsah předpisů, nejsou vyjmenovány všechny, pouze základ, na jejich znalostech je poté možno účtovat. Na konci kapitol jsou testové otázky, jejichž odpověďmi v diskuzi v semináři je získán přehled o dalších detailech.

Cílem učebního textu je seznámit Vás s problematikou účtování nevýdělečných organizací v názorných příkladech, zdůraznit a vysvětlit specifika účtování, ověřit nabyté znalosti vlastním účtováním příkladů. S mnohými účetními případy jste se již seznámili v předmětu Finanční účetnictví A, který jste všichni absolvovali. Účetnictví nevýdělečných organizací je v mnoha ohledech specifické, ale v zásadě řeší analogické situace jako je tomu v účetnictví podnikatelských subjektů, tedy vychází z předmětu účetnictví – účtování o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření.

Přeji Vám hodně úspěchů při absolvování předmětu a věřím, že získané znalosti využijete ve své profesní kariéře.

Autorka

1 TYPOLOGIE NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Organizace, pro které se stále nejednotně používá označení nevýdělečné, neziskové, organizace státního a nestátního sektoru, státní nevýdělečné organizace, nestátní nevýdělečné organizace, jsou účetními jednotkami. Jsou organizační složkou státu, nebo mají status právnické osoby a dle zákona o účetnictví jim tedy vzniká povinnost vedení účetnictví. Vlivem reformy účetnictví státu, která je rozdělena do více let, dochází již k postupnému oddělování účtování organizací nevýdělečných, od účtování vybraných účetních jednotek, které jsou tímto názvem oficiálně v legislativě označovány.

K ZAPAMATOVÁNÍ

§ 18 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
§ 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
§ 2 vyhlášky č. 504/2002 Sb.,
Správně vedené účetnictví je vedeno v souladu s právními předpisy.

1.1 VYBRANÉ ÚČETNÍ JEDNOTKY

Počínaje rokem 2010 došlo k zásadnímu rozlišení jedné velké skupiny organizací na dvě. Od ledna 2010 v souvislosti s reformou účetnictví státu, která je rozfázována do více let, je nutno rozlišovat mezi nevýdělečnými organizacemi (dále jen NO) a vybranými účetními jednotkami (dále jen VÚJ). Za VÚJ jsou z hlediska účetnictví považovány: organizační složky státu, státní fondy dle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny. Z tohoto aspektu se učební text zaměřuje na nevýdělečné organizace (NO) a jejich specifika z hlediska účtování účetních případů.

SAMOSTATNÝ ÚKOL 1

Vypište, v souladu se zákonem o účetnictví, kdo je považován za účetní jednotku s povinností vedení účetnictví:

SAMOSTATNÝ ÚKOL 2

Kde najdeme členění neziskových organizací pro potřeby účetnictví?

1.2 NEVÝDĚLEČNÉ ORGANIZACE

Účetnictví nevýdělečných organizací je upraveno soustavou legislativních předpisů. Zákon o účetnictví se týká všech účetních jednotek, vyhláška č. 504/2002 Sb., se týká jen účetních jednotek, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, České účetní standardy řady 4 se týkají účetních jednotek, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání. Jedná se zejména o tyto účetní jednotky: politické strany a politická hnutí, občanská sdružení, církve a náboženské společnosti, obecně prospěšné společnosti, zájmová sdružení právnických osob, organizace s mezinárodním prvkem, nadace a nadační fondy, společenství vlastníků jednotek, veřejné vysoké školy, jiné účetní jednotky, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, s výjimkou obchodních společností.

SAMOSTATNÝ ÚKOL 3

Vyhledejte v praxi konkrétní ÚJ které účtují dle vyhl. č. 504/2002 Sb. a vypište jejich vzorek:

SAMOSTATNÝ ÚKOL 4

Popište pojem podnikání v souladu s obchodním zákoníkem a vysvětlete rozdíly vůči nevýdělečné organizaci.

SAMOSTATNÝ ÚKOL 5

Nahlédnutím do Přílohy č. 1 Směrná účtová osnova a Přílohy č. 2 Účtový rozvrh pro potřeby výuky identifikujte hlavní rozdíly a diskutujte nad nimi.

PŘÍKLAD 1

Účetnictví disponuje terminologickými pojmy, jejichž význam je totožný pro všechny účetní jednotky. Vysvětlete obsahové náplně uvedených základních pojmů pro další použití:

V účetní terminologii	Znamená...
Aktivum	
Pasivum	
Odpis	
Náklad	
Výdaj	
Výnos	
Příjem	
Rozvaha	
Výkaz zisku a ztráty	
Kapitál	
Jmění	
Majetek	
Dlouhodobý majetek	
Oběžný majetek	
Zisk	
Ztráta	
Pohledávka	
Závazek	
Účetní jednotka	
Účetní období	
Oprávka	
Výroční zpráva	

TESTOVÉ OTÁZKY 1

- 1. Patří všechny nevýdělečné organizace mezi účetní jednotky?**
 - a. ano
 - b. ne
 - c. záleží na rozhodnutí regionálně příslušného správce daně
- 2. Povinnost vést účetnictví má:**
 - a. každý podnikatelský subjekt
 - b. každá účetní jednotka
 - c. záleží na rozhodnutí statutárních orgánů
- 3. Občanské sdružení:**
 - a. může podnikat vlastním jménem
 - b. nemůže podnikat vlastním jménem
 - c. záleží na rozhodnutí Živnostenského úřadu
- 4. Politické strany a politická hnutí:**
 - a. mohou podnikat vlastním jménem
 - b. nemohou podnikat vlastním jménem
 - c. záleží na rozhodnutí Živnostenského úřadu
- 5. Soustavu jednoduchého účetnictví mohou používat účetní jednotky:**
 - a. pouze občanská sdružení
 - b. církve a náboženské společnosti a honební společenstva
 - c. občanská sdružení, církve a náboženské společnosti a honební společenstva
- 6. Účetní jednotky vedoucí jednoduché účetnictví povinně vedou:**
 - a. peněžní deník a rozvahu
 - b. peněžní deník, knihu pohledávek a závazků
 - c. peněžní deník a hlavní knihu
- 7. Účetní jednotky vedou účetnictví:**
 - a. ode dne, kdy tak rozhodl jejich statutární orgán
 - b. ode dne svého vzniku až do dne svého zániku
 - c. ode dne sepsání společenské smlouvy
- 8. Česká legislativa vymezuje taxativně veřejnou prospěšnost:**
 - a. ne
 - b. ano
- 9. Zákon o daních z příjmů se vztahuje v plném rozsahu i na nevýdělečné organizace?**
 - a. ano
 - b. ne
- 10. Účetnictví nevýdělečných organizací podléhá kontrole správce daně:**
 - a. ano
 - b. ne
 - c. záleží na stanovisku statutárního orgánu

2 VEDENÍ ÚČETNICTVÍ NEVÝDĚLEČNÝCH ORGANIZACÍ

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví ode dne vzniku až do dne svého zániku. Účetnictví je zpravidla vedeno v plném rozsahu, vybraným účetním jednotkám je dána možnost vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu.

K ZAPAMATOVÁNÍ

§§ 4, 8, 9, 13a, 38a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
 §§ 1, 3, 4 vyhlášky č. 504/2002 Sb.,
 ČÚS č. 401 Účty a zásady účtování na účtech,
 Správně vedené účetnictví je vedeno v souladu s právními předpisy.

2.1 VEDENÍ ÚČETNICTVÍ VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU

Účetní jednotky, kterým toto umožňuje zákon, mohou sestavit účtový rozvrh pouze dle účtových skupin, spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize, rovněž účetní závěrka je sestavena v souladu s ustanovením vyhlášky pro rozsah účetní závěrky ve zjednodušeném rozsahu.

PŘÍKLAD 2

Z následujících údajů sestavte počáteční rozvahu ve zjednodušeném rozsahu v seřídění dle jednotlivých účtových skupin. Doplňte a ověřte bilanční rovnici:

Závazek ze sociálního zabezpečení 25 000 Kč, pokladna 155 000 Kč, materiál na skladě 80 000 Kč, fondy 54 000 Kč, dodavatelé 71 000 Kč, zaměstnanci 10 000 Kč, výrobky 8 000 Kč, polotovary 4 000 Kč, ceniny 2 000 Kč, přijaté zálohy 30 000 Kč, pozemek 200 000 Kč, umělecké dílo 300 000 Kč, jmění 891 000 Kč, bankovní účet 500 000 Kč, účet výsledku hospodaření 168 000 Kč.

ROZVAHA ve zjednodušeném rozsahu v tis. Kč			
<i>Aktiva</i>	<i>tis. Kč</i>	<i>Pasiva</i>	<i>tis. Kč</i>
Dlouhodobý majetek		Vlastní zdroje	
Krátkodobý majetek		Cizí zdroje	
Celkem		Celkem	

2.2 VEDEŇÍ ÚČETNICTVÍ V PLNÉM ROZSAHU

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v plném rozsahu, pokud jim nevzniká možnost vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a rozhodnou se pro jeho vedení. V průběhu účetního období nelze přecházet mezi těmito rozsahy. Účetní závěrka je vždy sestavena v takovém rozsahu, v jakém je vedeno účetnictví

PŘÍKLAD 3

Z následujících údajů sestavte počáteční rozvahu. Účetní jednotka se rozhodla pro vedení účetnictví v plném rozsahu. Porovnejte s Příkladem 1:

Závazek ze sociálního zabezpečení 25 000 Kč, pokladna 155 000 Kč, materiál na skladě 80 000 Kč, fondy 54 000 Kč, dodavatelé 71 000 Kč, zaměstnanci 10 000 Kč, výrobky 8 000 Kč, polotovary 4 000 Kč, ceniny 2 000 Kč, přijaté zálohy 30 000 Kč, pozemek 200 000 Kč, umělecké dílo 300 000 Kč, jmění 891 000 Kč, bankovní účet 500 000 Kč, účet výsledku hospodaření 168 000 Kč.

ROZVAHA v plném rozsahu v tis. Kč			
<i>Aktiva</i>	<i>tis. Kč</i>	<i>Pasiva</i>	<i>tis. Kč</i>
Dlouhodobý majetek		Vlastní zdroje	
Krátkodobý majetek		Cizí zdroje	
Celkem		Celkem	

PŘÍKLAD 4

Zaučtujte následující účetní případy v obou variantách vedení účetnictví:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PPD	Výběr peněz z účtu příjem pokladna plný rozsah	50 000		
2.	PPD	Výběr peněz z účtu příjem pokladna ZJR	50 000		
3.	PF	Za materiál „A“ plný rozsah	100 000		
4.	PF	Za materiál „A“ ZJR	100 000		
5.	VF	Tržby za zboží plný rozsah	18 000		
6.	VF	Tržby za zboží ZJR	18 000		
7.	VBÚ	Potvrzen výběr z účtu plný rozsah	50 000		
8.	VBÚ	Potvrzen výběr z účtu ZJR	50 000		
9.	ZVL	Zaučtování hrubých mezd plný rozsah	230 000		
10.	ZVL	Zaučtování hrubých mezd ZJR	230 000		

PŘÍKLAD 5

Každá účetní jednotka disponuje složkami majetku (aktiva a pasiva) a složkami nákladů a výnosů. Uveďte, o jakou složku z hlediska účetní jednotky, se jedná a zapamatujte si to. Seznam používaných zkratk je na konci publikace:

Složka	Aktiva		Pasiva		Náklad	Výnos
	DM	KM	VJ	CZ		
Peníze						
Osobní auto						
Pohledávka za zaměstnancem						
Závazek vůči dodavateli						
Hrubá mzda zaměstnance						
Přijatý dar peníze						
Stavba skladu						
Pozemek pod stavbou skladu						
Vlastní jmění						
Fond sociální						
Dálniční známka						
PHM v zásobnících						
Počítač						
Zboží ve skladu						
Odpis						
Oprávka						
Kancelářská sestava nábytku						
Úvěr						
Zisk						
Ztráta						
Základní stádo						
Zvířata						
Směnka k inkasu						
Směnka k úhradě						
Záloha přijatá						
Záloha poskytnutá						
Cestovné						
Oprava						
Údržba						
Tržby						
Škoda						
Manko						
Reprezentace						
Aktivace						
Placený úrok						
Bankovní poplatek						
Rezerva						

2.3 JEDNODUCHÉ ÚČETNICTVÍ

Zákon o účetnictví povoluje taxativně vyjmenovaným účetním jednotkám - NO právnickým osobám, vést jednoduché účetnictví. Po 1. 1. 2008 mohou vést jednoduché účetnictví s omezeními danými zákonem o účetnictví tyto NO: občanská sdružení, církve a náboženské společnosti, církevní instituce, honební společenstva.

Jednoduché účetnictví musí být vedeno průkazně a přehledně, je účtováno o skutečných příjmech a výdajích v peněžním deníku; majetek, závazky, pohledávky jsou evidovány.

K ZAPAMATOVÁNÍ

Hlavní rozdíly mezi vedením účetnictví a jednoduchým účetnictvím prezentuje následující tabulka:

Účetnictví (podvojně)	Účetnictví jednoduché
Rozvaha	Výkaz o majetku a závazcích
Výkaz zisku a ztrát	Výkaz o příjmech a výdajích
Příloha k účetní závěrce	0
Účtování o nákladech, výnosech, výdajích, příjmech	Účtování o příjmech a výdajích
Zaučtování PS všech majetkových účtů	Zaučtování PS pokladny a bankovního účtu
Účtování o výsledku hospodaření	0
Účtováno dle účtového rozvrhu	Evidence ve sloupcích peněžního deníku
Účtováno o účetních odpisech	0
Účtování o nákladech a výnosech bez ohledu na okamžik úhrady	Účtování o příjmech a výdajích k okamžiku jejich úhrady

PŘÍKLAD 6

Použitím Přílohy č. 2 vyberte účty pro případ, kdy se ÚJ, vedoucí jednoduché účetnictví, rozhodne pro vedení účetnictví v plném rozsahu:

V jednoduchém účetnictví	Účet z účtového rozvrhu
Peníze v pokladně	
Závazek vůči dodavateli	
Směnka k inkasu	
Krátkodobý bankovní úvěr	
Silniční daň	
Tržby za prodané zboží	
Pohledávka vůči odběrateli	
Závazek vůči VZP	
Vlastní jmění	
Úroky placené	
Úroky přijaté	
Náklady na reprezentaci	
Cestovné	
Materiál na skladě	
Stavby	

TESTOVÉ OTÁZKY 2

- 1. Účetní závěrku NO povinně tvoří:**
 - a. rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha, cash flow, přehled o změnách jmění
 - b. rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha, přehled o změnách jmění
 - c. rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha
- 2. Mohou NO uplatnit jako účetní období hospodářský rok?**
 - a. ano
 - b. ne
 - c. ano, ale s přihlédnutím na typ NO, kterým je toto neumožněno ze zákona
- 3. Směrnou účtovou osnovu sestavuje:**
 - a. účetní jednotka sama dle vlastního rozhodnutí
 - b. Ministerstvo financí
 - c. regionálně příslušný správce daně
- 4. Účtový rozvrh sestavuje:**
 - a. účetní jednotka sama
 - b. Ministerstvo financí
 - c. regionálně příslušný správce daně
- 5. Obecně prospěšná společnost vzniká:**
 - a. zápisem do Obchodního rejstříku
 - b. zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností
 - c. zápisem do rejstříku nestátních nevýdělečných organizací
- 6. Účetnictví účetních jednotek je regulováno účetní legislativou:**
 - a. zákon o účetnictví, vyhláška k zákonu o účetnictví, České účetní standardy
 - b. zákon o účetnictví, vyhláška k zákonu o účetnictví, občanský zákoník
 - c. zákon o účetnictví, vyhláška k zákonu o účetnictví, obchodní zákoník
- 7. Občanské sdružení vzniká registrací u:**
 - a. Ministerstva kultury
 - b. Ministerstva vnitra
 - c. Ministerstva spravedlnosti
- 8. Nadace vzniká zápisem do nadačního rejstříku, který je veden:**
 - a. u Ministerstva kultury
 - b. u krajského soudu, který je pověřen vedením obchodního rejstříku
 - c. u Vlády České republiky
- 9. Vysoké školy se dělí na:**
 - a. veřejné, soukromé, státní
 - b. soukromé, státní
 - c. veřejné, soukromé, státní, církevní
- 10. Účtový rozvrh NO ve zjednodušeném rozsahu obsahuje:**
 - a. účtové třídy, účtové skupiny, analytické účty
 - b. účtové třídy, účtové skupiny
 - c. účtové třídy

TESTOVÉ OTÁZKY 3

- 1. Podpisovým záznamem z hlediska účetnictví se rozumí:**
 - a. vlastnoruční podpis
 - b. pouze uznávaný elektronický podpis
 - c. vlastnoruční podpis anebo uznávaný elektronický podpis
- 2. Účetní jednotky oceňují majetek:**
 - a. vlastními náklady, pořizovací cenou, cenou pořízení
 - b. vlastními náklady, reprodukční pořizovací cenou, pořizovací cenou, jmenovitou hodnotou
 - c. vlastními náklady, cenou pořízení, reprodukční pořizovací cenou
- 3. Mezi základní náležitosti účetního dokladu nepatří:**
 - a. sazba daně z přidané hodnoty
 - b. podpisový záznam osoby odpovědné za účetní případ
 - c. okamžik vyhotovení dokladu
- 4. Povinné náležitosti účetního dokladu jsou uvedeny:**
 - a. v obchodním zákoníku
 - b. v prováděcí vyhlášce k zákonu o účetnictví
 - c. v zákonu o účetnictví
- 5. V Deníku jsou zápisy uspořádány z hlediska:**
 - a. věcného tedy systematicky
 - b. časového tedy chronologicky
 - c. jak rozhodne účetní jednotka
- 6. Obrat účtu znamená:**
 - a. součet částek na jedné straně účtu bez počátečního stavu
 - b. součet částek na jedné straně účtu včetně počátečního stavu
 - c. rozdíl částek na jedné straně účtu včetně počátečního stavu
- 7. Úkolem podrozvahových účtů je sledování:**
 - a. vlastního majetku
 - b. pronajatého majetku
 - c. vlastního majetku zatíženého úvěrem
- 8. Obratová předvaha je:**
 - a. účtem, na kterém se účtuje
 - b. povinným účetním výkazem
 - c. nepovinným účetním výkazem
- 9. Lze v průběhu účetního období doplňovat účtový rozvrh?**
 - a. nelze
 - b. lze
 - c. záleží na stanovisku správce daně
- 10. Účetní závěrka představuje:**
 - a. zhotovení předepsaných účetních výkazů
 - b. souhrn přípravných prací (inventarizace)
 - c. doúčtování operací k časovému rozlišení nákladů

3 OTEVÍRÁNÍ A UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH

Účetními knihami jsou: deník, hlavní kniha, knihy analytické evidence, knihy podrozvahových účtů. Účetní knihy se otevírají účetními zápisy zpravidla k prvnímu dni účetního období. Účetní knihy se uzavírají účetními zápisy zpravidla k poslednímu dni účetního období.

K ZAPAMATOVÁNÍ

§§ 13, 16, 17, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
 ČÚS č. 402 Otevírání a uzavírání účetních knih,
 Správně vedené účetnictví je vedeno v souladu s právními předpisy.

3.1 OTEVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH

Účty hlavní knihy se otevírají účetními zápisy. Podvojným souvztažným zápisem se otevírají počáteční stavy (dále jen PS) jednotlivých rozvahových položek aktiv a pasiv. Vytvořený zisk nebo ztráta se rovněž zaúčtuje. Účty nákladů a výnosů nemají počáteční stavy. O nákladech a výnosech se účtuje narůstajícím způsobem od prvního dne účetního období.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 1

Otevřete účty hlavní knihy k prvnímu dni účetního období. Účetnictví je vedeno v plném rozsahu. K poslednímu dni účetního období vykazoval KS KÚR následující stav: pozemek 100 000 Kč, materiál sklad 80 000 Kč, pokladna 40 000 Kč, vlastní jmění 167 000 Kč, dodavatelé 30 000 Kč, VH ve schvalovacím řízení zisk 23 000 Kč.

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaúčtování PS aktivního účtu pozemek	100 000	031	961
2.	VÚD	Zaúčtování PS aktivního účtu materiál sklad	80 000	112	961
3.	VÚD	Zaúčtování PS aktivního účtu pokladna	40 000	211	961
4.	VÚD	Zaúčtování PS pasivního účtu vlastní jmění	167 000	961	901
5.	VÚD	Zaúčtování PS pasivního účtu dodavatelé	30 000	961	321
6.	VÚD	Zaúčtování PS pasivního účtu VH ve schvalovacím řízení zisk	23 000	961	931

K ZAPAMATOVÁNÍ

Pro otevírání počátečních stavů je vyčleněn bilanční účet 961 Počáteční účet rozvahový, který je možno využívat jen pro tyto účetní případy. Po otevření všech PS je součet strany MD účtu 961 Počáteční účet rozvahový roven součtu strany D účtu 961 Počáteční účet rozvahový. Ověřte na Řešeném příkladu 1.

3.2 UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH

Při uzavírání účetních knih jsou účtovány konečné stavy (dále jen KS) nejen aktivních a pasivních účtů, ale i nákladů a výnosů. KS nákladů a výnosů se účtují podvojným souvztažným zápisem pomocí bilančního účtu 963 Účet výsledku hospodaření. KS aktivních a pasivních účtů se účtují podvojným souvztažným zápisem pomocí bilančního účtu 962 Konečný účet rozvažný. Posledním zápisem je zaúčtování výsledného zůstatku účtu 963 souvztažně s účtem 962. Tím dojde k přenesení vytvořeného výsledku hospodaření do konečného účtu rozvažného.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 2

Uzavřete účty hlavní knihy k poslednímu dni účetního období. Konečné stavy jednotlivých účtů jsou následující:

Spotřeba materiálu 18 000 Kč, prodané zboží 21 000 Kč, opravy 5 000 Kč, tržby za výrobky 20 000 Kč, tržby za zboží 28 000 Kč, tržby za služby 15 000 Kč, pozemek 100 000 Kč, materiál 120 000 Kč, zboží 30 000 Kč, pokladna 12 000 Kč, bankovní účet 90 000 Kč, vlastní jmění 298 000 Kč, dodavatelé 20 000 Kč, zaměstnanci 15 000 Kč.

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaúčtování KS spotřeba materiál N	18 000	963	501
2.	VÚD	Zaúčtování KS prodané zboží N	21 000	963	504
3.	VÚD	Zaúčtování KS opravy N	5 000	963	511
4.	VÚD	Zaúčtování KS tržby za výrobky V	20 000	601	963
5.	VÚD	Zaúčtování KS tržby za zboží	28 000	604	963
6.	VÚD	Zaúčtování KS tržby za služby	15 000	602	963
7.	VÚD	Zaúčtování výsledného zůstatku účtu 963	19 000	963	962
8.	VÚD	Zaúčtování KS aktivního účtu pozemek	100 000	962	031
9.	VÚD	Zaúčtování KS aktivního účtu materiál	120 000	962	112
10.	VÚD	Zaúčtování KS aktivního účtu zboží	30 000	962	132
11.	VÚD	Zaúčtování KS aktivního účtu pokladna	12 000	962	211
12.	VÚD	Zaúčtování KS aktivního účtu bankovní účet	90 000	962	221
13.	VÚD	Zaúčtování KS pasivního účtu vlastní jmění	298 000	901	962
14.	VÚD	Zaúčtování KS pasivního účtu dodavatelé	20 000	321	962
15.	VÚD	Zaúčtování KS pasivního účtu zaměstnanci	15 000	331	962

K ZAPAMATOVÁNÍ

Uzavíráním účetních knih je ukončeno účtování v účetním období. Předchází důsledná inventarizace, která fyzickou nebo dokladovou inventurou prokazatelně doloží skutečný stav veškerého majetku a závazků. Případné zjištěné inventarizační rozdíly jsou doúčtovány do období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků. Stavů na účtech jsou uváděny v příslušných peněžních jednotkách bez zaokrouhlování.

PŘÍKLAD 7

Zaúčtujte následující účetní případy v oblasti otevírání účetních knih. Použitím účtového rozvrhu v Příloze č. 2 rozhodněte, zda se jedná o účet aktivní, nebo pasivní.

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaúčtování PS daň silniční ?			
2.	VÚD	Zaúčtování PS tržby za zboží ?			
3.	VÚD	Zaúčtování PS vlastní jmění	800 000		
4.	VÚD	Zaúčtování PS přijaté zálohy	20 000		
5.	VÚD	Zaúčtování PS zboží na cestě	11 000		
6.	VÚD	Zaúčtování PS oprávky k software	94 000		
7.	VÚD	Zaúčtování PS nerozdělený zisk minulých let	100 000		
8.	VÚD	Zaúčtování PS fondy	60 000		
9.	VÚD	Zaúčtování PS směnky k inkasu	20 000		
10.	VÚD	Zaúčtování PS poskytnuté zálohy na zásoby	45 000		
11.	VÚD	Zaúčtování PS VH ve schvalovacím řízení ztráta	15 000		

SAMOSTATNÝ ÚKOL 6

Zdůvodněte, proč účty nákladů a výnosů nemohou mít nikdy počáteční stav?

PŘÍKLAD 8

Zaúčtujte následující účetní případy v oblasti uzavírání účetních knih. Použitím účtového rozvrhu v Příloze č. 2 rozhodněte, zda se jedná o účet aktivní, pasivní, nákladový, výnosový.

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaúčtování KS tržby za služby	560 000		
2.	VÚD	Zaúčtování KS přijaté členské příspěvky	160 000		
3.	VÚD	Zaúčtování KS poskytnuté zálohy na DNM	200 000		
4.	VÚD	Zaúčtování KS eskontní úvěr	18 000		
5.	VÚD	Zaúčtování KS zvířata	210 000		
6.	VÚD	Zaúčtování KS bankovní účet	600 000		
7.	VÚD	Zaúčtování KS ceniny	5 000		
8.	VÚD	Zaúčtování KS směnky k úhradě	10 000		
9.	VÚD	Zaúčtování KS pohledávky za zaměstnanci	4 000		
10.	VÚD	Zaúčtování KS nárok na dotaci se SR	80 000		
11.	VÚD	Zaúčtování KS úroky sražené	15 000		

SAMOSTATNÝ ÚKOL 7

Zdůvodněte, proč se zůstatek účtu 963 Účet výsledku hospodaření přeúčtovává na účet 962 Konečný účet rozvažný?

TESTOVÉ OTÁZKY 4

- 1. Za účetní knihy jsou považovány:**
 - a. deník, kniha jízd, knihy podrozvahových účtů
 - b. deník, hlavní kniha, knihy analytických účtů, knihy podrozvahových účtů
 - c. deník, kniha docházky, kniha jízd, knihy analytických účtů
- 2. Vedením účetnictví může NO:**
 - a. pověřit pouze právnickou osobu
 - b. NO nesmí nikoho jiného pověřit vedením svého účetnictví
 - c. pověřit právnickou nebo fyzickou osobu
- 3. Souhrnné obraty v hlavní knize jsou sestavovány minimálně:**
 - a. alespoň za den
 - b. alespoň za kalendářní měsíc
 - c. alespoň za účetní období
- 4. Účetní knihy se musí uschovávat:**
 - a. po dobu 3 let
 - b. po dobu 5 let
 - c. po dobu 10 let
- 5. Opravy v účetních knihách:**
 - a. lze provádět bez jakéhokoliv omezení
 - b. nelze provádět
 - c. lze provádět, nesmí vést k neúplnosti, neprůkaznosti, nesprávnosti účetnictví
- 6. Bilanční kontinuita znamená:**
 - a. návaznost KS účtů aktiv a pasiv na PS účtů aktiv a pasiv
 - b. návaznost KS účtů nákladů a výnosů na PS účtů aktiv a pasiv
 - c. návaznost KS účtů aktiv a pasiv na majetkové složky aktiv a pasiv v rozvaze
- 7. Účetní závěrka se sestavuje:**
 - a. na podkladě KS jednotlivých účtů
 - b. na podkladě údajů konečného účtu rozvažného a účtu výsledku hospodaření
 - c. na podkladě účtu výsledku hospodaření
- 8. Akruální princip z hlediska účetnictví znamená:**
 - a. účtování s ohledem na možná rizika a ztráty
 - b. účtování s ohledem na bilanční kontinuitu
 - c. účtování s ohledem na nezávislost účetního období
- 9. Inventarizaci majetku a závazků musí účetní jednotka provádět:**
 - a. minimálně 1 x ročně
 - b. minimálně 2 x ročně
 - c. minimálně 4 x ročně
- 10. Účet výsledku hospodaření se používá:**
 - a. k prvnímu dni účetního období
 - b. v průběhu účetního období
 - c. k poslednímu dni účetního období

TESTOVÉ OTÁZKY 5

- 1. Účetní závěrka je účetním záznamem, který po uplynutí lhůty pro úschovu:**
 - a. lze skartovat
 - b. nelze skartovat
 - c. záleží na stanovisku správce daně
- 2. Směrná účtová osnova obsahuje:**
 - a. účtové třídy
 - b. účtové třídy a účtové skupiny
 - c. účtové třídy, účtové skupiny a analytické účty
- 3. Vlastními náklady se oceňují:**
 - a. hmotný majetek vytvořený vlastní činností
 - b. hmotný majetek nakoupený
 - c. zásoby nabyté bezúplatným převodem
- 4. Pravou stranu účtu označujeme jako:**
 - a. stranu debetní
 - b. stranu Má dáti (MD)
 - c. stranu kreditní
- 5. Levou stranu účtu označujeme jako:**
 - a. stranu kreditní
 - b. stranu debetní
 - c. stranu Dal (D)
- 6. Trvalé snížení hodnoty DM vyjadřující celkové opotřebení je nazýváno:**
 - a. odpis
 - b. oprávka
 - c. opravná položka
- 7. Přírůstky aktiv se účtují:**
 - a. na straně MD
 - b. na straně D
 - c. ve prospěch účtu
- 8. Úbytky pasiv se účtují:**
 - a. na straně MD
 - b. na straně D
 - c. ve prospěch účtu
- 9. V rozvaze se položky aktiv uvádí:**
 - a. v brutto
 - b. v netto
 - c. v brutto i v netto
- 10. Oprávky se v rozvaze vykazují:**
 - a. na řádku příslušného odpisovaného majetku
 - b. na samostatném řádku v záporné hodnotě
 - c. záleží na rozhodnutí účetní jednotky

4 DLOUHODOBÝ MAJETEK

Za dlouhodobý majetek jsou považovány takové složky majetku, jejichž doba použitelnosti je delší než jeden rok, v průběhu používání účetní jednotkou nemění formu, dochází k postupnému opotřebovávání, které se vyjadřuje formou odpisů. DM se dělí na: dlouhodobý nehmotný majetek (DNM), dlouhodobý hmotný majetek (DHM) a dlouhodobý finanční majetek (DFM).

K ZAPAMATOVÁNÍ

§§ 19 odst. 7, 28, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
 §§ 7, 8, 9, 32, 33, 38, 42b, vyhlášky č. 504/2002 Sb.,
 ČÚS č. 409 Dlouhodobý majetek,
 Správně vedené účetnictví je vedeno v souladu s právními předpisy.

4.1 POŘIZOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

DM je pořizován nejčastěji koupí, u NO je časté nabytí formou bezúplatného převodu (darem). DM se stává majetkem NO po uvedení do užívání, čímž se rozumí splnění všech předpisů, které se k provozu DM vztahují (kolaudace staveb, splnění bezpečnostních předpisů u strojů apod.). Při nákupu DM je často předem dodavateli poskytnuta záloha. Na používaném majetku je prováděna pravidelně údržba, reakcí na poruchu je oprava a technické zhodnocení znamená pro DM zvýšení jeho hodnoty získáním vyšších parametrů výkonů.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 3

Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování DM:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení DNM software	85 000	041	321
2.	VÚD	Vlastní instalace software - aktivace vnitroorganizačních služeb	11 000	041	622
3.	VÚD	Uvedení do užívání v celkovém ocenění	96 000	013	041
4.	VBÚ	Úhrada dodavateli software	85 000	321	221
5.	PF	Zakoupení DHM s.m.v. notebook nejsou náklady spojené s pořízením uvedení do užívání	46 000	022	321
6.	VPD	Úhrada dodavateli DHM s.m.v.	46 000	321	211
7.	PF	Zakoupení DDHM (ÚJ účtuje přímo do N)	21 000	501	321
8.	PF	Zakoupení DDNM (ÚJ účtuje přímo do N)	9 000	518	321
9.	VBÚ	Úhrada dodavateli za DDHM a DDNM	30 000	321	221
10.	VÚD	Darovací smlouva na DHM s.m.v. uvedení do užívání	56 000	022	901
11.	VÚD	Předpis k dani darovací 7 %	3 920	538	345
12.	VÚD	Inventarizací zjištěný přebytek v DNM software	64 000	013	073
13.	VÚD	Inventarizací zjištěný přebytek v DHM pozemek	120 000	031	901
14.	VÚD	Vlastní pořízení DHM s.m.v. - aktivace	89 000	042	624
15.	VÚD	Uvedení do užívání	89 000	022	042

K ZAPAMATOVÁNÍ

DM je pořizován různými způsoby, pokud jsou výdaje spojené s pořízením, je nutno účtovat přes pořizovací účty, pokud tyto výdaje nejsou, je možno uvádět přímo do majetku v případě užívání. Specifikum NO je drobný dlouhodobý majetek (DDHM, DDHM) který je možno účtovat různými způsoby v souladu s účetními metodami. Pro potřeby procvičení je vybrán totožný postup, jaký je uveden v učebnici Účetnictví nevýdělečných organizací a to přímo do nákladů.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 4

Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování DM se zálohou:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Poskytnuta záloha na DNM	100 000	051	221
2.	PF	Zakoupení DNM software	123 000	041	321
3.	PF	Za instalaci a zprovoznění DNM software	2 900	041	321
4.	VÚD	Uvedení do užívání DNM software v celkovém ocenění	125 900	013	041
5.	VPD	Úhrada dodavateli instalace a zprovoznění DNM	2 900	321	211
6.	VÚD	Zúčtování zálohy	100 000	321	051
7.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem - doplatek	23 000	321	221
8.	VPD	Poskytnuta záloha na DHM s.m.v.	50 000	052	211
9.	PF	Zakoupení DHM s.m.v.	46 800	042	321
10.	VÚD	Uvedení do užívání DHM s.m.v. v celkovém ocenění	46 800	022	042
11.	VÚD	Zúčtování zálohy	46 800	321	052
12.	PPD	Přijata nevyčerpaná část zálohy	3 200	211	052

ZAPAMATOVÁNÍ

Poskytnutím zálohy dodavateli objednaného majetku vstupuje ÚJ do pohledávkového vztahu, který je vyrovnán zúčtováním zálohy a přeplatkem nebo doplatkem k závazku vůči dodavateli. V případě záloh na DM se jedná o jednorázový úkon, pokud jsou účtovány zálohy u zásob, může být poskytnuta záloha na delší čerpání u stabilního dodavatele např. materiálu.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 5

Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování DM se zálohou:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Poskytnuta záloha na DNM	77 000	051	211
2.	PF	Zakoupení DNM software	77 000	041	321
3.	VPD	Za instalaci DNM software	1 500	041	211
4.	VÚD	Uvedení do užívání DNM software v celkovém ocenění	78 500	013	041
5.	VÚD	Zúčtování zálohy	77 000	321	051

PŘÍKLAD 9*Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování dlouhodobého majetku:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Darovací smlouva na DNM software – určeno pro vlastní činnost	96 000		
2.	VÚD	Předpis k dani darovací	6 720		
3.	VBÚ	Úhrada daně darovací	6 720		
4.	VBÚ	Poskytnuta záloha dodavateli DHM s.m.v.	150 000		
5.	PF	Zakoupení DHM s.m.v.	189 700		
6.	VBÚ	Zaplaceny úroky z úvěru na pořízení DHM	15 000		
7.	PF	Za dopravu DHM s.m.v.	11 300		
8.	PF	Za montáž DHM s.m.v.	4 700		
9.	VÚD	Uvedení DHM s.m.v. do užívání v celkovém ocenění			
10.	VPD	Dodavatelům dopravy a montáže zaplaceno hotově			
11.	VÚD	Zúčtování zálohy			
12.	VPD	Doplatek dodavateli DHM s.m.v.			
13.	VPD	Zakoupení software – nejsou další výdaje	90 000		
14.	VÚD	Inventarizační přebytek v pozemcích	290 000		
15.	VÚD	Inventarizační přebytek v odpisovaném DHM základní stádo	50 000		
16.	PF	Zakoupení DDHM	11 000		
17.	PF	Zakoupení DDNM	18 000		
18.	VÚD	Pořízení DNM ve vlastní režii - aktivace	67 400		
19.	VÚD	Uvedení DNM do užívání software	67 400		
20.	VPD	Zakoupení DHM s.m.v. výdaje s pořízením nejsou	42 300		

PŘÍKLAD 10*Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování dlouhodobého majetku:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Poskytnuta záloha DHM	60 000		
2.	PF	Zakoupení DHM zvířata pštros	69 000		
3.	VÚD	Vlastní doprava aktivace vnitroorg. služeb	6 000		
4.	VPD	Jednorázové připojištění vlastní dopravy	1 200		
5.	VÚD	Uvedení DHM pštros do užívání v celk. ocenění			
6.	VÚD	Zúčtování zálohy			
7.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem pštrova			
8.	VPD	Nákup krmiva	11 000		
9.	VPD	Za ošetření veterinářem	9 000		

PŘÍKLAD 11*Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování dlouhodobého majetku:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Poskytnuta záloha na DHM stavbu	500 000		
2.	PF	Zakoupení DHM stavba	1 500 000		
3.	VPD	Správní poplatky pro kolaudaci	28 000		
4.	VBÚ	Zaplaceny úroky z úvěru na financování stavby	16 000		
5.	VÚD	Kolaudace uvedení stavby do užívání			
6.	VÚD	Zúčtování zálohy			
7.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem stavby - doplatek			
8.	VÚD	Pořízení DHM ve vlastní režii aktivace DHM	800 000		
9.	VÚD	Uvedení DHM stroje do užívání	800 000		
10.	PF	Zakoupení DHM s.m.v. z třetí země	290 000		
11.	JSD	Clo při dovozu z třetí země	26 000		
12.	VÚD	Vlastní doprava DHM aktivace vnitroorg. služeb	15 000		
13.	VPD	Jednorázové připojištění vlastní dopravy	5 000		
14.	VBÚ	Úhrada dodavateli DHM s.m.v.			
15.	VBÚ	Úhrada celního závazku			
16.	VÚD	Uvedení DHM s.m.v. do užívání			
17.	VPD	Poskytnuta záloha na DNM	10 000		
18.	PPD	Vrácena záloha - odstoupení od smlouvy	10 000		
19.	VÚD	Inventarizační přebytek umělecké dílo	180 000		
20.	VÚD	Inventarizační přebytek DHM s.m.v. stroj	61 000		
21.	VÚD	Zaučtování povinnosti k dani z nemovitostí	2 300		

PŘÍKLAD 12*Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování dlouhodobého majetku:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Poskytnuta záloha na DHM s.m.v.	88 000		
2.	PF	Zakoupení DHM s.m.v. mrazící zařízení	115 000		
3.	VPD	Za dopravu DHM	6 200		
4.	VPD	Správní poplatek za ověření hygien. podmínek	2 000		
5.	VÚD	Uvedení do užívání v celkovém ocenění			
6.	VÚD	Zúčtování zálohy			
7.	VPD	Vyrovnání s dodavatelem DHM s.m.v.			
8.	PF	Za pravidelnou údržbu DHM s.m.v.	800		
9.	VBÚ	Úhrada dodavateli údržby	800		
10.	PF	Provedeno TZ na DHM s.m.v.	46 000		
11.	VBÚ	Úhrada dodavateli TZ	46 000		
12.	VÚD	Uvedeno TZ do užívání	46 000		

4.2 ODPISOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU DLE ZÁKONA O ÚČETNICTVÍ

Odpisování DM se řídí účetní legislativou a z hlediska daně z příjmů legislativou řídící odpisování z daňového hlediska. Dle povinně sestaveného odpisového plánu, nepřímo prostřednictvím účetních odpisů, se DM odpisuje do výše ocenění v účetnictví.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 6

Spočítejte a zaúčtujte účetní případy v oblasti odpisování DM. ÚJ pořídila koupí DNM software v celkovém ocenění pořizovací cenou 98 600 Kč, dále pořídila koupí DHM auto mikrobus v celkovém ocenění 630 000 Kč. Účetní odpisy stanovuje z hlediska času: software 36 měsíců, mikrobus 60 měsíců. Účetní odpisy jsou počítány a účtovány v měsíčních intervalech od měsíce následujícího po uvedení do užívání:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	k 15.3. uveden do užívání DNM software v celkovém ocenění	98 600	013	041
2.	VÚD	k 15.3. uveden do užívání DHM s.m.v. mikrobus v celkovém ocenění	630 000	022	042
3.	VÚD	Účetní odpis software za první měsíc používání	2 739	551	073
4.	VÚD	Účetní odpis auto za první měsíc používání	10 500	551	082
5.	VÚD	Za první rok používání (9 měsíců) se tímto postupem dostane do účetních N vlivem odpisování software celkem 24 651 Kč	21 912	551	073
6.	VÚD	Za první rok používání (9 měsíců) se tímto postupem dostane do účetních N vlivem odpisování auta celkem 94 500 Kč.	84 000	551	082

PŘÍKLAD 13

Zaúčtujte účetní případy v oblasti odpisování DM. ÚJ koupí pořizuje DHM počítač. Doba odpisování činí 36 měsíců rovnoměrným způsobem. Spočítejte a zaúčtujte jednotlivé roky používání a odpisování:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení DHM s. m. v. počítač	51 400		
2.	VÚD	Instalace a montáž počítače ve vlastní režii	3 100		
3.	VÚD	Uvedení do užívání počítače v celkovém ocenění k 1.5.			
4.	VBÚ	Úhrada dodavateli DHM s.m.v.	51 400		
5.	VÚD	Zaúčtování účetních odpisů za 1.rok používání			
6.	VÚD	Zaúčtování účetních odpisů za 2. rok používání			
7.	VÚD	Zaúčtování účetních odpisů za 3. rok používání			
8.	VÚD	Zaúčtování účetních odpisů za 4. rok používání			

SAMOSTATNÝ ÚKOL 8

*Spočítejte z předchozího Příkladu 13:
 zůstatkovou cenu po 1. roce používání:
 zůstatkovou cenu po 2. roce používání:
 zůstatkovou cenu po 3. roce používání:
 zůstatkovou cenu po 4. roce používání:
 Kolik měsíců jste počítali odpisy v 1. roce a kolik ve 4. roce?*

Rok	Výpočet odpisů	Oprávký	ZC
1			
2			
3			
4			

PŘÍKLAD 14

Vypočítejte částky účetních odpisů za jednotlivé roky používání osobního auta v pořizovací ceně 368 000 Kč. Osobní auto je uvedeno do užívání 15.4. a je rozhodnuto o časových odpisech, auto bude účetně odpisováno po dobu 60 měsíců.

Rok	Výpočet odpisů	Oprávký	ZC
1			
2			
3			
4			
5			
6			

K ZAPAMATOVÁNÍ

Užívaný DM je pravidelně udržován, aby bylo předcházeno poruchám a zpomalováno fyzické opotřebení. V případě poruchy je opravou majetek uváděn do předchozího nebo provozuschopného stavu. Údržba a oprava bez ohledu na výši ceny je účtována do nákladů. Pokud je na majetku proveden úkon mající znaky technického zhodnocení (viz § 33 zákona o daních z příjmů) musí být účtováno o zvýšení hodnoty majetku, případně samostatně o technickém zhodnocení. V případě úkonu nesplňujícího znaky TZ je účtováno do jiných ostatních nákladů).

PŘÍKLAD 15

Spočítejte a zúčtujte účetní případy v oblasti pořizování, používání a odpisování DM:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Poskytnuta záloha na pořízení DHM	50 000		
2.	PF	Zakoupení DHM strojního zařízení s.m.v.	180 000		
3.	VÚD	Vlastní doprava aktivace vnitroorg.služeb	15 000		
4.	PF	Za školení zaměstnanců k obsluze stroje	3 600		
5.	PF	Za montáž, seřízení a zapojení stroje	5 900		
6.	VÚD	Uvedení do užívání v celkovém ocenění 3.9.			
7.	VÚD	Zúčtování zálohy			
8.	VBÚ	Vyrovnaní s dodavatelem strojního zařízení			
9.	VPD	Zaplaceno hotově za školení			
10.	PF	Za spotřebu energie pro pohon strojního zařízení	15 000		
11.	VÚD	Zaúčtování účetního odpisu stroje za 1. rok	10 047		
12.	PF	Za opravu stroje	1 200		
13.	PF	Za pravidelnou údržbu stroje	11 000		
14.	VBÚ	Úhrada dodavatelům opravy a údržby			
15.	PF	Na DHM s. m.v. provedeno TZ	51 000		
16.	VÚD	TZ na DHM s. m. v uvedeno do užívání	51 000		
17.	VBÚ	Úhrada dodavateli za TZ	51 000		
18.	VPD	Modernizace software – nesplňuje znaky TZ	28 000		
19.	VÚD	Zaúčtování účetního odpisu k ocenitelným právům	5 000		
20.	VÚD	Zaúčtování účetního odpisu stavba	49 000		
21.	VÚD	Zaúčtování „zmařené investice“ - nedokončený DHM	76 000		
22.	VÚD	Inventarizační přebytek ocenitelná práva	230 000		
23.	VÚD	Inventarizační přebytek umělecké dílo	500 000		

K ZAPAMATOVÁNÍ

Uvedením do užívání se stává NO vlastníkem DM se všemi právy a povinnostmi z tohoto vztahu vyplývajícími. U DM je rozlišeno, zda se jedná o odpisovaný nebo neodpisovaný majetek. Plně odepsaný DM lze používat dále dle vlastního rozhodnutí, nadále jej lze udržovat, opravovat a technicky zhodnocovat. V určitém okamžiku rozhodne ÚJ o jeho vyřazení.

K ZAPAMATOVÁNÍ

Technické zhodnocení je popsáno v zákonu o daních z příjmů a platí i pro oblast účetnictví. Pokud dojde na majetku k TZ, zvyšuje jeho vstupní cenu a současně se musí upravit odpisy, jelikož se jedná o zvýšení vstupní ceny.

4.3 ODPISY HMOTNÉHO A NEHMOTNÉHO MAJETKU DLE ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ

NO jsou daňovým poplatníkem. V případě vlastnictví hmotného a nehmotného majetku jim vzniká právo na uplatnění odpisů jako nákladů na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. V Příloze č. 4 jsou údaje potřebné pro výpočty daňových odpisů.

K ZAPAMATOVÁNÍ

Odpisování lze zahájit po uvedení do stavu způsobilého k užívání, je nutno písemně prokázat a uvést datum uvedení do užívání.

Hmotný majetek po uvedení do užívání je zařazen do jedné z šesti odpisových skupin dle Přílohy č. 1 k zákonu č. 586/1992 Sb. Je zvolen způsob odpisování (rovnoměrný nebo zrychlený) jednou zvolený způsob nelze měnit. Dle stanovených postupů jsou vypočteny roční částky odpisů.

Nehmotný majetek je uveden do užívání. Je stanovena doba užívání, pokud je stanovena doba určitá, stanoví se roční odpis jako podíl vstupní ceny a doby sjednané smlouvou. V ostatních případech se odpisuje rovnoměrně bez přerušení stanovenou lhůtu po měsících.

Vypočtené částky odpisů se zaokrouhlují na celé koruny nahoru a počínají měsícem následujícím po dni uvedení do užívání.

PŘÍKLAD 16

Spočítejte za všechny roky daňové odpisy rovnoměrným způsobem u hmotného majetku, zařazeného do 1. odpisové skupiny, jehož účetní jednotka není prvním vlastníkem. Vstupní cena (dále jen VC) je 450 000 Kč.

Rok	Výpočet odpisů	Oprávký	ZC

PŘÍKLAD 17

Spočítejte za všechny roky daňové odpisy rovnoměrným způsobem u hmotného majetku, zařazeného do 1. odpisové skupiny, jehož účetní jednotka je prvním vlastníkem. VC je 450 000 Kč. Použijte zvýšení o 10 %.

Rok	Výpočet odpisů	Oprávký	ZC

PŘÍKLAD 18

Spočítejte za všechny roky daňové odpisy zrychleným způsobem u hmotného majetku, zařazeného do 1. odpisové skupiny, jehož účetní jednotka není prvním vlastníkem. VC je 450 000 Kč

Rok	Výpočet odpisů	Oprávk	ZC

PŘÍKLAD 19

Spočítejte za všechny roky daňové odpisy zrychleným způsobem u hmotného majetku, zařazeného do 1. odpisové skupiny, jehož účetní jednotka je prvním vlastníkem. VC je 450 000 Kč. Použijte zvýšení o 10 %.

Rok	Výpočet odpisů	Oprávk	ZC

PŘÍKLAD 20

Spočítejte za všechny (měsíce) roky daňové odpisy u nehmotného majetku software. Účetní jednotka je vlastníkem na dobu neurčitou VC je 90 000 Kč. Software je uveden do užívání 15.5.

Rok-počet měsíců	Výpočet odpisů	Oprávk	ZC

PŘÍKLAD 21

Spočítejte za všechny roky daňové odpisy u nehmotného majetku licence. Účetní jednotka je vlastníkem na dobu určitou, dle smlouvy může používat licenci od 1.1. po dobu 6ti let. VC je 300 000 Kč.

Rok-počet měsíců	Výpočet odpisů	Oprávký	ZC

K ZAPAMATOVÁNÍ

Účetní jednotka musí účtovat o účetních odpisech, může uplatňovat odpisy daňové. V obou případech je nezbytné se řídit příslušnými legislativními předpisy.

4.4 VYŘAZOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Vlastním rozhodnutím nebo z neovlivnitelných příčin je DM vyřazován. DM se vyřazuje nejčastěji: prodejem, darováním, likvidací, v důsledku škody. Vyřazován je DM neodpisovaný i DM odpisovaný. Vyřazení je v původním ocenění zpravidla pořizovací cena (dále jen PC), případně reprodukční pořizovací cena a další. Při účtování se vychází z toho, zda DM je plně odepsán, nebo není plně odepsán, zda je ZC, nebo ZC = 0.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 7

Zaučtujte účetní případy v oblasti vyřazování DM neodpisovaného:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VF	Tržby z prodeje DHM pozemku, PC=450 000 Kč	680 000	311	652
2.	VÚD	Vyřazení z užívání v PC	450 000	552	031
3.	VBÚ	Úhrada od odběratele	680 000	221	311
4.	VÚD	Darováno DHM starožitnost PC=150 000 Kč	150 000	546	032
5.	VÚD	Škoda – krádež uměleckého díla obraz PC=500 000 Kč	500 000	548	032
6.	VÚD	Nárok na náhradu škody od pojišťovny	500 000	378	649
7.	VBÚ	Přijata náhrada od pojišťovny	500 000	221	378

K ZAPAMATOVÁNÍ

V okamžiku vyřazení neodpisovaného DM se jeho PC stává jednorázovým nákladem. V průběhu užívání nebyly účtovány odpisy, tedy PC neovlivňovala výsledek hospodaření. V případě vyřazení darem je účtováno dle darovací smlouvy, jedná se bezúplatný převod. Příjemci může vzniknout povinnost k dani darovací.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 8*Zaučtujte účetní případy v oblasti vyřazování DM odpisovaného prodejem:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VF	Tržby z prodeje DHM s.m.v. PC=120 000 Kč, ZC=20 000 Kč.	50 000	311	652
2.	VÚD	Zúčtování ZC do nákladů při prodeji	20 000	552	082
3.	VÚD	Vyřazení z užívání	120 000	082	022
4.	VBÚ	Úhrada od odběratele	50 000	221	311
5.	VF	Tržby z prodeje DHM s.m.v. PC=120 000 Kč, ZC=0	50 000	311	652
6.	VÚD	Vyřazení z užívání	120 000	082	022
7.	VBÚ	Úhrada od odběratele	50 000	221	311
8.	PPD	Tržby z prodeje DHM s.m.v. PC=120 000 Kč, ZC=0	6 000	211	652
9.	VÚD	Vyřazení z užívání	120 000	082	022

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 9*Zaučtujte účetní případy v oblasti vyřazování DM odpisovaného darováním:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Darován DHM s.m.v. PC=63 000 Kč, ZC=0. Vyřazení z užívání.	63 000	082	022
2.	VÚD	Darován DNM software. PC=74 500 Kč, ZC=0 vyřazení z užívání.	74 500	073	013
3.	VÚD	Darován DHM s.m.v. PC=55 400 Kč, oprávky=47 400. Zúčtování ZC	8 000	546	082
4.	VÚD	Vyřazení z užívání	55 400	082	022
5.	VÚD	Darován DNM software. PC=86 000 Kč, ZC=16 000 Kč. Zúčtování ZC	16 000	546	073
6.	VÚD	Vyřazení z užívání	86 000	073	013
7.	VÚD	Darován DHM stavba PC=160 000 Kč, ZC=20 000 Kč. Zúčtování ZC	20 000	546	081
8.	VÚD	Vyřazení z užívání	160 000	081	021
9.	VÚD	Darován DNM ocenitelná práva. PC=94 000, oprávky=89 000 Kč. Zúčtování ZC	5 000	546	074
10.	VÚD	Vyřazení z užívání	94 000	074	014

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 10

Zaučtujte účetní případy v oblasti vyřazování DM odpisovaného likvidací:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. likvidací. PC=47 000 Kč, ZC=0. Vyřazení z užívání	47 000	082	022
2.	VÚD	Hodnota použitelného materiálu-převzat na sklad	2 600	112	649
3.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. likvidací. PC=260 000 Kč, ZC=21 000 Kč. Zúčtování ZC	21 000	551	082
4.	VÚD	Vyřazení z užívání	260 000	082	022
5.	VÚD	Hodnota použitelného materiálu-převzat na sklad	15 900	112	649
6.	VÚD	Vyřazení DNM nehmotné výsledky výzkumu PC=110 000 Kč, ZC=2 000 Kč. Zúčtování ZC	2 000	551	072
7.	VÚD	Vyřazení z užívání	110 000	072	012

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 11

Zaučtujte účetní případy v oblasti vyřazování DM odpisovaného v důsledku škody:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Vyřazení DNM software v důsledku škody. PC=74 000 Kč, ZC=50 000 Kč. Zúčtování ZC	50 000	548	073
2.	VÚD	Vyřazení z užívání	74 000	073	013
3.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči zaměstnanci	25 000	335	649
4.	ZVL	Srážka škody zaměstnanci ze mzdy - splátky	5 000	331	335
5.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. v důsledku škody. PC=480 000 Kč, ZC=210 000 Kč. Zúčtování ZC	210 000	548	082
6.	VÚD	Vyřazení z evidence	480 000	082	022
7.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	110 000	378	649
8.	VBÚ	Přijata náhrada škody od pojišťovny	110 000	221	378

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 12

Z důvodů nedostatku finančních prostředků NO mohou trvale zastavit nebo pozastavit zpravidla rozestavěné stavby. Zaučtujte účetní případy v oblasti vyřazování nedokončeného DM:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Za stavební práce nedokončený DHM stavba	350 000	042	321
2.	VBÚ	Úhrada dodavatelům stavebních prací	350 000	321	221
3.	VÚD	NO rozhodla o trvalém zastavení prací „zmařená investice“	350 000	549	042
4.	VPD	Náklady spojené s likvidací (demolicí) stavby	26 000	518	211
5.	VÚD	Hodnota použitelného materiálu převzat sklad	60 000	112	649
6.	PF	Za stavební práce nedokončený DHM stavba oplocení areálu	36 000	042	321
7.	VBÚ	Úhrada dodavateli stavební práce	36 000	321	221
8.	VPD	NO rozhodla o dočasném přerušení prací, výhledově bude dále pokračováno: náklady na konzervační a udržovací práce zaplacený hotově	16 000	042	211

K ZAPAMATOVÁNÍ

V okamžiku vyřazení odpisovaného DM majetku je nutno zjistit jeho původní ocenění, jeho zůstatkovou cenu, důvod vyřazení. Dle těchto situací je poté účtováno. Vždy musí dojít k jeho prokazatelnému vyvedení z majetku ÚJ (vyřazení z užívání), jednou vyřazený majetek nelze dále využívat a uplatňovat náklady na jeho provoz. Kontrola těchto úkonů je zpravidla součástí účetní uzávěrky. U DM je známa výše ocenění při uvedení do užívání, v této výši ocenění je DM vyřazován. U odpisovaného DM je sledována dále výše opravek, výše ročních odpisů. Rozdílem ocenění při uvedení do užívání a opravek je zůstatková cena. Při vyřazování majetku, který není plně odepsán, je nutno zůstatkovou cenu jednorázově odepsat do nákladů dle druhu vyřazení. Majetek původně nabytý bezúplatným převodem při vyřazení snižuje vlastní jmění.

SAMOSTATNÝ ÚKOL 9

Definujte dlouhodobý nehmotný majetek:

Který HM patří do DHM bez ohledu na výši ocenění?

PŘÍKLAD 22

Zaučtujte účetní případy v oblasti vyřazování DM:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Uvedení DNM software do užívání v celk. ocenění	115 000		
2.	VÚD	Po letech používání NO vyřazuje v důsledku prodeje, ZC=5 000. Zúčtování ZC	5 000		
3.	VÚD	Vyřazení z užívání			
4.	VF	Tržby z prodeje DNM	11 000		
5.	PPD	Úhrada od odběratele	11 000		
6.	VÚD	Uvedení DHM stroj do užívání v celk. ocenění	120 000		
7.	VÚD	Po letech užívání NO vyřazuje v důsledku škody, oprávk=110 000 Kč. Zúčtování ZC			
8.	VÚD	Vyřazení z užívání			

PŘÍKLAD 23

Zaučtujte účetní případy v oblasti vyřazování DM:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. v důsledku prodeje. PC=280 600 Kč, oprávky=260 000 Kč. Zúčtování ZC			
2.	VÚD	Vyřazení z evidence			
3.	VF	Tržby z prodeje DHM	30 000		
4.	PPD	Platba od odběratele v hotovosti	30 000		
5.	VÚD	Vyřazení DHM stavby v důsledku prodeje. PC=850 000 Kč, ZC=250 000 Kč. Zúčtování ZC			
6.	VÚD	Vyřazení z evidence			
7.	VF	Tržby z prodeje DHM	400 000		
8.	VBÚ	Platba od odběratele	400 000		
9.	VÚD	NO rozhodla o trvalém zastavení stavby „zmařená investice“	163 000		
10.	VÚD	Vyřazení DNM software v důsledku škody. PC=75 000 Kč, oprávky 50 000 Kč. Zúčtování ZC			
11.	VÚD	Vyřazení z evidence			
12.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	40 000		
13.	VBÚ	Přijata náhrada škody od pojišťovny	40 000		
14.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. v důsledku likvidace. PC=240 000 Kč, ZC=5 000 Kč. Zúčtování ZC			
15.	VÚD	Vyřazení z evidence			
16.	VÚD	Hodnota použitelného materiálu převzat na sklad	7 400		
17.	PF	Za konzervační práce a ostrahu dočasně zastavené nedokončené budovy skladu	18 000		
18.	VBÚ	Úhrada na konzervační práce a ostrahu	18 000		
19.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. v důsledku škody zaviněné zaměstnancem. PC=54 000 Kč, oprávky=40 000 Kč. Zúčtování ZC			
20.	VÚD	Vyřazení z evidence			
21.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči zaměstnanci	4 000		
22.	PPD	Zaměstnanec splatil škodu hotově do pokladny	4000		
23.	VÚD	Vyřazení DNM software v důsledku darování. PC=73 000 Kč, ZC=8 000 Kč. Zúčtování ZC			
24.	VÚD	Vyřazení z evidence			
25.	VÚD	Vyřazení DHM pozemek v důsledku prodeje. PC=700 000 Kč. Vyřazení z evidence.			
26.	VF	Tržby z prodeje DHM pozemek	1 000 000		
27.	VBÚ	Platba od odběratele			
28.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. v důsledku prodeje. PC=60 000 Kč, oprávky=60 000 Kč. Vyřazení z evidence.			
29.	PPD	Tržby z prodeje DHM s.m.v.	23 000		

K ZAPAMATOVÁNÍ

Účtování o DM je velmi rozsáhlou problematikou, současně její zvládnutí znamená zvládnutí principů účtování o aktivech. Aktiva jsou pořizována a užívána z hlediska krátkodobosti nebo dlouhodobosti a posléze spotřebována.

PŘÍKLAD 24

Zaučtujte účetní případy v oblasti vyřazování DM:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VF	Tržby z prodeje DHM neodpisovaného obraz původně nabytý darem. RPC=70 000 Kč	260 000		
2.	VÚD	Vyřazení obrazu z užívání ze jmění	70 000		
3.	VBÚ	Úhrada od odběratele	260 000		
4.	VF	Tržby z prodeje DHM neodpisovaného pozemek původně pořízeného koupí PC=80 000	100 000		
5.	VÚD	Vyřazení z užívání			
6.	PPD	Úhrada od odběratele	100 000		
7.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. auto v důsledku škody (havárie). PC=490 000 Kč, oprávky=380 600 Kč Zúčtování ZC			
8.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. auta z užívání			
9.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči zaměstnanci	20 000		
10.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	50 000		
11.	PPD	Zaměstnanec uhrazuje škodu ve splátkách	5 000		
12.	VBÚ	Přijata náhrada škody od pojišťovny	50 000		
13.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. nábytek v důsledku prodeje. PC=80 000 Kč, oprávky=80 000 Kč. Vyřazení z užívání			
14.	VF	Tržby z prodeje nábytku DHM	13 000		
15.	PPD	Úhrada od odběratele	13 000		
16.	VBÚ	Poskytnuta záloha na DNM	50 000		
17.	VBÚ	Odstoupení od smlouvy o koupi DNM vrácení zálohy snížené o smluvně dohodnutý storno poplatek	46 000		
18.	VÚD	Zaučtování storno poplatku při odstoupení od smlouvy	4 000		
19.	PPD	Tržby z prodeje materiálu získaného z likvidace	9 000		
20.	VÚD	Prodaný materiál	7 400		
21.	VÚD	NO rozhodla o trvalém zastavení stavby „zmařená investice“	49 000		
22.	VÚD	Vyřazení software v důsledku likvidace. PC=68 000 Kč, oprávky 66 000 Kč. Zúčtování ZC			
23.	VÚD	Vyřazení z užívání			

PŘÍKLAD 25*Zaučtujte účetní případy v oblasti DM-souhrnný příklad ke kapitole:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Poskytnuta záloha na pořízení DHM	280 000		
2.	PF	Zakoupení DHM s.m.v. stroj	510 000		
3.	PF	Doprava DHM s.m.v.	16 400		
4.	VPD	Úhrada dopravci po převzetí DHM s.m.v.	16 400		
5.	VÚD	Vlastní montáž DHM aktivace vnitroorg. služeb	9 300		
6.	VPD	Úhrada správních poplatků pro provoz stroje	4 000		
7.	VBÚ	Zaplaceny úroky z úvěru na pořízení DHM	6 200		
8.	VÚD	Zúčtování zálohy			
9.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem DHM s.m.v. stroje			
10.	VÚD	Uvedení DHM s.m.v. stroje do užívání v celkovém ocenění			
11.	VÚD	Zaučtování účetního odpisu za první měsíc používání	9 100		
12.	VPD	Hotově zapláceno za opravu stroje	17 600		
13.	VÚD	Po letech používání NO rozhodla o vyřazení DHM s.m.v. stroje z důvodu likvidace PC=? ZC=6 300 Kč Zúčtování ZC			
14.	VÚD	Vyřazení z užívání			
15.	VÚD	Hodnota použitelného materiálu převzat na sklad	4 000		
16.	PF	Za služby ekologické likvidace stroje	16 600		
17.	VPD	Úhrada za služby	16 600		

PŘÍKLAD 26*Zaučtujte účetní případy v oblasti DM-souhrnný příklad ke kapitole:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení DNM software	130 800		
2.	VÚD	Instalace a zapojení aktivace vnitroorg. služeb	6 100		
3.	VPD	Úhrada za poradenské služby a zprostředkování při pořízení DNM software	8 000		
4.	VÚD	Uvedení do užívání v celkovém ocenění			
5.	VÚD	Zaučtování účetního odpisu za první měsíc používání	4 025		
6.	PF	Za službu pravidelně prováděné aktualizace software „update“	9 000		
7.	VPD	Za update zapláceno	9 000		
8.	PF	Za službu jednorázový „upgrade“ software jde o TZ	53 000		
9.	VÚD	Uvedení do užívání „upgrade“	53 000		
10.	VÚD	Zaučtování upravené částky účetního měsíčního odpisu po TZ ze zvýšené VC	5 200		
11.	VÚD	Po letech používání NO rozhodla o vyřazení software z důvodu likvidace. PC=? ZC=0 Vyřazení z užívání.			

PŘÍKLAD 27

Zaučtujte účetní případy k DM - souhrnný příklad ke kapitole:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	BÚ	Poskytnuta záloha na pořízení DHM	450 000		
2.	PF	Zakoupení DHM s.m.v. nákladní auto	760 000		
3.	VÚD	Vlastní doprava aktivace vnitroorg. služeb	3 600		
4.	VPD	Úhrada správních poplatků při pořízení auta	2 400		
5.	VPD	Nákup PHM do nádrže auta	4 000		
6.	VPD	Úhrada zákonného pojištění motorového vozidla	23 000		
7.	VÚD	Uvedení do užívání v celkovém ocenění			
8.	VÚD	Zúčtování zálohy			
9.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem nákladního auta			
10.	VÚD	Zaučtování účetního odpisu za první měsíc používání	13 000		
11.	PF	Za opravu auta	3 600		
12.	VPD	Úhrada za opravu auta	3 600		
13.	VPD	Nákup náhradních dílů k autu	11 000		
14.	VÚD	Po letech používání rozhodla NO o vyřazení z důvodu darování. PC=? ZC=6 300 Kč. Zúčtování ZC			
15.	VÚD	Vyřazení nákladního auta z užívání			

SAMOSTATNÝ ÚKOL 10

NO uvedla do užívání počítač ve VC=80 000 Kč. Zatříděte do odpisové skupiny a spočítejte daňové odpisy za celou dobu používání rovnoměrným a zrychleným způsobem bez navýšení o 10 % v prvním roce, poté spočítejte daňové odpisy za celou dobu používání s navýšením v prvním roce o 10 %. Porovnejte a komentujte v příštím semináři:

SAMOSTATNÝ ÚKOL 11

NO uvedla do užívání dvoustopé motorové vozidlo osobní ve VC=900 000 Kč. Zatříděte do odpisové skupiny a spočítejte daňové odpisy po celou dobu používání rovnoměrným a zrychleným způsobem. Uveďte, proč nejde použít v tomto případě navýšení v prvním roce o 10 %. Komentujte na příštím semináři:

K ZAPAMATOVÁNÍ

Majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok, je v účetnictví nazýván dlouhodobým. Člení se v prvním stupni do tří skupin DNM, DHM a DFM. Obecně se rozděluje na odpisovaný a neodpisovaný. Problematika účtování o DM je velice rozsáhlá a je nezbytné vycházet z daných aktuálních legislativních předpisů a přesně znát situaci, ve které je účtováno. Účtování účetních případů v oblasti DM je klasickou ukázkou nezbytnosti analyzování situace, než dojde k samotnému zaučtování.

TESTOVÉ OTÁZKY 6

- 1. Účetní odpisy:**
 - a. lze přerušit
 - b. nelze přerušit
 - c. účetní jednotka může sama rozhodnout
- 2. Daňové odpisy:**
 - a. lze přerušit
 - b. nelze přerušit
 - c. záleží na stanovisku správce daně
- 3. Závazné posouzení skutečnosti, zda je zásah do majetku TZ:**
 - a. rozhodnutí vydává účetní jednotka
 - b. rozhodnutí vydává správce daně
 - c. rozhodnutí vydává auditor
- 4. Dlouhodobý majetek nabytý bezúplatným převodem oceněný RPC:**
 - a. nelze odpisovat
 - b. lze odpisovat
 - c. záleží na rozhodnutí účetní jednotky
- 5. Odpisy se zaokrouhlují:**
 - a. na celé koruny dolů
 - b. na celé koruny nahoru
 - c. vypočtené částky odpisů se nezaokrouhlují
- 6. Hmotnou odpovědnost za svěřený majetek může mít osoba:**
 - a. po skončení povinné školní docházky
 - b. po dovršení 15ti let věku
 - c. po dovršení 18ti let věku
- 7. Zahájit účetní odpisování DM lze:**
 - a. prvním dnem měsíce následujícího po měsíci zařazení do užívání
 - b. již od měsíce zařazení do užívání
 - c. záleží na rozhodnutí účetní jednotky
- 8. Účetní odpisový plán:**
 - a. mají účetní jednotky povinnost sestavovat
 - b. mohou účetní jednotky sestavovat
 - c. je uveden v zákonu o odpisování majetku
- 9. Zřizovací výdaje u NO jsou:**
 - a. výdaje spojené se založením a zřízením ÚJ považované za DNM
 - b. výdaje spojené se založením a zřízením ÚJ považované za náklady
 - c. součástí jmění
- 10. Přijatá dotace na pořízení DNM, DHM, TZ:**
 - a. zvyšuje vlastní jmění
 - b. snižuje vlastní jmění
 - c. zvyšuje rezervy

5 ZÁSoby

Zásoby jsou krátkodobým majetkem s dobou používání kratší než jeden rok. Z hlediska účetnictví se dělí na: materiál, zásoby vlastní výroby, zboží, zvířata. Při účtování musí ÚJ rozhodnout, které složky zásob bude účtovat způsobem „A“, nebo „B“. Četně u zásob se vyskytujícím problémem jsou inventarizační rozdíly, které jsou zjišťovány v rámci ročních, nebo jiných inventarizací.

K ZAPAMATOVÁNÍ

§ 19 odst. 7, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
 §§ 11, 33a. vyhlášky č. 504/2002 Sb.,
 ČÚS č. 403 Inventarizační rozdíly,
 ČÚS č. 410 Zásoby,
 Správně vedené účetnictví je vedeno v souladu s právními předpisy.

5.1 ÚČTOVÁNÍ ZÁSob ZPŮSOB A

Účetní jednotka si může zvolit způsob účtování zásob. Způsob „A“ vychází z evidence zásob ve skladech, jsou průběžně sledovány jejich stavy, zásoby jsou účtovány na sklad (příjemky), zásoby jsou ze skladu vydávány do spotřeby (výdejky), a tak je možno v průběhu roku ověřit stav zásob na skladech. Zásoby jsou pořizovány nejčastěji: koupí od dodavatelů, vlastní výrobou, bezúplatným převodem, případně zásoby mohou být zvyšovány vlivem inventarizačních přebytků.

SAMOSTATNÝ ÚKOL 12

Vysvětlete princip tvorby pořizovací ceny. Uveďte, co patří do pořizovací ceny zásob a co do pořizovací ceny zásob nepatří dle aktuální legislativy:

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 13

Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování zásob při použití způsobu „A“:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení materiálu „A“	12 000	111	321
2.	PF	Za dopravu materiálu	3 100	111	321
3.	VPD	Úhrada provize při pořízení materiálu	1 100	111	211
4.	VBÚ	Úhrada dodavateli materiálu	12 000	321	221
5.	VÚD	Převzetí materiálu na sklad v celkovém ocenění	16 200	112	111
6.	PF	Zakoupení zboží „A“	50 000	131	321
7.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitřních služeb	6 900	131	622
8.	VÚD	Převzetí zboží na sklad v celkovém ocenění	56 900	132	131

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 14

Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování zásob „A“ s použitím zálohy:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Poskytnuta záloha na pořízení materiálu	30 000	314	211
2.	PF	Zakoupení materiálu „A“	34 200	111	321
3.	VÚD	Doprava materiálu aktivace vnitroorg. služeb	4 800	111	622
4.	VÚD	Převzetí materiálu na sklad v celkovém ocenění	39 000	112	111
5.	VÚD	Zúčtování zálohy	30 000	321	314
6.	VBÚ	Vyrovnaní s dodavatelem materiálu doplatek	4 200	321	221

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 15

Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování zásob „A“:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Zakoupení materiálu „A“ za hotové	29 000	111	211
2.	VÚD	Doprava materiálu aktivace vnitroorg. služeb	1 450	111	622
3.	VÚD	Převzetí materiálu na sklad	30 450	112	111
4.	PF	Zakoupení zboží „A“ (z třetí země)	87 000	131	321
5.	JSD	Clo při dovozu z třetí země	15 000	131	379
6.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitroorg. služeb	9 000	131	622
7.	VBÚ	Jednorázové pojištění vlastní dopravy zboží	1 800	131	221
8.	VBÚ	Úhrada dodavateli zboží	87 000	321	221
9.	VÚD	Převzetí zboží na sklad v celkovém ocenění	112 800	132	131
10.	VPD	Zakoupení zboží „A“ nejsou výdaje související převzetí na sklad	5 000	132	211

K ZAPAMATOVÁNÍ

U zásob z hlediska jejich likvidity dochází k četným pohybům, jejichž důsledkem mohou být inventarizační rozdíly. Zásoby jsou jedinou složkou aktiv, u kterých je dle jejich vlastností počítáno s přirozeným úbytkem (sesychání, zkažení, rozsypaní, rozprášení apod.) Pokud účetní jednotka ve své interní směrnici stanoví pro příslušné ÚO normy přirozených úbytků zásob, jsou tyto úbytky účtovány do spotřeby, nikoliv jako manka a škody.

K ZAPAMATOVÁNÍ

Pohyb zásob je účtován na podkladě účetního dokladu, kterým může být: příjemka, výdejka, převodka. Tyto doklady jsou souhrnně pokryty vnitřním účetním dokladem dále jen VÚD.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 16

Zaučtujte účetní případy v oblasti pořizování zásob „A“ inventarizační rozdíly:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	IR přebytek sklad zboží	300	132	649
2.	VÚD	úbytek v rámci normy sklad materiálu	400	501	112
3.	VÚD	IR úbytek nad normu škoda sklad materiálu	800	548	112
4.	VÚD	IR škoda sklad materiálu - není norma	500	548	112
5.	VÚD	IR zaviněné manko ve skladu zboží	900	548	132
6.	VÚD	Nárok na náhradu manka vůči zaměstnanci	900	335	649
7.	VÚD	IR škoda sklad výrobků	50 000	548	123
8.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	40 000	378	649

PŘÍKLAD 28

Zaučtujte účetní případy v oblasti zásob:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Poskytnuta záloha na pořízení zboží „A“	100 000		
2.	PF	Zakoupení zboží „A“	90 000		
3.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitroorg. služeb	14 300		
4.	VPD	Jednorázové pojištění vlastní dopravy zboží	8 000		
5.	VÚD	Převzetí zboží na sklad			
6.	VÚD	Zúčtování zálohy			
7.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem zboží			
8.	VÚD	IR přebytek ve skladu materiálu	15 000		
9.	VÚD	IR manko ve skladu zboží	4 000		
10.	VÚD	Nárok na náhradu manka vůči zaměstnanci	4 000		
11.	PPD	Zaměstnanec manko uhradil hotově do pokladny	4 000		
12.	PF	Zakoupení materiálu „A“	7 000		
13.	VÚD	k 31.12. materiál na cestě (dodávka nedošla)	7 000		
14.	VÚD	V následujícím ÚO došla dodávka materiálu	7 000		
15.	VÚD	Převzetí zboží na sklad	21 000		
16.	VÚD	k 31.12. nevyfakturovaná dodávka zboží	21 000		
17.	PF	V následujícím ÚO došla faktura za zboží	21 000		
18.	PF	Zakoupení zboží „A“	84 000		
19.	VÚD	k 31.12. zboží na cestě (dodávka nedošla)	84 000		
20.	VÚD	V následujícím ÚO došla dodávka zboží	84 000		

K ZAPAMATOVÁNÍ

K poslednímu dni ÚO v rámci účetní uzávěrky jsou účtovány případy fyzicky chybějících dodávek zásob, ke kterým došly faktury, nebo opačný případ, kdy fyzicky došly dodávky zásob, ale chybí fakturace. V následujícím ÚO jsou účetní případy proúčtovány

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 17*Zaučtujte účetní případy v oblasti úbytků zásob:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Výdejka ze skladu materiálu do spotřeby	5 000	501	112
2.	VÚD	Úbytek v rámci normy ve skladu materiálu	900	501	112
3.	VÚD	Výdejka ze skladu materiálu darován materiál	5 000	546	112
4.	VÚD	IR úbytek škoda ve skladu materiálu	2 000	548	112
5.	VÚD	Výdejka ze skladu materiálu prodaný materiál	8 600	554	112
6.	VÚD	IR škoda ve skladu zboží dle potvrzení Policie	123 000	548	132
7.	VÚD	Výdejka ze skladu prodané zboží	7 500	504	132

PŘÍKLAD 29*Zaučtujte účetní případy v oblasti zásob:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení zboží „A“ (z třetí země)	150 000		
2.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitřních služeb	16 300		
3.	VBÚ	Jednorázové pojištění vlastní dopravy zboží	9 000		
4.	VPD	Úhrada provize za zboží	5 000		
5.	VBÚ	Úhrada úroků z úvěru na pořízení zboží	2 300		
6.	VBÚ	Dodavateli zapláceno	150 000		
7.	VÚD	Převzetí zboží na sklad			
8.	VÚD	Aktivace materiálu	6 300		
9.	VÚD	Převzetí materiálu na sklad	6 300		
10.	VÚD	Aktivace zboží	35 000		
11.	VÚD	Převzetí zboží na sklad	35 000		
12.	VÚD	IR přebytek ve skladu zboží	3 100		
13.	VÚD	IR škoda ve skladu materiálu	120 000		
14.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	100 000		
15.	VBÚ	Přijata náhrada škody od pojišťovny	100 000		

K ZAPAMATOVÁNÍ

Materiál je nakupován pro vlastní potřebu ÚJ. V případě jeho nadbytečnosti je odprodáván, nejedná se o činnost spojenou s hlavní aktivitou, ale o výprodej vlastního majetku.

Pokud je likvidován DM, mohou být náhradní díly (dále jen ND) použity pro jinou činnost, proto jsou přijímány na sklad a dále použity, případně odprodány.

U zboží tento postup je vyloučen, jelikož zboží svojí podstatou je určeno k dalšímu prodeji a nikoliv k použití v ÚJ.

PŘÍKLAD 30*Zaučtujte účetní případy v oblasti zásob:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Poskytnuta záloha na materiál	120 000		
2.	PF	Zakoupení materiálu „A“	130 000		
3.	VÚD	Doprava materiálu aktivace vnitroorg. služeb	5 600		
4.	VPD	Úhrada provize	4 000		
5.	VÚD	Převzetí materiálu na sklad			
6.	VÚD	Zúčtování zálohy	120 000		
7.	VPD	Vyrovnání s dodavatelem materiálu			
8.	VÚD	Dle darovací smlouvy materiál přijat darem určen pro vlastní činnost ÚJ	15 000		
9.	VÚD	Dle darovací smlouvy přijato zboží darem určeno pro oprávněné osoby	56 000		
10.	VF	Tržby z prodeje materiálu	12 000		
11.	VÚD	Prodaný materiál	9 200		
12.	VPD	Zakoupení zboží „A“ za hotové	21 300		
13.	PF	Doprava zboží	1 600		
14.	VÚD	Převzetí zboží na sklad			
15.	VF	Tržby za prodané zboží	25 000		
16.	VÚD	Prodané zboží	22 900		
17.	PPD	Úhrada od odběratele zboží			
18.	PF	Zakoupení materiálu „A“	50 000		
19.	VÚD	k 31.12. materiál na cestě	50 000		

SAMOSTATNÝ ÚKOL 13*Jaké znáte druhy kalkulací?***5.2 ZÁSoby VLASTNÍ VÝROBY**

ÚJ se v rámci svých aktivit zabývá výrobou výrobků. Zásoby takto vzniklé jsou oceňovány ve vlastních nákladech. K tomu ÚJ potřebuje vytvořit kalkulační systém. Pomocí jeho výstupů jsou oceněny vlastní produkty a ÚJ si může nastavit prodejní ceny tak, aby prodávala se ziskem.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 18*Zaučtujte účetní případy v oblasti zásob vlastní výroby:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Převzetí materiálu na sklad	50 000	112	111
2.	VÚD	Výdejka materiálu do spotřeby	40 000	501	112
3.	VÚD	Změna stavu zásob výrobků přírůstek	15 000	123	613
4.	VÚD	Změna stavu zásob výrobků úbytek	9 000	613	123
5.	VF	Tržby za výrobky	11 000	311	601
6.	VÚD	Změna stavu zásob nedokončené výroby přírůstek	8 000	121	611
7.	VÚD	Změna stavu zásob polotovarů přírůstek	4 000	122	612
8.	VÚD	Změna stavu zásob zvířat přírůstek	17 000	124	614
9.	VÚD	Změna stavu zásob nedokončené výroby úbytek	4 000	611	121
10.	VÚD	Změna stavu zásob polotovarů úbytek	2 000	612	122
11.	VÚD	Změna stavu zásob zvířat úbytek	10 000	614	124
12.	VÚD	Úbytek v rámci normy u zvířat	2 000	614	124
13.	VÚD	IR škoda ve skladu výrobků	50 000	548	123
14.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	41 000	378	649
15.	VÚD	IR přebytek ve skladu polotovarů	3 200	122	612
16.	VÚD	IR přebytek ve skladu nedokončené výroby	8 900	121	611

K ZAPAMATOVÁNÍ

Zásoby vlastní výroby jsou účtovány podvojným souvztažným zápisem využitím dvou účtových skupin a to: sk. 12 zásoby vlastní výroby ze třídy 1 Zásoby, a sk. 61 změna stavu vnitroorganizačních zásob ze třídy 6 Výnosy. Pokud se jedná o inventarizační rozdíly, opět je nezbytné rozlišení úbytků zásob vlastní výroby do normy a nad normu. Úbytky do normy jsou účtovány jako úbytek zásob v rámci skupin 12 a 61. Úbytky nad normu jsou účtovány jako náklad - manka, škody. Přebytky jsou účtovány do jiných ostatních výnosů.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 19*Zaučtujte účetní případy v oblasti zásob vlastní výroby:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Výdejka materiálu do spotřeby	205 000	501	112
2.	VÚD	Změna stavu zásob polotovarů přírůstek	211 000	122	612
3.	PPD	Přijata záloha	80 000	211	324
4.	VF	Tržby za polotovary	70 000	311	601
5.	VÚD	Změna stavu zásob polotovarů úbytek	50 000	612	122
6.	VÚD	Zúčtování zálohy	70 000	324	311
7.	VBÚ	Vyrovnání s odběratelem	10 000	324	221

PŘÍKLAD 31*Zaučtujte účetní případy v oblasti zásob způsobem „A“:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VF	Tržby za výrobky	18 000		
2.	VÚD	Změna stavu zásob výrobků	11 000		
3.	PPD	Úhrada od odběratele	18 000		
4.	VÚD	IR manko ve skladu polotovarů	3 000		
5.	VÚD	Nárok na náhradu manka vůči zaměstnanci	3 000		
6.	PPD	Zaměstnanec splatil manko hotově do pokladny	3 000		
7.	PPD	Tržby za polotovary placené hotově	26 000		
8.	VÚD	Změna stavu zásob polotovarů	19 400		
9.	VPD	Zakoupení zboží „A“	50 000		
10.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitroorg. služeb	2 600		
11.	VÚD	Převzetí zboží na sklad			
12.	PPD	Tržby za prodané zboží	30 000		
13.	VÚD	Prodané zboží	24 000		
14.	VÚD	Změna stavu zásob zvířat přírůstek	189 000		
15.	VF	Tržby za zvířata - výrobky	260 000		
16.	VÚD	Změna stavu zásob zvířat úbytek	189 000		
17.	VÚD	IR škoda ve skladu nedokončené výroby	300 000		
18.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	200 000		
19.	VBÚ	Přijata náhrada škody od pojišťovny	200 000		

PŘÍKLAD 32*Zaučtujte účetní případy v oblasti zásob způsobem „A“:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Poskytnuta záloha na pořízení materiálu	230 000		
2.	PF	Zakoupení materiálu	180 000		
3.	VÚD	Doprava materiálu aktivace vnitroorg. služeb	15 600		
4.	VPD	Za provizi	10 000		
5.	VPD	Jednorázové připojištění vlastní dopravy	2 000		
6.	VÚD	Převzetí materiál do skladu			
7.	VÚD	Zúčtování zálohy	180 000		
8.	PPD	Vyrovnání s dodavatelem materiálu			
9.	VÚD	Výdejka materiálu do spotřeby	47 000		
10.	VÚD	Změna stavu zásob výrobky přírůstek	32 000		
11.	VF	Tržby za výrobky	20 000		
12.	VÚD	Změna stavu zásob výrobky úbytek	15 000		
13.	VBÚ	Úhrada od odběratele výrobků			
14.	VÚD	Úbytek do normy ve skladu polotovarů	5 000		
15.	VÚD	IR přebytek ve skladu zboží	1 300		
16.	VÚD	IR manko ve skladu nedokončené výroby	600		
17.	VÚD	Nárok na náhradu manka vůči zaměstnanci	600		
18.	PPD	Zaměstnanec zaplatil manko hotově do pokladny	600		
19.	VÚD	Úbytek do normy ve skladu materiálu	200		

PŘÍKLAD 33

Zaučtujte účetní případy v oblasti zásob způsobem „A“:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení materiálu (z třetí země)	290 000		
2.	JSD	Zaučtování cla při dovozu z třetí země	50 000		
3.	PF	Doprava materiálu	37 800		
4.	VPD	Provize za materiál	11 000		
5.	VBÚ	Úhrada úroků z úvěru na pořízení materiálu	26 000		
6.	VBÚ	Úhrada dodavateli materiálu			
7.	VPD	Úhrada dopravy materiálu			
8.	VÚD	Převzetí materiálu na sklad			
9.	VÚD	Výdejka materiálu do spotřeby	66 000		
10.	VÚD	Změna stavu zásob výrobků přírůstek	50 000		

5.3 ÚČTOVÁNÍ ZÁSOb ZPŮSOB B

Druhou možností účtování zásob je způsob „B“. ÚJ může používat způsob „A“ a „B“. Podle míst uskladnění (odpovědných osob) může být uplatněn pouze způsob „A“ nebo „B“. ÚJ pro účtování zásob sestavuje interní směrnici, ve které jsou její zvolené postupy vysvětleny, v ÚO je nelze měnit.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 20

Zaučtujte účetní případy v oblasti účtování zásob způsobem „B“:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Zakoupení zboží „B“	15 200	504	211
2.	PF	Zakoupení materiálu „B“	8 600	501	321
3.	VPD	Úhrada za dopravu materiálu	1 300	501	211
4.	VBÚ	Úhrada provize za zboží	1 800	504	221
5.	VÚD	Dle darovací smlouvy nabyt darem materiál pro vlastní činnost	30 000	501	901
6.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitroorg. služeb	2 300	504	622
7.	VPD	Jednorázové připojištění vlastní dopravy zboží	190	504	211
8.	JSC	Zaučtování cla při dovozu zboží z třetí země	1 050	504	379
9.	VBÚ	Úhrada celního závazku	1 050	379	221

K ZAPAMATOVÁNÍ

Při účtování o zásobách způsobem „B“ je nutno vést podrobnou skladovou evidenci, aby bylo možno fyzickou kontrolou zjistit aktuální stav zásob. Příjemky a výdejky nejsou účtovány. Zvláštností je účtování konce roku u zásob způsobem „B“.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 21

Zaučtujte účetní případy v oblasti účtování zásob způsobem „B“:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaučtování PS materiál	2 000	112	961
2.	PF	Zakoupení materiálu	80 000	501	321
3.	VPD	Zakoupení materiálu	5 600	501	211
4.	VBÚ	Úhrada dodavateli materiálu	80 000	321	221
5.	VÚD	k 31.12. doúčtování PS materiálu do spotřeby	2 000	501	112
6.	VÚD	k 31.12. zjištěn KS materiálu dle inventarizace	500	112	501
7.	VÚD	Zaučtování KS materiálu uzavírání účetních knih	500	962	112
8.	VÚD	V následujícím ÚO zaučtování PS materiál	500	112	961

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 22

Zaučtujte účetní případy v oblasti účtování zásob způsobem „B“:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení zboží	34 000	504	321
2.	VBÚ	Úhrada dodavateli	34 000	321	221
3.	VF	Tržby za prodané zboží	40 000	311	604
4.	VPD	Zakoupení materiálu	13 000	501	321
5.	PPD	Tržby z prodeje materiálu	8 000	211	654
6.	VÚD	k 31.12. IR přebytek ve zboží	500	132	649
7.	VÚD	k 31.12. Úbytek do normy v materiálu	200	501	112
8.	VÚD	k 31.12. IR manko v materiálu	900	548	112
9.	VÚD	Nárok na náhradu manka vůči zaměstnanci	900	335	649

K ZAPAMATOVÁNÍ

Účtování zásob způsobem „B“ je povoleno všem ÚJ bez rozdílu. Jediné omezení je stanoveno v ČÚS č. 410 Zásoby, ve kterém se zakazuje účtovat současně oběma způsoby v jednom místě uskladnění.

ÚJ vlastní interní směrnici musí rozlišovat položky zásob, které bude účtovat způsobem „A“ a které způsobem „B“. Směrnice o účtování zásob patří k základním směrnícím, které musí každá ÚJ vytvořit od okamžiku svého vzniku pro docílení souladu a udržení srovnatelnosti účetních metod.

PŘÍKLAD 34

Zaučtujte následující účetní případy v oblasti zásob – souhrnný příklad ke kapitole. Rozlišujte účtování způsob „A“ a „B“:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Poskytnuta záloha na pořízení zboží „A“	20 000		
2.	PF	Zakoupení zboží „A“	19 600		
3.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitroorg. služeb	4 300		
4.	VPD	Úhrada provize za zboží	3 100		
5.	VBÚ	Úhrada úroků z úvěru na pořízení zboží	2 900		
6.	VÚD	Převzetí zboží na sklad v celkovém ocenění			
7.	VÚD	Zúčtování zálohy			
8.	PPD	Vyrovnání s dodavatelem			
9.	VF	Tržby za prodané zboží	15 000		
10.	VÚD	Prodané zboží	9 000		
11.	PPD	Úhrada od odběratele			
12.	VÚD	Úbytek zboží do normy	989		
13.	VÚD	IR přebytek v materiálu	250		
14.	VÚD	IR manko v polotovarech	2 100		
15.	VÚD	Nárok na náhradu manka vůči zaměstnanci	2 100		
16.	PPD	Zaměstnanec manko splatil hotově do pokladny	2 100		
17.	PF	Zakoupení materiálu „B“	25 000		
18.	VÚD	Doprava materiálu aktivace vnitroorg. služeb	1 020		
19.	VPD	Jednorázové připojištění vlastní dopravy	840		
20.	VF	Tržby z prodeje materiálu	11 630		
21.	PPD	Úhrada od odběratele materiálu			

SAMOSTATNÝ ÚKOL 14

Uveďte, jakým způsobem může ÚJ postihnout zaměstnance v případě prokazatelně zaviněného manka, škody?

PŘÍKLAD 35

Zaučtujte následující účetní případ yv oblasti zásob – souhrnný příklad ke kapitole. Rozlišujte účtování způsob „A“ a „B“:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení materiálu „A“ z třetí země	150 000		
2.	JSD	Zaučtování cla při dovozu z třetí země	23 140		
3.	VÚD	Doprava materiálu aktivace vnitroorg. služeb	16 000		
4.	VBÚ	Úhrada provize za zprostředkování	5 000		
5.	VBÚ	Úhrada úroků z úvěru na pořízení materiálu	3 260		
6.	VÚD	Převzetí materiálu na sklad v celkovém ocenění			
7.	VÚD	Výdejka materiálu do spotřeby	64 000		
8.	VÚD	Změna stavu zásob polotovarů přírůstek	76 300		
9.	VÚD	Změna stavu zásob výrobků přírůstek	20 000		
10.	VF	Tržby za výrobky	87 000		
11.	VÚD	Změna stavu zásob výrobků úbytek	56 000		
12.	VÚD	Úbytek do normy ve skladu polotovarů	4 900		
13.	VÚD	IR přebytek ve skladu výrobků	2 700		
14.	VÚD	Výdejka darovaného materiálu ze skladu	15 000		
15.	VÚD	Škoda ve skladu nedokončené výroby	300 000		
16.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	210 000		
17.	VBÚ	Přijata náhrada škody od pojišťovny	210 000		
18.	PF	Zakoupení zboží „A“	37 000		
19.	VÚD	k 31.12. zboží na cestě	37 000		
20.	VÚD	V následujícím ÚO došla dodávka zboží	37 000		
21.	VÚD	Převzetí na sklad materiálu	50 000		
22.	VÚD	k 31.12. nedošla fakturace	50 000		
23.	PF	v následujícím ÚO došla fa zakoupení materiálu	50 000		
24.	VÚD	k 31.12. „B“ doučtování PS materiálu do spotřeby	5 780		
25.	VÚD	k 31.12. „B“ zjištěn KS dle inventarizace	3 140		
26.	PF	Zakoupení zboží „B“	160 000		
27.	VF	Tržby za prodané zboží	200 000		

SAMOSTATNÝ ÚKOL 15

Uveďte, jaké jsou dle Obchodního zákoníku možnosti při reklamování zásilek nakoupených zásob?

TESTOVÉ OTÁZKY 7

- 1. Do zásob patří:**
 - a. materiál, software, zvířata
 - b. základní stádo, zboží, polotovary
 - c. nedokončená výroba, materiál, zboží
- 2. Zásoby lze odpisovat:**
 - a. ano lze
 - b. nelze
 - c. záleží na rozhodnutí ÚJ
- 3. Na zásobách lze provádět TZ:**
 - a. ano lze
 - b. nelze
 - c. záleží na rozhodnutí ÚJ
- 4. Zásoby se oceňují:**
 - a. pořizovací cenou, vlastními náklady, reprodukční pořizovací cenou
 - b. pořizovací cenou, cenou pořízení, vlastními náklady
 - c. reprodukční pořizovací cenou, jmenovitou hodnotou, cenou pořízení
- 5. Zásoby na cestě jsou povinně účtovány:**
 - a. na začátku účetního období
 - b. ke konci účetního období
 - c. v průběhu účetního období
- 6. Do pořizovací ceny zásob se započítávají:**
 - a. náklady na dopravu, clo, úroky z úvěru
 - b. pojistné, úroky z úvěru, smluvní pokuty
 - c. clo, pojistné, náklady na dopravu, provize
- 7. Poskytnuté zálohy na zásoby obsahují:**
 - a. krátkodobé a dlouhodobé zálohy poskytnuté na pořízení zásob
 - b. pouze krátkodobé zálohy poskytnuté na pořízení zásob
 - c. pouze dlouhodobé zálohy poskytnuté na pořízení zásob
- 8. Nemovitost je součástí položek zásob:**
 - a. pouze u ÚJ jejichž předmětem činnosti je nákup a prodej nemovitostí
 - b. vždy u všech ÚJ
 - c. není nikdy složkou zásob, jedná se vždy o DHM
- 9. Při účtování způsobem „A“ a „B“:**
 - a. je vždy účtováno o výdejkách a příjmech
 - b. je účtováno o výdejkách a příjmech pouze u způsobu „A“
 - c. není třeba účtovat o výdejkách a příjmech
- 10. Zásoby vlastní výroby jsou oceněny:**
 - a. vlastními náklady
 - b. jmenovitou hodnotou
 - c. reprodukční pořizovací cenou

TESTOVÉ OTÁZKY 8

- 1. Do zásob patří:**
 - a. majetek s dobou použitelnosti kratší než jeden rok a cenou nižší než 40 tis. Kč
 - b. majetek s dobou použitelnosti kratší než jeden rok
 - c. majetek s dobou použitelnosti kratší než jeden rok a cenou nižší než 3 tis. Kč
- 2. Zásoby pořízené bezúplatně se ocení:**
 - a. reprodukční pořizovací cenou
 - b. pořizovací cenou
 - c. cenou pořízení
- 3. Vážený aritmetický průměr pro ocenění zásob na skladě:**
 - a. je nutno počítat nejméně jednou za měsíc
 - b. je nutno počítat nejméně jednou za týden
 - c. je nutno počítat jednou za den
- 4. Při způsobu „B“ se v průběhu roku:**
 - a. neúčtuje o zásobách vlastní výroby ve sk. 12
 - b. účtuje o zásobách vlastní výroby ve sk. 12
 - c. záleží na rozhodnutí ÚJ zda bude účtováno nebo ne
- 5. K poslednímu dni ÚO:**
 - a. může mít účet 111 pořízení materiálu zůstatek
 - b. nesmí mít účet 111 pořízení materiálu zůstatek
 - c. záleží na rozhodnutí ÚJ
- 6. Při účtování zásob způsobem „A“:**
 - a. lze účtovat přímo do majetku bez použití pořizovacích účtů
 - b. nelze účtovat přímo do majetku
 - c. záleží na stanovisku správce daně
- 7. Normy přirozených úbytků lze stanovit:**
 - a. pouze v oblasti zásob
 - b. v oblasti zásob a pokladny
 - c. u všech majetkových položek
- 8. Při inventarizacích zásob lze použít:**
 - a. pouze fyzickou inventuru
 - b. pouze dokladovou inventuru
 - c. fyzickou a dokladovou inventuru
- 9. Třetí zemí z hlediska účetnictví se rozumí:**
 - a. území mimo Evropu
 - b. území mimo území Evropského společenství
 - c. území mimo území Schengenského prostoru
- 10. Výše nároků na náhradu škody vůči zaměstnanci vychází z ustanovení:**
 - a. ze zákona o účetnictví
 - b. z obchodního zákoníku
 - c. ze Zákoníku práce

6 FINANČNÍ ÚČTY

Vysoká likvidita je specifíkem složek krátkodobého finančního majetku. Krátkodobý finanční majetek se dělí na: peníze, účty v bankách, krátkodobé bankovní úvěry, krátkodobé finanční výpomoci a krátkodobý finanční majetek. Finanční majetek v cizích měnách je nutno vést v analytické evidenci.

K ZAPAMATOVÁNÍ

§§ 16, 33, vyhlášky č. 504/2002 Sb.,
 ČÚS č. 403 Inventarizační rozdíly,
 ČÚS č. 408 Krátkodobý finanční majetek,
 Správně vedené účetnictví je vedeno v souladu s právními předpisy.

6.1 PENÍZE A ÚČTY V BANKÁCH

Za svěřený majetek nese odpovědnost pověřená osoba. V pokladně je stanoven pokladní limit, který nelze překročit. Je možno disponovat více pokladnami a bankovními účty.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 23

Zaučtujte účetní případy v oblasti finančního majetku. Spočítejte zůstatek účtu pokladna po všech transakcích za jeden měsíc. $KS_{\text{pokladna}} =$

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaučtování PS pokladny	54 200	211	961
2.	PPD	Tržby za hotové z prodeje služeb	8 350	211	602
3.	VÚD	Zaučtování PS bankovního účtu	150 000	221	961
4.	VPD	Zaplaceno hotově za provedenou opravu	3 120	511	211
5.	VPD	Výplata zálohy na pracovní cestu zaměstnanci	2 000	335	211
6.	VBÚ	Úhrada dodavateli	13 020	321	221
7.	VÚD	Vyúčtování zálohy dle doložených dokladů	1 840	512	335
8.	PPD	Vyrovnání se zaměstnancem vrácení zbylé zálohy	160	211	335
9.	VPD	Nákup cenin kolků	1 000	213	211
10.	VÚD	Spotřeba cenin	300	538	213
11.	VPD	Nákup cenin poštovních známek	50	213	211
12.	VÚD	Spotřeba cenin poštovních známek	50	518	213
13.	PPD	Výběr peněz na mzdy z bankovního účtu	100 000	211	261
14.	VBÚ	Potvrzen výběr z bankovního účtu	100 000	261	221
15.	VPD	Výplata mezd zaměstnancům	80 000	331	211
16.	VÚD	V pokladně zjištěn IR schodek	50	335	211
17.	VÚD	V pokladně zjištěn IR přebytek v ceninách	100	213	649
18.	PPD	Přijata záloha	30 000	211	324
19.	VBÚ	Přijat příspěvek (dar) na provozní činnost	210 000	221	682
20.	PPD	Přijat příspěvek (dar) na vlastní činnost pořízení DM	20 000	211	901
21.	PPD	Přijat příspěvek (dar) určený oprávněným osobám	230 000	211	911

K ZAPAMATOVÁNÍ

Přijaté příspěvky (dary) je nutno zásadně rozlišovat. Finanční majetek nabytý darem může být určen pro vlastní činnost, nebo pro přerozdělení oprávněným osobám. Ve vlastní činnosti na pořízení DM a provozní oblast. Vedení účtů u bank je zpoplatněno. V měsíčních intervalech jsou bankou sráženy bankovní poplatky (bankovní výlohy) a připisovány úroky z vkladů.

PŘÍKLAD 36

Zaučtujte účetní případy v oblasti finančního majetku:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Potvrzen vklad hotovosti na účet	15 000		
2.	VÚD	Spotřeba cenin kolků	200		
3.	PPD	Tržby za hotové z prodeje zboží	8 000		
4.	VPD	Záloha zaměstnanci na drobný nákup	1 000		
5.	VÚD	Zúčtování zálohy spotřeba materiálu	890		
6.	PPD	Vyrovnání se zaměstnancem vratka části zálohy	110		
7.	VPD	Záloha zaměstnanci na mzdu	2 000		
8.	VBÚ	Platba od odběratele	20 000		
9.	VBÚ	Úhrada dodavateli	5 000		
10.	VPD	Náklady na reprezentaci	550		
11.	VBÚ	Poskytnuta záloha na zboží	10 000		
12.	PPD	Přijat příspěvek (dar) provozní činnost	50 000		
13.	VPD	Odvod peněz z pokladny na účet	50 000		
14.	VÚD	V ceninách zjištěn schodek	500		
15.	VÚD	V pokladně zjištěn přebytek	300		
16.	VBÚ	Přijata záloha	15 000		
17.	VBÚ	Poskytnuta záloha na DNM	50 000		
18.	VBÚ	Přijata dlouhodobá záloha	100 000		
19.	VÚD	k 31.12. KS pokladna	12 650		

SAMOSTATNÝ ÚKOL 16

Vypište, jakými způsoby může zaměstnanec provést úhradu zaviněného schodku v pokladně:

6.2 KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY, JINÉ KRÁTKODOBÉ FINANČNÍ VÝPOMOCI

Jedná se o krátkodobé cizí zdroje s dobou splatnosti jeden rok a kratší. Nutno rozlišit, zda jsou poskytnuty bankou (úvěry, eskontní úvěry), nebo jinými osobami (finanční výpomoci, půjčky). Nezbytnou součástí je účtování o placených úrocích poskytovateli (ostatní náklad).

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 24*Zaučtujte účetní případy v oblasti finančního majetku:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚÚ	Poskytnut krátkodobý úvěru na běžný účet	100 000	261	231
2.	VBÚ	Na běžný účet připsán krátkodobý úvěr	100 000	221	261
3.	PF	Za opravu	90 000	511	321
4.	VBÚ	Úhrada dodavateli opravy	90 000	321	221
5.	VBÚ	Splátka krátkodobého úvěru	5 000	261	221
6.	VBÚ	Úhrada úroků z krátkodobého úvěru	800	544	221
7.	VÚÚ	Úhrada splátky krátkodobého úvěru	5 000	231	261
8.	PF	Zakoupení pozemku	200 000	031	321
9.	VÚÚ	Úhrada dodavateli čerpáním krátkodobého úvěru	200 000	321	231
10.	VÚD	Eskont směnky k inkasu	60 000	313	312
11.	VÚÚ	Poskytnutí eskontního úvěru	60 000	261	232
12.	VBÚ	Přijetí eskontního úvěru na běžný účet	55 000	221	261
13.	VÚD	Diskont banky	5 000	544	261
14.	VÚD	Banka avízem oznamuje zaplacení	60 000	232	313
15.	PPD	Přijatá kr. finanční výpomoc od ostatní osoby	18 000	211	249
16.	PPD	Přijatá kr. půjčka od ostatní osoby	5 000	211	249
17.	VBÚ	Vrácena kr. finanční výpomoc od ostatní osoby	18 000	249	221
18.	VBÚ	Úhrada úroků z kr. finanční výpomoci	1 500	544	221

K ZAPAMATOVÁNÍ

Z důvodu krátkodobého nedostatku vlastních finančních zdrojů mohou být nevýdělečné organizaci poskytnuty krátkodobé úvěry a krátkodobé finanční výpomoci. Při splácení jsou účtovány úroky.

PŘÍKLAD 37*Zaučtujte účetní případy v oblasti finančního majetku:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení DHM s.m.v. stroj	500 000		
2.	VÚÚ	Poskytnut krátkodobý bankovní úvěr	500 000		
3.	VÚD	Vlastní doprava DHM s.m.v. aktivace vnitroorg.služeb	7 900		
4.	VBÚ	Na účet připsán poskytnutý krátkodobý úvěr	500 000		
5.	VBÚ	Úhrada dodavateli	500 000		
6.	VBÚ	Úhrada úroků z krátkodobého úvěru	5 000		
7.	VÚD	Uvedení do užívání DHM s.m.v. v celk. ocenění			
8.	VBÚ	Splátka úvěru	20 000		
9.	VÚÚ	Splátka úvěru	20 000		

PŘÍKLAD 38*Zaučtujte účetní případy v oblasti finančního majetku:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Přijata kr. půjčka od ostatní osoby	150 000		
2.	VÚÚ	Poskytnut krátkodobý bankovní úvěr	200 000		
3.	VBÚ	Krátkodobý bankovní úvěr připsán na účet	200 000		
4.	VBÚ	Úhrada dodavateli	150 000		
5.	VBÚ	Splátka krátkodobého úvěru	10 000		
6.	VBÚ	Úhrada úroků z krátkodobého úvěru	1 200		
7.	VÚÚ	Úhrada splátky krátkodobého úvěru	10 000		
8.	VÚÚ	Úhrada dodavateli čerpáním krátkodobého úvěru	30 000		
9.	VPD	Vrácena kr. půjčka od ostatní osoby	150 000		
10.	VPD	Úhrada úroků z kr. půjčky	4 000		
11.	VÚD	Eskont směnky k inkasu	50 000		
12.	VÚÚ	Poskytnutí eskontního úvěru	50 000		
13.	VBÚ	Přijetí eskontního úvěru na běžný účet	45 000		
14.	VÚD	Diskont banky	5 000		
15.	VÚD	Banka avízem oznamuje zaplacení směnky	50 000		
16.	VBÚ	Přijata kr. finanční výpomoc od ostatní osoby	300 000		
17.	VBÚ	Vrácena kr. finanční výpomoc od ostatní osoby	300 000		
18.	VBÚ	Úhrada úroků z kr. finanční výpomoci	15 000		

SAMOSTATNÝ ÚKOL 17*Popište rozdíl mezi krátkodobým bankovním úvěrem a eskontním úvěrem:***6.3 KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK**

V omezené míře, dané typem nevýdělečné organizace (účelem není dosahování zisku), je účtováno o majetkových cenných papírech k obchodování a dlužných cenných papírech.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 25*Zaučtujte účetní případy v oblasti finančního majetku:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Nákup majetkových CP k obchodování	200 000	259	221
2.	VPD	Úhrada poplatku poradci při nákupu CP	5 000	259	211
3.	VÚD	Převzetí CP do majetku NO v celkovém ocenění	205 000	251	259
4.	VBÚ	Nákup dluhových cenných papírů k obchodování	400 000	253	221
5.	VÚD	Předpis úrokových výnosů z dluhových CP	50 000	378	655
6.	VBÚ	Přijaty úrokové výnosy na účet	50 000	221	378
7.	VBÚ	Vrácení dluhových CP a jejich úhrada	400 000	221	253

PŘÍKLAD 39*Zaučtujte účetní případy v oblasti finančního majetku:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Eskont směnky k inkasu	60 000		
2.	VÚÚ	Poskytnutí eskontního úvěru	60 000		
3.	VBÚ	Eskontní úvěr připsán na účet	54 000		
4.	VÚD	Diskont banky	6 000		
5.	VÚD	Banka avízem oznamuje zaplacení směnky	60 000		
6.	VBÚ	Nákup dluhových CP k obchodování	250 000		
7.	VÚD	Předpis úrokových výnosů z dluhových CP	20 000		
8.	VBÚ	Přijaty úrokové výnosy na účet	20 000		
9.	VBÚ	Vrácení dluhových CP a jejich úhrada	250 000		
10.	VÚÚ	Úhrada dodavateli čerpáním krátkodobého úvěru	28 000		
11.	VBÚ	Úhrada splátky krátkodobého úvěru	5 000		
12.	VBÚ	Úhrada úroků z krátkodobého úvěru	350		
13.	VÚÚ	Úhrada splátky krátkodobého úvěru	5 000		

PŘÍKLAD 40*Zaučtujte účetní případy v oblasti finančního majetku:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Poskytnuta záloha na DHM	300 000		
2.	PF	Zakoupení DHM tiskařský stroj	350 000		
3.	VÚD	Zúčtování zálohy			
4.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem DHM			
5.	PPD	Tržby z prodeje DHM	15 000		
6.	VÚD	Vyřazení z užívání DHM ve vstupní ceně	350 000		
7.	PF	Zakoupení materiálu „B“	18 000		
8.	VBÚ	Výpis z kontokorentního účtu úhrada dodavateli	18 000		
9.	VBÚ	Bankovní výlohy	2 600		
10.	VBÚ	Připsány úroky z vkladů na účtu	1 030		
11.	VBÚ	Zaplaceny úroky z úvěru na pořízení DNM	2 000		
12.	VBÚ	Zaplaceny úroky z úvěru na pořízení materiálu	10 000		
13.	VÚD	Zaměstnanci předána cenina benzinová karta	300		
14.	VÚD	Po návratu ze služební cesty zaměstnanec vrací ceninu benzinovou kartu	300		
15.	VPD	Zaměstnanci poskytnuta provozní záloha na drobný nákup	3 000		

PŘÍKLAD 41

Zaučtuje účetní případy v oblasti finančního majetku – souhrnný příklad ke kapitole.

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PPD	Výběr hotovosti z účtu	50 000		
2.	VBÚ	Potvrzen výběr z účtu	50 000		
3.	VPD	Nákup kancelářských potřeb za hotové spotřeba	900		
4.	VÚD	V pokladně zjištěn schodek	1 000		
5.	PF	Zakoupení cenin	15 000		
6.	VÚD	Spotřeba cenin poštovních známek	200		
7.	VBÚ	Nákup majetkových CP k obchodování	80 000		
8.	VPD	Zaplacen poplatků makléři při nákupu CP	2 500		
9.	VÚD	Převzetí CP do majetku NO v celkovém ocenění			
10.	VPD	Poskytnuta záloha zaměstnanci na pracovní cestu	2 300		
11.	VÚD	Vyúčtování zálohy dle doložených dokladů	2 400		
12.	VPD	Vyrovnání se zaměstnancem	100		
13.	VPD	Poskytnuta záloha zaměstnanci na mzdu	10 000		
14.	VBÚ	Poskytnuta záloha na DHM	300 000		
15.	PPD	Tržby za hotové za služby	13 000		
16.	PPD	Přijat příspěvek (dar) provozní činnost	15 000		
17.	VBÚ	Přijat příspěvek (dar) oprávněným osobám	100 000		
18.	VÚD	V pokladně zjištěn přebytek hotovosti	5 000		
19.	VPD	Poskytnuta provozní záloha	3 000		
20.	VÚD	k 31.12 zaučtování KS cenin	100		
21.	VÚD	Zaučtování PS bankovního účtu	320 450		
22.	VPD	Nákup dluhových CP k obchodování	20 000		
23.	VÚD	Předpis úrokových výnosů z dluhových CP	2 200		
24.	VBÚ	Přijaty úrokové výnosy na účet	2 200		
25.	PPD	Vrácení dluhových CP a jejich úhrada	20 000		
26.	VBÚ	Sraženy bankovní poplatky	560		
27.	VBÚ	Připsány úroky z vkladů na účtu	50		
28.	VÚD	Eskont směnký k inkasu	40 000		
29.	VÚÚ	Poskytnutí eskontního úvěru	40 000		
30.	VBÚ	Eskontní úvěr připsán na účet	36 000		
31.	VÚD	Diskont banky	4 000		
32.	VÚD	Banka avízem oznamuje zaplacení směnky	40 000		
33.	PPD	Přijata kr. finanční výpomoc od ostatní osoby	60 000		
34.	VPD	Vrácena kr. finanční výpomoc od ostatní osoby	60 000		
35.	VPD	Úhrada úroků z kr. finanční výpomoci	3 000		
36.	PPD	Odběratel hotově zaplatil	15 000		
37.	VPD	Dodavateli hotově zaplacen	18 000		
38.	VÚD	Škoda v pokladně - potvrzení Policie	100 000		

TESTOVÉ OTÁZKY 9

- 1. Kontokorentní účet je:**
 - a. je klasický běžný bankovní účet
 - b. je bankovní účet, s povoleným čerpáním do omezeného limitního mínusu
 - c. je krátkodobým pasivním úvěrovým účtem
- 2. Účet peníze na cestě:**
 - a. může mít konečný stav k poslednímu dni ÚO
 - b. nesmí mít konečný stav k poslednímu dni ÚO
 - c. záleží na rozhodnutí účetní jednotky
- 3. Pro účely ocenění cizoměnového majetku musí ÚJ použít:**
 - a. proměnný kurz dle ČNB
 - b. pevný kurz dle ČNB
 - c. pevný nebo proměnný kurz dle ČNB vlastním rozhodnutím ÚJ
- 4. Pokladní limit stanoví:**
 - a. regionálně příslušný správce daně
 - b. ÚJ vlastním rozhodnutím
 - c. organizace, u které je nevýdělečná organizace registrována
- 5. Výše hotovostní platby v jednom kalendářním dni jednomu příjemci platby:**
 - a. není nijak omezena
 - b. je omezena limitní částkou 15 000 EUR
 - c. je omezena částkou 15 000 EUR s výjimkami
- 6. Schodek v pokladní hotovosti a ceninách:**
 - a. je účtován jako pohledávka vůči hmotně odpovědné osobě
 - b. je účtován vždy do nákladů
 - c. je účtován jako úbytek v rámci normy
- 7. Rimesa je:**
 - a. složka pasiv
 - b. směnka k inkasu
 - c. část účetní uzávěrky
- 8. Do pořizovací ceny cenných papírů patří vždy:**
 - a. poplatky makléřům, poradcům a burzám
 - b. úroky z úvěru na pořízení cenných papírů
 - c. náklady spojené s jejich držbou
- 9. Krátkodobý finanční majetek:**
 - a. lze odpisovat
 - b. nelze odpisovat
 - c. záleží na rozhodnutí účetní jednotky
- 10. Dluhový cenný papír je:**
 - a. cenný papír úvěrové povahy
 - b. cenný papír majetkové povahy
 - c. považován za ceninu

7 ZÚČTOVACÍ VZTAHY

Neuhrazené, nevyrovnané vztahy vyplývající z pohledávek a závazků jsou označovány za zúčtovací vztahy. Z hlediska doby splatnosti se dělí na krátkodobé a dlouhodobé. Z hlediska třídění do účtových skupin se dělí na: pohledávky a závazky z obchodních vztahů, zúčtování se zaměstnanci a institucemi, zúčtování daní, dotací a ostatní zúčtování, pohledávky za sdružením, závazky ke sdružením a závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů, jiné pohledávky a závazky a přechodné účty aktiv a pasiv.

K ZAPAMATOVÁNÍ

§§ 12, 13, 14, 15, 21, 22, 23, 24 vyhlášky č. 504/2002 Sb.,
ČÚS č. 411 Zúčtovací vztahy,
Správně vedené účetnictví je vedeno v souladu s právními předpisy.

7.1 POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY Z OBCHODNÍCH VZTAHŮ

Pohledávky a závazky z obchodních vztahů jsou účtovány ve skupině 31 a 32. Oceňují se jmenovitou hodnotou, pokud by pohledávky byly nabyty za úplaty, v tom případě pořizovací cenou. Nevýdělečné organizace zpravidla nejsou plátcí DPH. Problematika DPH u nevýdělečných organizací je velmi složitá vzhledem k aktivitám v hlavní a hospodářské činnosti

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 26

Zaučtujte účetní případy v oblasti pohledávek z obchodních vztahů:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VF	Tržby z prodeje služeb	15 000	311	602
2.	PPD	Tržby za hotové za prodané zboží	5 000	211	604
3.	PPD	Přijatá záloha od odběratele výrobků	20 000	211	324
4.	VF	Tržby za vlastní výrobky	21 000	311	601
5.	VÚD	Zúčtování zálohy	20 000	324	311
6.	PPD	Vyrovnání s odběratelem výrobků	1 000	211	311
7.	VF	Tržby z prodeje nepotřebného materiálu	9 000	311	654
8.	VÚD	Prodaný materiál	6 000	554	112
9.	VF	Tržby z prodeje CP	70 000	311	653
10.	VÚD	Směnka k inkasu	70 000	312	311
11.	VÚD	Úrok ze směnky	1 000	312	644
12.	VÚD	Eskont směnky	71 000	313	312
13.	VBÚ	Přijata záloha od odběratele zboží	50 000	221	324
14.	VF	Tržby za prodané zboží	50 000	311	604
15.	VÚD	Zúčtování zálohy	50 000	324	311
16.	VÚD	Prodané zboží	41 000	504	132
17.	VPD	Poskytnutá provozní záloha	3 000	314	211
18.	PF	Za služby	4 000	518	321

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 27

Zaučtujte účetní případy v oblasti závazků z obchodních vztahů:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Za služby úklid	15 000	518	321
2.	PPD	Přijatá záloha	5 000	211	324
3.	VBÚ	Přijatá záloha	10 000	221	324
4.	PF	Zakoupení materiálu „B“	66 000	501	321
5.	VÚD	Vystavena dodavateli směnka	66 000	321	322
6.	VÚD	Úrok ze směnky	5 000	544	322
7.	VBÚ	Úhrada směnky včetně úroku	71 000	322	221
8.	VF	Tržby z prodeje služeb	20 000	311	602
9.	VÚD	Zúčtování zálohy	10 000	324	311
10.	PPD	Doplatek odběratele	10 000	211	311
11.	PF	Zakoupení zboží „A“	3 900	131	321

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 28

Pohledávkové a závazkové vztahy mezi partnery přináší i nesrovnalosti mezi smluvně dohodnutým stavem a skutečností. Reklamace jsou častým případem účtování v obchodních vztazích.

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VF	Tržby za prodané zboží	15 000	311	604
2.	VÚD	Prodané zboží	9 100	504	132
3.	PPD	Úhrada od odběratele	15 000	221	311
4.	VÚD	Vystaven dobropis odběrateli uznaná reklamace	3 600	604	325
5.	VPD	Úhrada odběrateli uznaná reklamace	3 600	325	211
6.	PF	Zakoupení zboží „A“	70 000	131	321
7.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitroorg. služeb	6 000	131	622
8.	VÚD	Převzato zboží na sklad v celkovém ocenění	76 000	132	131
9.	VBÚ	Úhrada dodavateli zboží	70 000	321	221
10.	VÚD	Reklamace vůči dodavateli zboží	10 000	315	132
11.	VBÚ	Úhrada uznané reklamace od dodavatele	10 000	221	315
12.	PF	Zakoupení zboží „B“	46 000	504	321
13.	VÚD	Reklamace vůči dodavateli zboží	6 000	315	504
14.	VÚD	Reklamace neuznaná škoda na majetku	6 000	548	315

K ZAPAMATOVÁNÍ

Pohledávky a závazky vznikají na podkladě uzavřených smluv, podkladem pro zaučtování je fakturace. Zpravidla je vyžadována záloha zaplacená předem, která po konečné fakturaci je započtena a výsledný vztah je vyrovnán formou doplatku nebo přeplatku do pokladny nebo na běžný účet.

PŘÍKLAD 42*Zaučtujte účetní případy v oblasti obchodních vztahů:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení materiálu způsob „A“	27 600		
2.	VÚD	Vystavena dodavateli směnka	27 600		
3.	VÚD	Úrok ze směnky	1 400		
4.	VBÚ	Přijatá záloha	50 000		
5.	VF	Tržby z prodeje DNM	47 000		
6.	VÚD	Zúčtování zálohy			
7.	VPD	Vrácení zbytku zálohy			
8.	VBÚ	Poskytnuta záloha na pořízení zboží	70 000		
9.	PF	Zakoupení zboží „A“	65 000		
10.	VÚD	Zúčtování zálohy			
11.	VBÚ	Vrácení zbytku zálohy			
12.	VF	Tržby z prodeje DHM	80 000		
13.	VÚD	Směnka k inkasu	80 000		
14.	VÚD	Úrok ze směnky	3 000		
15.	VÚD	Eskont směnky	83 000		
16.	VÚD	k 31.12. zúčtování KS odběratelé	23 000		
17.	PPD	Přijata záloha	100 000		
18.	VF	Tržby z prodeje polotovarů	80 000		
19.	VÚD	Změna stavu zásob polotovarů	60 000		
20.	VÚD	Zúčtování zálohy			
21.	VPD	Vyrovnání s odběratelem polotovarů			
22.	PF	Zakoupení materiálu „B“	33 000		
23.	VÚD	Reklamace vůči dodavateli materiálu	6 000		
24.	VÚD	Reklamace uznána snížení závazku	6 000		
25.	VBÚ	Úhrada dodavateli se započtením uznané reklamace	27 000		

SAMOSTATNÝ ÚKOL 18

Napište, jaká je stanovena doba úhrady závazků dle obchodního zákoníku a rozhodněte, zda se toto ustanovení vztahuje i na nevýdělečné organizace?

7.2 ZÚČTOVÁNÍ SE ZAMĚSTNANCI A INSTITUCEMI

Zúčtování pracovně právního vztahu dle Zákoníku práce je obdobné jako u podnikatelských subjektů. Status zaměstnance přináší zaměstnavateli práva a povinnosti vyplývající ze stávající legislativní úpravy. Institucemi se rozumí Česká správa sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny, které jsou vybírány vlastním rozhodnutím pojištěnce. V Příloze č. 5 jsou aktuální údaje nezbytné pro výpočet mzdy zaměstnance.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 29

Zaučtujte účetní případy v oblasti zúčtování se zaměstnanci. Hrubá mzda zaměstnance za daný měsíc je stanovena 15 000 Kč, podepsal Prohlášení a uplatňuje daňové zvýhodnění na jedno dítě. Předem dostal zálohu na mzdu 2 000 Kč.

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Vyplacena záloha na mzdu	2 000	331	211
2.	ZVL	Zúčtování hrubé mzdy	15 000	521	331
3.	ZVL	Srážka ze mzdy SP 6,5 %	975	331	336
4.	ZVL	Srážka ze mzdy ZP 4,5 %	675	331	336
5.	ZVL	Sociální pojištění zaměstnavatel 25 %	3 750	524	336
6.	ZVL	Zdravotní pojištění zaměstnavatel 9 %	1 350	524	336
7.	ZVL	Výpočet zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti: $(15\ 000 + 3\ 750 + 1\ 350) = 20\ 100 \times 0,15 = 3\ 015 - 2\ 070 - 1\ 117 = - 172$	172	342	331
8.	ZVL	Srážka ze mzdy – úhrada schodku	300	331	335
9.	ZVL	Srážka ze mzdy na spoření zaměstnance	1 000	331	379
10.	VBÚ	Úhrada čisté mzdy zaměstnanci	10 222	331	221
11.	VBÚ	Úhrada sociálního pojištění (975+3 750)	4 725	336	221
12.	VBÚ	Úhrada zdravotního pojištění (675+1 350)	2 025	336	221
13.	VBÚ	Úhrada od FÚ - správce daně	172	221	342
14.	VBÚ	Úhrada na spořicí účet zaměstnance	1 000	379	221

K ZAPAMATOVÁNÍ

Zaučtování pracovně právních vztahů je z hlediska výpočtů velmi složitou oblastí, vycházející ze širokého spektra legislativních předpisů. Je nezbytné sledovat aktuální sazby příslušných srážek, aktuální stav daně z příjmů, znění zákoníku práce, zákonů a vyhlášek v oblasti sociálního a zdravotního pojištění. Vypočtené částky se zaokrouhlují, podléhají ročnímu zúčtování a toto provádí buď zaměstnavatel, nebo zaměstnanec.

PŘÍKLAD 43

Spočítejte a zaučtujte účetní případy v oblasti zúčtování se zaměstnanci:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	ZVL	Zúčtování hrubé mzdy zaměstnance podepsal Pr.	9 250		
2.	ZVL	Srážky ze mzdy SP			
3.	ZVL	Srážky ze mzdy ZP			
4.	ZVL	Sociální pojištění zaměstnavatel			
5.	ZVL	Zdravotní pojištění zaměstnavatel			
6.	ZVL	Záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti ?			
7.	VPD	Výplata čistých mezd v hotovosti			
8.	VBÚ	Úhrada sociálního pojištění			
9.	VBÚ	Úhrada zdravotního pojištění			
10.	VBÚ	Úhrada FÚ ?			

PŘÍKLAD 44

Spočítejte a zaúčtujte dané účetní případy v oblasti zúčtování se zaměstnanci a institucemi:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	ZVL	Zúčtování hrubých mezd zaměstnanců	138 500		
2.	ZVL	Srážky z mezd SP			
3.	ZVL	Srážky z mezd ZP			
4.	ZVL	Sociální pojištění zaměstnavatel			
5.	ZVL	Zdravotní pojištění zaměstnavatel			
6.	ZVL	Záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti	15 200		
7.	ZVL	Srážky z mezd spoření zaměstnanců	10 000		
8.	ZVL	Srážky z mezd úhrady škod zaviněných	2 600		
9.	VPD	Výplata čistých mezd v hotovosti			
10.	VBÚ	Úhrada sociálního pojištění			
11.	VBÚ	Úhrada zdravotního pojištění			
12.	VBÚ	Úhrada na spořicí účty zaměstnanců			
13.	VBÚ	Úhrada FÚ			

PŘÍKLAD 45

Spočítejte a zaúčtujte dané účetní případy v oblasti zúčtování se zaměstnanci. Hrubá mzda zaměstnance za daný měsíc je stanovena ve výši 28 700 Kč, podepsal Prohlášení, je držitelem průkazu ZTP/P a uplatňuje daňové zvýhodnění na dvě děti:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

PŘÍKLAD 46*Zaučtujte dané účetní případy v oblasti zúčtování se zaměstnanci.*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Záloha zaměstnanci na pracovní cestu	2 000		
2.	VÚD	Zúčtování zálohy po předložení dokladů	2 120		
3.	VPD	Vyrovnání se zaměstnancem			
4.	VPD	Záloha zaměstnanci na mzdu	5 000		
5.	VÚD	Vyúčtování pracovní cesty – bez zálohy	630		
6.	VPD	Úhrada zaměstnanci cestovného	630		
7.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči zaměstnanci	500		
8.	PPD	Úhrada škody v hotovosti	500		
9.	ZVL	Úhrada škody srážkou ze mzdy	500		

PŘÍKLAD 47*Zaučtujte dané účetní případy v oblasti zúčtování se zaměstnanci.*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Záloha zaměstnanci na drobný nákup	3 000		
2.	VÚD	Zúčtování zálohy po předložení dokladů - opravy	2 970		
3.	PPD	Vrácení zbytku zálohy po vyúčtování	30		
4.	VPD	Záloha zaměstnanci na pracovní cestu	8 000		
5.	VÚD	Zúčtování zálohy po předložení dokladů	8 010		
6.	VPD	Doplatek zaměstnanci po vyúčtování	10		
7.	VPD	Záloha zaměstnanci na mzdu	4 000		
8.	ZVL	Zaučtování hrubé mzdy zaměstnance (podepsal Prohlášení)	11 115		
9.	ZVL	Srážka ze mzdy SP			
10.	ZVL	Srážka ze mzdy ZP			
11.	ZVL	Sociální pojištění zaměstnavatel			
12.	ZVL	Zdravotní pojištění zaměstnavatel			
13.	ZVL	Záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti:			
14.	VBÚ	Úhrada čisté mzdy			
15.	VBÚ	Úhrada sociálního pojištění			
16.	VBÚ	Úhrada zdravotního pojištění			
17.	VBÚ	Úhrada FÚ			

7.3 ZÚČTOVÁNÍ DANÍ, DOTACÍ A OSTATNÍ ZÚČTOVÁNÍ

Nevýdělečné organizace patří mezi daňové poplatníky. Jejich specifické poslání vyvolává reakce ze strany státu a důsledkem jsou četná ustanovení v jednotlivých zákonech, která se týkají pouze poplatníků právnických osob, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 30

Zaučtujte účetní případy v oblasti daní, dotací, poplatků:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Zaplacená záloha na daň z příjmů	2 000	341	221
2.	VÚD	Zaučtování povinnosti k dani z příjmů v rámci ročního zúčtování dle daňového přiznání	2 200	591	341
3.	VBÚ	Doplatek daně z příjmů	200	341	221
4.	VBÚ	Zaplacená záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti	4 000	342	221
5.	VBÚ	Dle daňového přiznání úhrada daňové povinnosti NO poplatníka DPH	800	343	221
6.	VBÚ	Dle daňového přiznání došla úhrada nadměrného odpočtu NO poplatníka DPH	400	221	343
7.	VÚD	Zaučtování povinnosti k dani z nemovitostí	1 200	532	345
8.	VPD	Úhrada daně z nemovitostí	1 200	345	211
9.	VPD	Úhrada soudního poplatku	500	538	211
10.	VÚD	Nárok na dotaci provozní ze státního rozpočtu (SR)	50 000	346	691
11.	VÚD	Nárok na dotaci provozní z rozpočtu ÚSC	100 000	348	691
12.	VBÚ	Přijata provozní dotace	50 000	221	346
13.	VÚD	Nárok na dotaci na pořízení DHM odpisovaného ze SR	200 000	346	901
14.	VÚD	Zaučtování měsíčního účetního odpisu DHM	2 000	551	082
15.	VÚD	Poměrná část odpisů účtována do ostatních výnosů a snížení vlastního jmění	1 000	901	649
16.	VÚD	Nárok na dotaci na pořízení DNM odpisovaného z rozpočtu ÚSC - software	80 000	348	901
17.	VÚD	Zaučtování měsíčního účetního odpisu DNM	9 000	551	073
18.	VÚD	Poměrná část odpisů účtována do ostatních výnosů a snížení vlastního jmění	4 500	901	649

K ZAPAMATOVÁNÍ

Specifické pro NO je účtování přijaté dotace na pořízení DM. Cílem povinného účtování do Nákladů a Výnosů je neutrální dopad do výsledku hospodaření.

7.4 KURSOVÉ ROZDÍLY, ČASOVÉ ROZLIŠENÍ

ÚJ vede účetnictví v peněžních jednotkách české měny, ve vyjmenovaných případech současně používá i cizí měnu. Přepočtem vznikají kursové rozdíly, které jsou v průběhu ÚO účtovány výsledkově, k poslednímu dni ÚO rozvahově.

Náklady a výnosy je povinnost účtovat časově rozlišené, přiřazovat k danému ÚO alikvotní část nákladů a výnosů. Ve stanovených případech není povinnost používat časové rozlišení.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 31

Zaučtujte účetní případy v oblasti kursových rozdílů:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Za materiál „A“ 900 EUR (26,30 Kč/1 EUR)	23 670	111	321
2.	VÚD	Vlastní doprava materiálu aktivace vnitroorg. služeb	2 890	111	622
3.	VÚD	Převzat materiál sklad v celkovém ocenění	26 560	112	111
4.	VBÚ	Úhrada dodavateli materiálu (26,10 Kč/1 EUR)	23 490	321	221
5.	VÚD	Kursový rozdíl ziskový z úhrady	180	321	645
6.	VF	Tržby za zboží 580 EUR (26,30 Kč/1 EUR)	15 254	311	604
7.	VÚD	Prodané zboží	11 000	504	132
8.	VBÚ	Přijata úhrada od odběratele (26,10 Kč/1 EUR)	15 138	221	311
9.	VÚD	Kursový rozdíl ztrátový z úhrady	116	545	311
10.	VÚD	k 31.12. kursový rozdíl pasivní (ziskový) k pohledávce	560	311	387
11.	VÚD	k 31.12. kursový rozdíl pasivní (ziskový) valutová pokladna	390	211	387
12.	VÚD	k 31.12 kursový rozdíl aktivní (ztrátový) k závazku	880	386	321
13.	VÚD	k 31.12 kursový rozdíl aktivní (ztrátový) na devizovém účtu	1 500	386	221

SAMOSTATNÝ ÚKOL 19

Vyhleďte v kursovém lístku ČNB aktuální kurs české koruny k EUR a propočítejte tímto kursem předchozí řešený příklad.

Vyhleďte v kursovém lístku ČNB aktuální kurs české koruny a dvou „třetích zemí“.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 32

Zaučtujte účetní případy v oblasti časového rozlišení. Účtování je na vzorku nájemného, které se zpravidla platí dopředu v celkové částce, případně pozadu v příslušných částkách. Dále jsou to výnosy nebo náklady koncem ÚO, které patří nebo nepatří danému ÚO.

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Nájemné zapláceno na roky dopředu časově rozlišeno	30 000	381	221
2.	VÚD	Poměrná část nákladů k danému ÚO	10 000	518	381
3.	VÚD	Nájemné bude placeno pozadu po skončení ÚO časové rozlišení výdajů	20 000	518	383
4.	VBÚ	Nájemné zapláceno v dalším ÚO	20 000	383	221
5.	VBÚ	Přijata platba dopředu za nájemné	4 000	221	384
6.	VÚD	Tržba v daném období	4 000	384	602
7.	VF	Tržby za služby nájemné splatné pozadu	6 000	385	602
8.	PPD	Příjem v daném ÚO	6 000	211	385
9.	VÚD	Odhad výše škody nepotvrzené pojišťovnou do konce ÚO	90 000	388	649
10.	VÚD	V dalším ÚO potvrzen nárok na náhradu ve výši	90 000	378	388
11.	VBÚ	Přijata úhrada od pojišťovny	90 000	221	378
12.	VÚD	Nevyfakturovaná dodávka materiálu „A“	28 000	111	389
13.	PF	Zakoupení materiálu v následujícím ÚO faktura	28 000	389	321

ZAPAMATOVÁNÍ

Účelem časového rozlišení nákladů a výnosů je vyloučit z VH náklady a výnosy, které se týkají příštích účetních období. Účelem časového rozlišení je zahrnout do VH náklady a výnosy které k němu náleží a nebyly v účetním období účtovány.

ÚJ může vlastním rozhodnutím určit, že nebude časově rozlišovat nevýznamné částky, pokud v případě jejich ponechání v N a V bez časového rozlišení nebude záměrně upraven VH. A dále může ÚJ časově nerozlišovat pravidelně se opakující výdaje, příjmy.

Časově rozlišovat nelze pokuty, penále, manka a škody.

V oblasti účtování o časovém rozlišení musí ÚJ postupovat srovnatelně dle vlastní směrnice.

PŘÍKLAD 48*Zaučtujte účetní případy v dané oblasti:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VF	Tržby za výrobky 490 EUR (25,90 Kč/1 EUR)			
2.	VBÚ	Úhrada od odběratele (25,50 Kč/1 EUR)			
3.	VÚD	Kursový rozdíl ?			
4.	PF	Za zboží „A“ 1 100 USD (20,50 Kč/1 USD)			
5.	VBÚ	Úhrada dodavateli zboží (21,50 Kč/1 USD)			
6.	VÚD	Kursový rozdíl ?			
7.	VF	Tržby za polotovary 320 EUR (25,90 Kč/1 EUR)			
8.	VBÚ	Úhrada od odběratele (26,30 Kč/1 EUR)			
9.	VÚD	Kursový rozdíl ?			
10.	VÚD	k 31.12. kursový rozdíl aktivní k pohledávce	1 600		
11.	VPD	v 12. měsíci placen pronájem na 20.1.	20 000		
12.	VÚD	Vyúčtování nájemného placeného pozadu	6 000		
13.	VPD	Úhrada nájemného v dalším ÚO	6 000		
14.	PPD	Nájemné přijato koncem ÚO za 1. měsíc	10 000		
15.	VF	Za služby nájemné v daném ÚO	10 000		
16.	VF	Za služby nájemné splatné pozadu	18 000		
17.	PPD	Příjem v daném ÚO	18 000		
18.	VÚD	Odhad výše škody nepotvrzené pojišťovnou	100 000		
19.	VÚD	Nevyfakturovaná dodávka zboží „A“	54 000		

PŘÍKLAD 49

Spočítejte a zaučtujte dané účetní případy v oblasti zúčtování se zaměstnanci. Hrubá mzda zaměstnance za daný měsíc je stanovena ve výši 21 400 Kč, podepsal Prohlášení, uplatňuje daňové zvýhodnění na jedno dítě, předem obdržel zálohu na mzdu ve výši 5 000 Kč:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					

PŘÍKLAD 50

Spočítejte a zaučtujte dané účetní případy v oblasti zúčtování se zaměstnanci. Hrubá mzda zaměstnance za daný měsíc je stanovena ve výši 11 110 Kč, podepsal Prohlášení, má přiznanou invaliditu III. stupně, uplatňuje daňové zvýhodnění na jedno dítě, předem dostal zálohu na mzdu ve výši 2 000 Kč:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					

PŘÍKLAD 51

Spočítejte a zaučtujte účetní případy v oblasti zúčtovacích vztahů – souhrnný příklad ke kapitole:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení zboží „A“	300 000		
2.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitroorg. služeb	5 600		
3.	VÚD	Zboží převzato sklad			
4.	VBÚ	Úhrada dodavateli			
5.	VÚD	Reklamace vůči dodavateli zboží	4 000		
6.	VÚD	Reklamace neuznána škoda na zboží	4 000		
7.	VF	Za služby	74 000		
8.	PPD	Úhrada od odběratele	74 000		
9.	VÚD	Vystaven dobropis uznaná reklamace	29 000		
10.	VBÚ	Úhrada odběrateli uznané reklamace	29 000		

PŘÍKLAD 52

Spočítejte a zúčtujte následující účetní případy – souhrnný příklad ke kapitole.

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PPD	Přijatá záloha	50 000		
2.	VF	Tržby za vlastní výrobky	78 000		
3.	VÚD	Zúčtování zálohy			
4.	VBÚ	Vyrovnání s odběratelem			
5.	ZVL	Zaúčtování hrubých mezd zaměstnanců	356 200		
6.	ZVL	Srážky z mezd SP			
7.	ZVL	Srážky z mezd ZP			
8.	ZVL	Sociální pojištění zaměstnavatel			
9.	ZVL	Zdravotní pojištění zaměstnavatel			
10.	ZVL	Záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti	16 300		
11.	ZVL	Srážky z mezd spoření zaměstnanců	18 000		
12.	VPD	Záloha zaměstnanci na pracovní cestu	5 000		
13.	VÚD	Zúčtování pracovní cesty předložení dokladů	4 860		
14.	PPD	Vyrovnání se zaměstnancem			
15.	PF	Za opravy	126 000		
16.	VÚD	Vystavena směnka dodavateli opravy	126 000		
17.	VÚD	Úroky ze směnky	3 100		
18.	VBÚ	Úhrada směnky včetně úroků			
19.	VÚD	Nárok na provozní dotaci z rozpočtu ÚSC	70 000		
20.	VBÚ	Na účet připsána dotace	70 000		
21.	PF	Za služby	70 000		
22.	VBÚ	Dodavateli zapláceno z dotace	70 000		
23.	VÚD	IR ve skladu zboží škoda	120 000		
24.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči zaměstnanci	10 000		
25.	PPD	Úhrada zaměstnancem hotově do pokladny	10 000		
26.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	90 000		
27.	VBÚ	Úhrada od pojišťovny náhrady škody	90 000		
28.	VÚD	Zaúčtování povinnosti k dani silniční	4 300		
29.	VPD	Úhrada silniční daně	4 300		
30.	VBÚ	Zaplacená záloha na daň z příjmů	6 000		
31.	VÚD	Zaúčtování povinnosti k dani z příjmů	6 400		
32.	VBÚ	Doplatek daně z příjmů	400		
33.	VPD	Poskytnuta záloha na materiál	10 000		
34.	PF	Zakoupení materiálu „B“	12 000		
35.	VÚD	Zúčtování zálohy			
36.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem			
37.	VÚD	Vyúčtování pracovní cesty bez zálohy	800		
38.	VPD	Úhrada zaměstnanci cestovného	800		
39.	VÚD	Nárok na dotaci na pořízení DHM stroj z ÚSC	400 000		
40.	VÚD	Zaúčtování měsíčního účetního odpisu	8 000		
41.	VÚD	Poměrná část odpisů účtována do ostatních výnosů a snížení vlastního jmění	4 000		

TESTOVÉ OTÁZKY 10

- 1. Sociální pojištění slouží k úhradě:**
 - a. lékařského ošetření a nemocenské v době nemoci
 - b. nemocenské, důchodů a státní politiky zaměstnanosti
 - c. zdravotní péče
- 2. Daňová soustava ČR se člení na:**
 - a. daně přímé a daně nepřímé
 - b. daně přímé, daně nepřímé, daně ekologické
 - c. daně přímé, daně nepřímé, daně ekologické, daně spotřební
- 3. Mzdu je povinen zaměstnavatel vyplatit:**
 - a. pouze v hotovosti
 - b. dle dohody v hotovosti nebo bezhotovostně
 - c. pouze bezhotovostně
- 4. Vůči zaměstnancům mohou vznikat:**
 - a. pouze pohledávky
 - b. pouze závazky
 - c. závazky i pohledávky
- 5. Vypočtená výše částky sociálního a zdravotního pojištění se zaokrouhluje:**
 - a. na celé koruny dolů
 - b. na celé koruny nahoru
 - c. vypočtené částky se nezaokrouhlují
- 6. Základ pro výpočet zálohy u fyzické osoby se v průběhu roku zaokrouhluje:**
 - a. na stokoruny nahoru
 - b. na stokoruny dolů
 - c. na celé koruny nahoru
- 7. Dotace dle druhů rozlišujeme na:**
 - a. na pořízení DM a provozní
 - b. investiční a provozní
 - c. investiční, provozní a finanční
- 8. Kursové rozdíly mohou být účtovány:**
 - a. pouze k okamžiku uskutečnění účetního případu
 - b. k okamžiku uskutečnění účetního případu nebo ke konci rozvahového dne
 - c. pouze ke konci rozvahového dne
- 9. Konečné zůstatky účtů jednotlivých pohledávek jsou uváděny:**
 - a. v konečném účtu rozvahovém
 - b. v počátečním účtu rozvahovém
 - c. v rozvaze
- 10. Z hlediska daně z příjmů jsou NO považovány za:**
 - a. fyzické osoby
 - b. právnické osoby
 - c. nejsou považovány za daňového poplatníka

8 NÁKLADY A VÝNOSY

Účtováním nákladů a výnosů vzniká možnost získat informaci o průběžném výsledku hospodaření v průběhu účetního období. Ke dni sestavení účetní závěrky má nevýdělečná organizace povinnost vykázat odděleně náklady, výnosy a výsledek hospodaření za hlavní činnost a náklady, výnosy a výsledek hospodaření za hospodářskou činnost. Účetnictví nevýdělečných organizací nečlení výsledek hospodaření na provozní, finanční a mimořádnou oblast. Toto vychází z premisy nedosahování zisku.

K ZAPAMATOVÁNÍ

§§ 2, 3, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
 §§ 26, 27, 28 vyhlášky č. 504/2002 Sb.,
 ČÚS č. 407 Opravné položky k pohledávkám, rezervy a pohledávky po lhůtě splatnosti,
 ČÚS č. 412 Náklady a výnosy,
 ČÚS č. 411 Zúčtovací vztahy,
 Správně vedené účetnictví je vedeno v souladu s právními předpisy.

8.1 ÚČTOVÁNÍ NÁKLADŮ

Účetnictví je úplné, jestliže jsou v účetním období v účetních knihách zaúčtovány všechny účetní případy. Tato povinnost znamená účtovat o veškerých nákladech bez ohledu na to, zda z hlediska daně z příjmů mají u NO specifické postavení. Důležitou pozici při účtování bude mít vedení analytické evidence, pomocí níž bude provedeno potřebné členění dle typu, velikosti a druhu prováděných činností ÚJ. Blíže v příkladech kapitoly Zdaňování nevýdělečných organizací.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 33

Zaučtujte účetní případy v oblasti Nákladů, se kterými jste se již setkali

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Bankovní poplatky	560	549	221
2.	VÚD	Nákup kancelářského materiálu do spotřeby (ze zálohy)	218	501	335
3.	VPD	Úhrada poplatků např.: za pronájem parkovacího místa	1 600	538	211
4.	VÚD	IR škoda ve skladu materiálu	20 000	548	112
5.	VÚD	Úhrada za opravy poškozeného majetku (ze zálohy)	2 340	511	335
6.	VBÚ	Úhrada pravidelně placeného pojištění majetku	5 000	518	221
7.	VPD	Nákup odborného periodika např.: daňové zákony	300	501	211
8.	VÚD	Zaučtování měsíční částky účetního odpisu stavby	13 700	551	081

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 34*Zaučtujte účetní případy v oblasti nákladů:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Za spotřebovanou energii	15 000	502	321
2.	VPD	Úhrada za zimní údržbu aut	5 000	512	211
3.	VPD	Náklady na reprezentaci	800	513	211
4.	ZVL	Zaučtování hrubých mezd	34 000	521	331
5.	ZVL	Odměny členům statutárních orgánů NO	14 000	523	379
6.	VÚD	Příspěvek na stravování zaměstnancům	4 500	527	213
7.	ZVL	Nárok zaměstnance na nemocenskou	2 100	527	331
8.	VPD	Nákup kolků spotřeba	600	538	211
9.	VÚD	Zaučtování poplatků odváděných do rozpočtů ÚSC	1 000	538	345
10.	PF	Vyúčtováno smluvní penále za pozdní úhradu	630	541	325
11.	VÚD	Platební výměr od FÚ ostatní penále	300	542	345
12.	VÚD	Odpis nedobytné pohledávky	2 400	543	311
13.	VBÚ	Bankovní výlohy	900	549	221
14.	VBÚ	Úroky z úvěru	720	544	221
15.	VÚD	Kurová ztráta z pohledávky	480	545	311
16.	VÚD	Poskytnut věcný dar ve formě materiálu	3 000	546	112
17.	VPD	Poskytnut finanční dar peníze	6 000	546	211
18.	VÚD	IR škoda ve skladu zboží	80 000	548	132
19.	VÚD	Zaučtování měsíčního účetního odpisu software	700	551	073
20.	VÚD	Zůstatková cena prodaného DHM s.m.v.	5 000	552	082
21.	VÚD	Prodané CP v pořizovací ceně při prodeji	60 000	553	251
22.	VÚD	Zaučtování tvorby zákonné rezervy	40 000	556	941
23.	VÚD	Tvorba zákonné opravné položky k pohledávce	3 400	559	391
24.	VBÚ	Úhrada povinného členského příspěvku hlavní organizaci	7 000	582	221
25.	VÚD	Dle daňového priznání zaučtování povinnosti k dani z příjmů právnických osob	980	591	341

ZAPAMATOVÁNÍ

Na podkladě směrné účtové osnovy je povinností NO sestavit účtový rozvrh, ve kterém jsou uvedeny účty umožňující přehledné zaučtování všech účetních případů a sestavení účetní závěrky. Účtový rozvrh je možno v průběhu ÚO doplňovat dle potřeby. Při účtování nákladů je nezbytné vycházet z ustanovení vyhlášky a standardů pro ÚJ, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání.

8.2 ÚČTOVÁNÍ VÝNOSŮ

Analogicky při účtování o výnosech musí být vedena analytická evidence z hlediska členění jednotlivých výnosů. Čím podrobnější a přesnější je evidence, tím méně pracné bude sestavování účetní závěrky a Přiznání k dani z příjmů pro právnické osoby.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 35

Zaučtujte účetní případy v oblasti výnosů:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VF	Tržby za polotovary	4 000	311	601
2.	PPD	Tržby za hotové za zboží	11 600	211	604
3.	VÚD	Změna stavu zásob nedokončená výroba přírůstek	7 900	121	611
4.	VÚD	Změna stavu zásob nedokončená výroba úbytek	5 000	611	121
5.	VÚD	Změna stavu zásob polotovary zvýšení	11 000	122	612
6.	VÚD	Změna stavu zásob polotovary snížení	9 000	612	122
7.	VÚD	Změna stavu zásob výrobky zvýšení	6 800	123	613
8.	VÚD	Změna stavu zásob výrobky snížení	3 000	613	123
9.	VÚD	Doprava materiálu „A“ aktivace vnitroorg. služeb	2 000	111	622
10.	VÚD	Doprava materiálu „B“ aktivace vnitroorg. služeb	820	501	622
11.	VÚD	Aktivace DNM	15 000	041	623
12.	VÚD	Aktivace DHM	98 000	042	624
13.	VF	Zaučtování smluvní pokuty vůči odběrateli	630	315	641
14.	VBÚ	Platby za odepsané pohledávky	18 000	221	643
15.	VBÚ	Připsány úroky z vkladů	700	221	644
16.	VÚD	Kursový zisk ze závazku	230	321	645
17.	VÚD	Čerpání fondu - zúčtování	1 600	901	648
18.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči zaměstnanci	300	335	649
19.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	15 000	378	649
20.	VF	Tržby z prodeje materiálu „A“	41 000	311	654
21.	VÚD	Výdejka ze skladu materiálu prodaný materiál	30 000	554	112
22.	VF	Tržby z prodeje materiálu „B“	6 900	311	654
23.	VÚD	Výdejka ze skladu materiálu prodaný materiál	5 000	554	501
24.	VÚD	Čerpání zákonné rezervy	40 000	941	656
25.	VÚD	Zrušení zákonné opravné položky k pohledávce	3 400	391	659
26.	PPD	Přijaté příspěvky od organizační složky na provozní činnost	20 000	211	681
27.	VBÚ	Přijatý příspěvek (dar) na provozní činnost	90 000	221	682
28.	VPD	Přijaté členské příspěvky dle stanov	7 000	211	684
29.	VÚD	Předpis nároku na provozní dotaci ze SR	40 000	346	691
30.	VÚD	Předpis závazku z důvodu vrácení dotace	40 000	691	346
31.	VÚD	Předpis nároku na provozní dotaci z ÚSC	70 000	348	691

ZAPAMATOVÁNÍ

Účtování o nákladech a výnosech vychází ze struktury činnosti NO. Bez rozlišení na provozní, finanční a mimořádné N a V, je účtováno do příslušných účtových skupin s ohledem na ustanovení Českého účetního standardu č. 412, ve vlastní analytické evidenci.

PŘÍKLAD 53

Zaučtujte účetní případy v oblasti nákladů a výnosů:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VF	Tržby prodeje materiálu	15 000		
2.	VÚD	Prodaný materiál u „A“	6 000		
3.	PF	Pořízení zboží „B“	3 000		
4.	VF	Tržby za prodané zboží	4 000		
5.	VÚD	IR škoda v pokladně	51 000		
6.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči pojišťovně	51 000		
7.	VÚD	Účetní odpis DHM s.m.v.	490		
8.	VÚD	Účetní odpis DNM software	360		
9.	VBÚ	Záloha na daň z příjmů právnických osob	1 000		
10.	VÚD	Zúčtování povinnosti k dani z příjmů dle daňového přiznání	1 110		
11.	VPD	Doplatek daně z příjmů v hotovosti			
12.	PPD	Přijat členský příspěvek dle Stanov	500		
13.	VBÚ	Sraženy bankovní poplatky – bankovní výlohy	700		
14.	VBÚ	Připsány úroků z vkladů	100		
15.	VBÚ	Zaplaceny úroky z úvěru	960		
16.	VÚD	Doprava materiálu „A“ aktivace vnitroorg. služeb	660		
17.	VÚD	Doprava materiálu „B“ aktivace vnitroorg. služeb	540		
18.	VÚD	Předpis nároku na provozní dotaci z ÚSC	100 000		
19.	VBÚ	Dotace provozní přijata na účet	100 000		
20.	VÚD	Předpis nároku na provozní dotaci ze SR	70 000		
21.	VBÚ	Dotace provozní přijata na účet	70 000		
22.	VÚD	Předpis závazku vůči ÚSC z důvodu vrácení části dotace	5 000		
23.	VBÚ	Vrácení dotace ve lhůtě	5 000		
24.	VÚD	Zaučtování tvorby zákonné rezervy	20 000		
25.	VÚD	Čerpání zákonné rezervy	20 000		
26.	VÚD	Změna stavu zásob výroby zvýšení	6 300		
27.	VF	Tržby za výroby	12 000		
28.	VÚD	Změna stavu zásob výroby snížení	6 300		
29.	PPD	Platba od odběratele výrobků hotově			
30.	VÚD	IR škoda ve skladu zboží	40 000		
31.	VÚD	Nárok na náhradu škody od pojišťovny	29 000		
32.	VBÚ	Platba od pojišťovny na účet			
33.	VF	Tržby za služby za 200 EUR (25,48 Kč/1 EUR)			
34.	VBÚ	Úhrada od zahraničního odběratele (25,60 Kč/1 EUR)			
35.	VÚD	Kursový rozdíl			
36.	PF	Za materiál „B“ za 150 EUR (25,48 Kč/ 1 EUR)			
37.	VBÚ	Platba zahraničnímu dodavateli (25,60 Kč/1 EUR)			
38.	VÚD	Kursový rozdíl			

8.3 TVORBA VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ – HLAVNÍ A HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST

Účetní uzávěrkou se rozumí doúčtování účetních případů, které nebyly účtovány v průběhu účetního období a jejichž doúčtováním je účetnictví úplné, průkazné a správné. Následně dochází k uzavírání účetních knih účetními zápisy

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 36

Zaúčtujte účetní případy v oblasti účetních uzávěrkových operací:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaúčtování čas. rozlišení úroků z úvěru do ÚO	4 000	544	381
2.	VÚD	Zaúčtování čas. rozlišení nájemného do ÚO	2 000	384	602
3.	VÚD	Tvorba opravné položky k pohledávce po lhůtě splatnosti	48 000	559	391
4.	VÚD	IR manko dle roční inventarizace zboží	15 000	549	132
5.	VÚD	k 31.12. materiál na cestě	5 000	119	111
6.	VÚD	k 31.12. nevyfakturovaná dodávka	16 000	111	389
7.	VÚD	Zaúčtování KS nákladových účtů	xxx	963	N
8.	VÚD	Zaúčtování KS výnosových účtů	xxx	V	963
9.	VÚD	Zaúčtování vytvořeného VH zisku	xxx	963	962
10.	VÚD	Zaúčtování KS aktivních účtů	xxx	962	A
11.	VÚD	Zaúčtování KS pasivních účtů	xxx	P	962

ZAPAMATOVÁNÍ

V případě, kdy NO se rozhodne vedle své hlavní činnosti provozovat i hospodářskou činnost, musí upravit analytickou evidenci účtování o N a V tak, aby byla schopna rozlišit náklady v hlavní a náklady v hospodářské činnosti a výnosy v hlavní činnosti a výnosy v hospodářské činnosti. V mnoha případech je obtížné přesné přiřazení N (např. nájemné, spotřeba energií). Lze požádat správce daně o vydání Rozhodnutí o způsobu rozdělení nákladů, zda rozdělení je v souladu s ustanoveními zákona o daních z příjmů.

SAMOSTATNÝ ÚKOL 20

Vyhledejte v rejstříku Obecně prospěšných společností dvě společnosti, které mají vedle hlavní činnosti i činnost hospodářskou.

Porovnejte zaměření hlavní činnosti a zaměření hospodářské činnosti.

PŘÍKLAD 54*Spočítejte a zaučtujte účetní případy – souhrnný příklad ke kapitole.*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaučtování PS VH ve schvalovacím řízení ztráta	40 000		
2.	PF	Pořízení zboží "B"	26 000		
3.	VÚD	Vlastní doprava zboží aktivace vnitroorg. služeb	2 100		
4.	VF	Tržby za prodané zboží	35 000		
5.	VÚD	Schodek v pokladně	2 000		
6.	PPD	Schodek uhrazen hotově do pokladny	2 000		
7.	PF	Pořízení materiálu „A“	50 000		
8.	PF	Za dopravu materiálu	2 600		
9.	VÚD	Příjemka materiálu do skladu v celkovém ocenění			
10.	VÚD	Výdejka materiálu do spotřeby	40 000		
11.	VÚD	Změna stavu zásob výrobky zvýšení	76 000		
12.	VF	Tržby za výrobky	120 000		
13.	VÚD	Změna stavu zásob výrobky snížení	80 000		
14.	VBÚ	Úhrada od odběratele za výrobky			
15.	VÚD	Zaučtování povinnosti k dani silniční	2 000		
16.	VPD	Úhrada silniční daně hotově	2 000		
17.	VBÚ	Záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti	15 000		
18.	VBÚ	Záloha na daň z příjmů právnických osob	5 000		
19.	ZVL	Zaučtování hrubých mezd	66 800		
20.	ZVL	Zaučtování sociální pojištění zaměstnavatel	46 000		
21.	VF	Tržby z prodeje materiálu	15 000		
22.	VÚD	Výdejka prodaný materiál	7 000		
23.	VÚD	Nárok na provozní dotaci z ÚSC	50 000		
24.	VÚD	Nárok na provozní dotaci ze SR	150 000		
25.	PF	Vyúčtována smluvní pokuta	2 300		
26.	VPD	Úhrada opravy	3 200		
27.	VPD	Zaměstnanci poskytnuta záloha na pracovní cestu	2 000		
28.	VÚD	Vyúčtování pracovní cesty dle dokladů	1 750		
29.	PPD	Vyrovnání zálohy se zaměstnancem			
30.	PPD	Přijaty členské příspěvky dle Stanov NO	2 000		
31.	VPD	Výdaje na reprezentaci	1 600		
32.	VPD	Výdaje na reklamu	4 000		
33.	VÚD	Zaučtování KS odpisy DNM a DHM	54 000		
34.	VÚD	Zaučtování KS ostatní daně a poplatky	13 800		
35.	VÚD	Zaučtování KS úroky	7 060		
36.	VÚD	Zaučtování KS provozní dotace	220 000		

PŘÍKLAD 55

Spočítejte a zúčtujte účetní případy – souhrnný příklad ke kapitole.

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Poskytnuta záloha zaměstnancům na mzdy	15 000		
2.	ZVL	Zaúčtování hrubých mezd	160 000		
3.	ZVL	Sociální pojištění zaměstnavatel			
4.	ZVL	Zdravotní pojištění zaměstnavatel			
5.	ZVL	Odměny členům statutárních orgánů	10 000		
6.	PPD	Tržby za zboží	23 000		
7.	VÚD	Prodané zboží u „A“	19 000		
8.	VÚD	Manko ve skladu materiálu	5 000		
9.	VÚD	Nárok na náhradu manka vůči zaměstnanci	5 000		
10.	VÚD	Srážka ze mzdy - úhrada manka	5 000		
11.	VÚD	NO rozhodla o trvalém zastavení „zmařená investice“ DHM	180 000		
12.	VÚD	Hodnota použitelného materiálu převzata na sklad	56 000		
13.	PPD	Tržby z prodeje materiálu	60 000		
14.	VÚD	Prodaný materiál „A“	56 000		
15.	VPD	Zaměstnanci poskytnuta záloha na pracovní cestu	5 000		
16.	VÚD	Zúčtování pracovní cesty předložení dokladů	5 120		
17.	VPD	Vyrovnání se zaměstnancem			
18.	PPD	Přijata záloha	20 000		
19.	VÚD	Odběratel odstoupil od smlouvy vyúčtování smluvně dohodnutého storno poplatku	2 000		
20.	VPD	Vrácení zálohy snížené o smluvně dohodnutý storno poplatek	18 000		
21.	VÚD	Nárok na provozní dotaci z ÚSC	70 000		
22.	VBÚ	Dotace připsána na účet	70 000		
23.	VÚD	Předpis závazku z důvodu vrácení části dotace	15 000		
24.	VBÚ	Úhrada závazku ÚSC	15 000		
25.	VF	Tržby za služby	80 000		
26.	VÚD	Tvorba zákonné opravné položky k pohledávce	80 000		
27.	VÚD	Zúčtování - zrušení zákonné opravné položky	80 000		
28.	VÚD	Odpis nedobytné pohledávky	80 000		
29.	VBÚ	Platba za odepsanou pohledávku	80 000		
30.	VÚD	Spotřeba materiálu	5 000		
31.	VÚD	Odhadem nárok výše škody nepotvrzen do konce ÚO pojišťovnou	160 000		
32.	PF	Za spotřebu energie	2 000		
33.	VÚD	Aktivace materiálu - ND v ocenění VN	12 360		
34.	VÚD	Materiál ND převzat na sklad	12 360		
35.	PPD	Přijat příspěvek (dar) na provozní činnost	30 000		
36.	VBÚ	Bankovní výlohy	900		
37.	VBÚ	Připsány úroky z vkladů	500		

TESTOVÉ OTÁZKY 11

- 1. Konečné stavy všech nákladů a všech výnosů se účtují souvztažně s:**
 - a. konečným účtem rozvažným
 - b. účtem výsledku hospodaření
 - c. výkazem zisku a ztráty
- 2. NO o časovém rozlišení nákladů a výnosů:**
 - a. musí účtovat
 - b. nemusí účtovat
 - c. záleží na rozhodnutí účetní jednotky
- 3. Náklady a výnosy z hlediska účetnictví NO se člení:**
 - a. provozní, finanční, mimořádné
 - b. z hlavní činnosti a z hospodářské činnosti
 - c. variabilní, fixní, režijní
- 4. Účty nákladů a výnosů na počátku účetního období:**
 - a. mají počáteční stav
 - b. nemají počáteční stav
 - c. záleží na rozhodnutí účetní jednotky
- 5. O nákladech a výnosech se účtuje:**
 - a. v okamžiku jejich zaplacení
 - b. v okamžiku jejich spotřeby
 - c. v okamžiku jejich vzniku, bez ohledu na zaplacení nebo přijetí
- 6. Vytvořený zisk z NO může být použit:**
 - a. na odměny statutárních orgánů
 - b. do hlavní činnosti
 - c. na podnikatelské aktivity
- 7. Výsledek hospodaření z hlavní činnosti:**
 - a. je zpravidla ztrátový
 - b. musí být vždy ziskový
 - c. je ztrátový a následuje zrušení NO
- 8. Do nákladů na reprezentaci patří zejména:**
 - a. náklady na propagaci NO
 - b. náklady na občerstvení a pohoštění
 - c. náklady na reklamu NO
- 9. Zřizovací výdaje u NO jsou uváděny v položkách výkazu účetní závěrky:**
 - a. rozvaha
 - b. výkaz zisku a ztráty
 - c. cash flow
- 10. Účtování o zmařené investici znamená:**
 - a. jednorázový odpis výdajů do nákladů
 - b. úbytek aktiv
 - c. účtování dle vlastního rozhodnutí ÚJ v dané situaci

9 VLASTNÍ JMĚNÍ, FONDY, VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ, REZERVY, DLOUHODOBÉ ÚVĚRY A PŮJČKY, ZÁVĚRKOVÉ ÚČTY

Nevýdělečné organizace disponují jměním, které je při vzniku zapisováno do příslušného rejstříku. Vlastní zdroje jsou v průběhu činnosti doplňovány z různých zdrojů. Specifikem nevýdělečných organizací je účtování o vlastních a cizích zdrojích v účtové třídě 9. Mezi vlastní zdroje patří: jmění, fondy a výsledek hospodaření. Mezi cizí zdroje patří rezervy, bankovní úvěry a dlouhodobé závazky.

K ZAPAMATOVÁNÍ

§ 2, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
§§ 18, 20, vyhlášky č. 504/2002 Sb.,
ČÚS č. 413 Vlastní zdroje a dlouhodobé závazky.
Správně vedené účetnictví je vedeno v souladu s právními předpisy.

9.1 VLASTNÍ JMĚNÍ A FONDY

Zdroj krytí majetku ÚJ představují složky vlastního jmění a fondy. Jejich tvorba se řídí příslušnými ustanoveními legislativních předpisů, dle kterých je NO zřízena nebo založena. Tyto údaje jsou uváděny ve stanovách, statutech, zřizovacích listinách, zakladatelských listinách a dalších. Vlastní jmění je zpravidla tvořeno: vklady zakladatelů, dotacemi nebo dary na pořízení DNM a DHM, bezúplatně převzatým majetkem, převodem zisku a dalšími.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 37

Zaučtujte účetní případy v oblasti vlastního jmění:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaučtování PS vlastního jmění ke dni vzniku povinnosti vést účetnictví	250 000	961	901
2.	PPD	Přijat příspěvek (dar) na provozní činnost NO	40 000	211	682
3.	VBÚ	Další vklad zakladatele do vlastního jmění	100 000	221	901
4.	VÚD	Nárok na dotaci z ÚSC na pořízení DHM	220 000	348	901
5.	VBÚ	Dotace z ÚSC na pořízení DHM převzata na účet	220 000	221	348
6.	VÚD	Předpis závazku z důvodu vrácení části dotace	20 000	901	348
7.	VÚD	DHM neodpisovaný –starožitnost- nabyta darem	169 000	032	901
8.	VÚD	Zaučtování povinnosti k dani darovací	11 830	538	345
9.	VÚD	Storno povinnosti k dani darovací -osvobození	11 830	345	538
10.	VÚD	IR v pozemcích přebytek	98 600	031	901
11.	VÚD	Převod z vytvořeného kladného VH ve schvalovacím řízení - zvýšení vlastního jmění	50 000	931	901
12.	VÚD	Převod z nerozděleného zisku minulých let	30 000	932	901
13.	VÚD	Pokrytí ztráty z vlastního jmění	10 000	901	931
14.	VÚD	Vyřazení z majetku darován pozemek	16 000	901	031

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 38*Zaučtujte účetní případy v oblasti fondů:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Tvorba fondu přidělem ze zisku ve schvalovacím řízení za účelem darování jiným osobám	5 000	931	911
2.	PPD	Přijat příspěvek (dar) určený k přerozdělení jiným osobám v souladu s hlavní činností	50 000	211	911
3.	VBÚ	Poskytnut příspěvek (dar) jiným osobám v souladu s hlavní činností	25 000	911	221
4.	VÚD	Tvorba fondu přidělem z vlastního jmění	100 000	901	911
5.	VÚD	Tvorba fondu přidělem z nerozděleného zisku minulých let	36 000	932	911
6.	VBÚ	Výtěžek z povolené veřejné sbírky (fond) ve prospěch jiných osob v souladu s hlavní činností	480 000	221	911
7.	VÚD	Čerpání fondu za účelem pořízení materiálu potravin pro jiné osoby	60 000	911	648
8.	VBÚ	Nákup materiálu potravin „B“ pro jiné osoby	60 000	501	221
9.	VÚD	Čerpání fondu za účelem nákupu služeb poskytnutých jiným osobám	13 000	911	648
10.	VBÚ	Úhrada za služby pro jiné osoby	13 000	518	221

K ZAPAMATOVÁNÍ

Fondy jsou např.: rezervní fond, sociální fond, kulturní fond, volební fond a další. Majetek a finanční prostředky evidované ve fondech jsou určeny k přerozdělení jiným osobám v souladu s hlavní činností NO.

PŘÍKLAD 56*Zaučtujte účetní případy z oblasti vlastního jmění a fondů:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaučtování PS fondů ke dni vzniku povinnosti vést účetnictví	36 000		
2.	VBÚ	Přijat příspěvek (dar) určený k přerozdělení jiným osobám	100 000		
3.	VÚD	Čerpání fondu za účelem nákupu služeb poskytnutých jiným osobám	34 000		
4.	VBÚ	Úhrada za služby pro jiné osoby	34 000		
5.	VÚD	Zaučtování PS ziskového VH ve schvalovacím řízení	50 000		
6.	VÚD	Převod ze zisku VH ve schvalovacím řízení do zvýšení vlastního jmění	25 000		
7.	VÚD	Převod ze zisku VH ve schvalovacím řízení do fondu	20 000		
8.	VÚD	Zbytek zisku ve schvalovacím řízení převeden do nerozděleného zisku	5 000		
9.	VÚD	Účtování nároku na dotaci ze SR pořízení DHM	600 000		

PŘÍKLAD 57*Zaučtujte účetní případy z oblasti vlastního jmění a fondů:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	IR přebytek v pozemcích	160 000		
2.	VBÚ	Další vklad na zvýšení VJ zakladatelem	300 000		
3.	VÚD	Bezúplatně nabytý DHM s.m.v. určený pro vlastní činnost - uvedení do užívání	91 000		
4.	PPD	Výtěžek z povolené veřejné sbírky (fond) ve prospěch jiných osob	160 300		
5.	VPD	Jiné osobě předán finanční dar z povolené veřejné sbírky v souladu s hlavní činností	10 000		
6.	VÚD	Vyřazení z VJ darováno umělecké dílo	49 000		
7.	VÚD	Zaučtování PS ztrátového VH ve schvalovacím řízení	16 000		
8.	VÚD	Pokrytí ztráty z vlastního jmění	10 000		
9.	VÚD	Přijat materiál „A“ určený pro jiné osoby v souladu s hlavní činností	80 000		
10.	VÚD	Pokrytí ztráty z fondu	6 000		

K ZAPAMATOVÁNÍ

Vlastní jmění a fondy jsou pasivními účty, na kterých jsou evidovány vlastní zdroje NO. Při účtování se sleduje, zda tvorba a čerpání je za účelem vlastní činnosti NO, nebo tvorba a čerpání jsou za účelem poskytování prostředků jiným osobám, tedy NO působí v roli zprostředkovatele v rámci vymezené hlavní činnosti.

9.2 VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ

VH vzniká rozdílem nákladů a výnosů narůstajícím způsobem od počátku ÚO. Specifikem NO je povinnost vykazovat VH v členění na hlavní činnost a hospodářskou činnost. Tato povinnost vyžaduje podrobné vedení analytické evidence všech N a všech V, jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 39*Zaučtujte účetní případy v oblasti výsledku hospodaření:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaučtování KS všech Nákladových účtů	160 000	963	5xx
2.	VÚD	Zaučtování KS všech Výnosových účtů	210 000	6xx	963
3.	VÚD	Zaučtování VH zisku na konečný účet rozvažný	50 000	963	962
4.	VÚD	V následujícím ÚO zaučtování PS zisku	50 000	961	931
5.	VÚD	Převod části zisku do vlastního jmění	30 000	931	901
6.	VÚD	Převod části zisku do fondů	10 000	931	911
7.	VÚD	Zbylá část zisku ponechána nerozdělena	10 000	931	932

PŘÍKLAD 58*Zaučtujte účetní případy z oblasti vlastního jmění a fondů a VH:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Přijat příspěvek (dar) určen jiným osobám	100 000		
2.	VBÚ	Poskytnut finanční dar jiným osobám v souladu s hlavní činností	100 000		
3.	PPD	Přijat příspěvek (dar) na provozní činnost NO	60 000		
4.	VBÚ	Přijat finanční dar na pořízení DNM pro vlastní činnost NO	400 000		
5.	VÚD	Zaučtování PS ztráty	19 000		
6.	VÚD	Část ztráty pokryta z vlastního jmění	9 000		
7.	VÚD	Část ztráty pokryta z fondu	4 000		
8.	VÚD	Zbytek ztráty ponechán neuhrazen	6 000		
9.	VBÚ	Výtěžek z povolené veřejné sbírky (fond) ve prospěch jiných osob	2 300 000		
10.	VÚD	Čerpání fondu veřejné sbírky za účelem nákupu materiálu pro jiné osoby	400 000		
11.	VBÚ	Za materiál spotřebovaný pro jiné osoby	400 000		

9.3 ÚČTOVÁNÍ CIZÍCH ZDROJŮ

Mezi zdroje, jimiž si ÚJ vypomáhá v případě nedostatku vlastních zdrojů, patří zejména: rezervy, závazky, úvěry. V předchozím textu jsme se s nimi již převážně setkali.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 40*Zaučtujte účetní případy v oblasti cizích zdrojů:*

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Tvorba zákonné rezervy na opravu HM	100 000	556	941
2.	PF	Za opravu HM	90 000	511	321
3.	VBÚ	Úhrada dodavateli opravy	90 000	321	221
4.	VÚD	Zúčtování zákonné rezervy na opravu HM	90 000	941	656
5.	VÚD	Rozpuštění zůstatku zákonné rezervy	10 000	941	656
6.	VÚÚ	Poskytnut dlouhodobý bankovní úvěr	500 000	261	951
7.	VBÚ	Dlouhodobý úvěr připsán na účet	500 000	221	261
8.	VÚD	Zúčtování úroků z dl. úvěru v časovém rozlišení	64 000	381	379
9.	VÚD	Přiřazení danému ÚO poměrná výše úroků	13 000	544	381
10.	VBÚ	Úhrada úroků	13 000	379	221
11.	PF	Za služby	21 000	518	321
12.	VÚÚ	Úhrada dodavateli čerpáním dl. úvěru bance předložena faktura	21 000	321	951
13.	VBÚ	Přijata dlouhodobá záloha	300 000	221	955
14.	VF	Za služby stavební práce	90 000	311	602
15.	VÚD	Zúčtování dlouhodobé zálohy	90 000	955	311

K ZAPAMATOVÁNÍ

Dle typu NO jsou získávány cizí zdroje, všechny NO mají závazkové vztahy vyplývající z hlavní a hospodářské činnosti. I pro NO by měl by platit poměr vyšších pohledávek než závazků.

PŘÍKLAD 59

Zaučtujte účetní případy- souhrnný příklad ke kapitole:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Tvorba zákonné rezervy na opravu HM stavby	500 000		
2.	VÚD	Tvorba zákonné rezervy (2. rok)	600 000		
3.	PF	Za opravu střechy stavby	950 000		
4.	VBÚ	Úhrada dodavateli opravy střechy	950 000		
5.	VÚD	Zúčtování zákonné rezervy	950 000		
6.	VÚD	Rozpuštění zůstatku zákonné rezervy			
7.	VÚÚ	Poskytnut dlouhodobý úvěr	300 000		
8.	VBÚ	Dlouhodobý úvěr připsán na účet	300 000		
9.	VBÚ	Úhrada dodavateli	30 000		
10.	VBÚ	Přijata dlouhodobá záloha	120 000		
11.	VF	Tržby za výrobky	15 000		
12.	VÚD	Výdejka výrobků ze skladu	8 000		
13.	VÚD	Zúčtování zálohy - část zálohy	15 000		

PŘÍKLAD 60

Zaučtujte účetní případy – souhrnný příklad ke kapitole:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaučtování PS vlastního jmění ke dni vzniku povinnosti vedení účetnictví	500 000		
2.	PPD	Další vklad do vlastního jmění zakladatelem	160 000		
3.	VÚD	Pozemek DHM nabyt darem pro vlastní činnost	210 000		
4.	VÚD	Převod části zisku do vlastního jmění	26 000		
5.	VÚD	Převod zbylé části zisku do fondu	40 000		
6.	VÚD	IR přebytek umělecké dílo	800 000		
7.	VÚD	Nárok na dotaci ze SR na pořízení DNM	50 000		
8.	VÚD	Nárok na dotaci z ÚSC na pořízení DHM	90 000		
9.	VÚD	Zaučtování povinnosti vrácení nevyčerpané dotace z ÚSC na pořízení DHM	10 000		
10.	VBÚ	Vrácení nevyčerpané dotace	10 000		
11.	PF	Za služby	380 000		
12.	VÚD	Vystavena dl. směnka k úhradě	380 000		
13.	VÚD	Zúčtování úroků z dl. směnky v časovém rozlišení	52 000		
14.	VÚD	Přirazení danému ÚO poměrné části výše úroků	6 000		

TESTOVÉ OTÁZKY 12

- 1. Nevýdělečná organizace má od svého založení jako vlastní zdroj:**
 - a. základní kapitál
 - b. vlastní jmění
 - c. základní kapitál a vlastní jmění
- 2. Které NO je předepsána povinná minimální výše vlastního zdroje při založení a po celou dobu trvání?**
 - a. politické straně
 - b. nadaci
 - c. nadačnímu fondu
- 3. Přijatý finanční dar na pořízení DM pro vlastní činnost je účtován do:**
 - a. fondů
 - b. výnosů
 - c. vlastního jmění
- 4. Výsledek hospodaření z hospodářské činnosti NO by měl být:**
 - a. ztrátový
 - b. ziskový
 - c. vyrovnaný
- 5. Zákonná rezerva je tvořena:**
 - a. na opravu hmotného majetku
 - b. na pořízení hmotného majetku
 - c. na pravidelnou údržbu hmotného majetku
- 6. Úroky z dlouhodobého úvěru na pořízení DHM:**
 - a. musí být součástí pořizovací ceny DHM
 - b. nesmí být součástí pořizovací ceny DHM
 - c. záleží na rozhodnutí ÚJ
- 7. Vytvořený zisk ve schvalovacím řízení:**
 - a. může být rozdělen mezi statutární orgány formou odměn
 - b. nesmí být rozdělen mezi statutární orgány formou odměn
 - c. záleží na rozhodnutí účetní jednotky
- 8. Tvorba a čerpání fondů NO:**
 - a. je dána rozhodnutím statutárních orgánů
 - b. je dána příslušnými právními předpisy a rozhodnutím statutárních orgánů
 - c. je dána příslušnými právními předpisy
- 9. V případě, kdy NO tři roky po sobě dosahuje záporného výsledku hospodaření v hlavní činnosti:**
 - a. musí rozhodnout statutární orgány o jejím zrušení
 - b. mohou rozhodnout statutární orgány o jejím zrušení
 - c. záporný výsledek hospodaření v hlavní činnosti nemá vliv na zrušení NO
- 10. Která z dotací je účtována ve prospěch vlastního jmění?**
 - a. provozní
 - b. na pořízení DM
 - c. žádná

10 PROBLEMATIKA DANĚ Z PŘÍJMŮ U NEVÝDĚLEČNÝCH ORGANIZACÍ

Nevýdělečné organizace jsou účetními jednotkami a vedou účetnictví. Patří mezi právnické osoby, kterých se týká ustanovení zákona o daních z příjmů pro právnické osoby. Analogicky výjimečnému postavení odpovídá i zdaňování výsledku hospodaření. Nevýdělečné organizace patří mezi poplatníky, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání a jednotlivá ustanovení zákona o daních z příjmů aktivně reagují na tuto pozici.

K ZAPAMATOVÁNÍ

§§ 2, 3, 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
§§ 18, 19, 20, 24, 25, 34, 35, 38m odst. 7, 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
§§ 6, 28 vyhlášky č. 504/2002 Sb.,
ČÚS č. 401 Účty a zásady účtování na účtech,
ČÚS č. 402 Otevírání a uzavírání účetních knih,
ČÚS č. 412 Náklady a výnosy,
Správně vedené účetnictví je vedeno v souladu s právními předpisy.

10.1 ÚČETNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ

V průběhu ÚO je účtováno o nákladech a výnosech v souladu s platnou legislativou. Rozdílem výnosů a nákladů je vytvářen výsledek hospodaření. V případě, kdy NO se rozhodla provádět i hospodářskou činnost, vzniká jí povinnost uvádět výsledek hospodaření v rozdělení na výsledek hospodaření v hlavní činnosti a výsledek hospodaření v hospodářské činnosti. Analytickou evidencí jsou tedy rozlišeny náklady a výnosy tak, aby bylo možno prokazatelně tyto výsledky sestavit. Je rovněž nutno rozhodnout, jak budou propočteny náklady, které nejsou jednoznačně vynaloženy v důsledku hlavní nebo hospodářské činnosti.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 41

NO má dle Stanov hlavní činnost (dále jen HLC) ochrana ohrožených zvířat. Zaučtujte účetní případy a sestavte VH v HLC:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Spotřeba energie	16 000	502	321
2.	PF	Za pronájem areálu	5 000	518	321
3.	VÚD	Dle darovací smlouvy převzat materiál krmivo „A“ příspěvek (dar) na provozní činnost	50 000	112	901
4.	VPD	Úhrada za služby (veterinární služby)	2 000	518	211
5.	VÚD	Nárok na dotaci provozní z ÚSC	100 000	348	691
6.	VBÚ	Přiját příspěvek (dar) finanční na provozní činnost	80 000	221	682
7.	PF	Za opravy v areálu	3 600	511	321
8.	VBÚ	Bankovní výlohy	300	549	221
9.	VBÚ	Úroky z vkladů	120	221	644
10.	PPD	Přebytek v pokladně	100	211	649

Výpočty:

Výnosy= 100 000 + 80 000 + 120 + 100= 180 220 Kč

Náklady= 16 000 + 5 000 + 2 000 + 3 600 + 300= 26 900 Kč

VH= 180 220 – 26 900= + 153 320 Kč

Účetní VH před zdaněním je ve výši + 153 320 Kč

Analogickým způsobem je postupováno v případě, kdy NO má vedle HLC i hospodářskou činnost (dále jen HOČ).

Na příkladu prvního účetního případu 1. PF Spotřeba energie, je možno ukázat postup, kdyby bylo třeba klíčovat náklad mezi HLC a HOČ. Možností je instalace výstupních měřidel spotřeby energie a tímto způsobem doložit spotřebu z jednotlivých činností. Další možností je klíčovat celkovou částku v tomto případě 16 000 Kč mezi činnosti. Postup musí být prokazatelný, ověřitelný, nelze měnit v průběhu ÚO a musí odpovídat skutečnosti. Metodika postupu je v kompetenci ÚJ.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 42

NO má dle Stanov hlavní činnost (dále jen HLC) ochrana ohrožených zvířat. Vykonává i HOČ, kterou je chov zvířat - koní. Zaučtujte účetní případy v rozdělení na HLC a HOČ a sestavte VH v členění na obě činnosti a spočítejte VH za každou činnost a VH celkem před zdaněním:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Spotřeba energie- společný N	16 000	502	321
2.	PF	Za pronájem areálu – společný N	5 000	518	321
3.	VÚD	Dle darovací smlouvy převzat materiál krmivo „A“ příspěvek (dar) na provozní činnost HLC	50 000	112	901
4.	VPD	Úhrada za služby (veterinární služby) HLC	2 000	518	211
5.	VÚD	Nárok na dotaci provozní z ÚSC na HLC	100 000	348	691
6.	VÚD	Nárok na dotaci na pořízení DHM základní stádo ze SR	300 000	346	901
7.	VBÚ	Přijat příspěvek (dar) finanční na provozní činnost na HLC	80 000	221	682
8.	PF	Za opravy v areálu - společný N	3 600	511	321
9.	VBÚ	Sraženy bankovní poplatky - společný N	300	549	221
10.	VBÚ	Připsány úroky z vkladů – společný V	122	221	644
11.	PPD	Přebytek v pokladně – společný V	100	211	649
12.	VÚD	Změna stavu zvířat hříbata přírůstek HOČ	90 000	124	614
13.	VPD	Pořízení krmiva pro koně materiál „B“ HOČ	30 000	501	211
14.	VF	Tržby za vlastní výrobky hříbata HOČ	180 000	311	601
15.	VÚD	Změna stavu hříbat úbytek HOČ	90 000	614	124
16.	VBÚ	Úhrada od odběratele	180 000	221	311

Výpočty:

Společné N a V se NO rozhodla rozdělit v poměru HLC 2/3 a HOČ 1/3

Společné N= 16 000+5 000+3 600+300=24 900/3=8 300 Kč

Společné V= 122+100=222/3=74 Kč

$V_{HLC} = 100\,000 + 80\,000 = 180\,000 + 148 = 180\,148$ Kč

$N_{HLC} = 2\,000 + 16\,600 = 18\,600$ Kč

$VH_{HLC} = + 180\,148 - 18\,600 = + 161\,548$ Kč

$V_{HOČ} = 90\,000 + 180\,000 - 90\,000 = 180\,000 + 74 = 180\,074$ Kč

$N_{HOČ} = 30\,000 + 8\,300 = 38\,300$ Kč

$VH_{HOČ} = + 141\,774$ Kč

VH celkem před zdaněním= $VH_{HLC} + VH_{HOČ}$

VH celkem před zdaněním= 161 548+141 774=303 322 Kč

ÚJ prokázala VH z hlavní činnosti a VH z hospodářské činnosti a celkový VH před zdaněním.

PŘÍKLAD 61

NO má dle Stanov jednu hlavní činnost (dále jen HLČ sportovní klub). Vykonává i jednu HOČ. Zaúčtujte účetní případy v rozdělení na HLČ a HOČ a sestavte VH v členění na obě činnosti a spočítejte VH za každou činnost a VH celkem před zdaněním. Společné N a V se rozhodla NO klíčovat na 1/2:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Dle Stanov přijat členský příspěvek HLČ	20 000		
2.	PF	Za službu posekání trávy v areálu společný N	3 200		
3.	VF	Tržby z prodeje služeb pronájem areálu HOČ	11 000		
4.	PPD	Tržby z reklamy umístěné na areálu služby HOČ	50 000		
5.	VPD	Cestovné dle dokladů zaměstnance HLČ	8 000		
6.	VPD	Nákup kancelářského materiálu do spotřeby HLČ	2 400		
7.	VÚD	Nárok na dotaci provozní z SR HLČ	300 000		
8.	VÚD	Zaúčtování povinnosti k dani z pozemků společný N	4 100		
9.	ZVL	Zaúčtování HM společný N	36 000		
10.	ZVL	Zaúčtování SP a ZP zaměstnavatele společný N	12 240		
11.	VPD	Náklady na reprezentaci HLČ	2 900		
12.	PPD	Tržby z prodeje materiálu HOČ	15 000		
13.	VÚD	Prodaný materiál HOČ „A“	7 000		
14.	PF	Pořízení materiálu „A“ HOČ	10 000		
15.	VPD	Úhrada dodavateli materiálu	10 000		
16.	VÚD	Doprava materiálu aktivace vnitroorg. služeb HOČ	1 600		

Výpočty:

PŘÍKLAD 62

NO má dle Stanov jednu hlavní činnost (dále jen HLČ muzeum). Vykonává i jednu HOČ. Zaučtujte účetní případy v rozdělení na HLČ a HOČ a sestavte VH v členění na obě činnosti a spočítejte VH za každou činnost a VH celkem před zdaněním. Společné N a V se rozhodla NO klíčovat HLČ 60 % a HOČ 40 %:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Pořízení zboží „B“ upomínkové předměty HOČ	6 000		
2.	PPD	Tržby za prodané zboží upomínkové předměty HOČ	7 100		
3.	PPD	Tržby za služby HLČ vstupné	13 900		
4.	VBÚ	Přijat příspěvek (dar) finanční na provozní činnost na HLČ	70 000		
5.	VÚD	Nárok na dotaci provozní z ÚSC HLČ	150 000		
6.	PF	Za služby ostrahy budovy společný N	11 000		
7.	VÚD	Zaučtování povinnosti k dani z nemovitostí HLČ	2 000		
8.	VBÚ	Platba pojistky roční pojištění stavby HLČ	9 600		
9.	VPD	Platba za opravu HLČ	5 300		
10.	VBÚ	Úroky z vkladů HLČ	500		
11.	VBÚ	Bankovní výlohy HLČ	860		
12.	VÚD	Dle smlouvy bezúplatně nabytý předmět kulturní hodnoty (originál obraz)	230 000		
13.	VÚD	Zaučtování měsíčního účetního odpisu stavby HLČ	5 000		
14.	PF	Za úklidové služby HLČ	8 000		
15.	VF	Tržby za služby odborná přednáška HLČ	4 100		
16.	VF	Za pronájem budovy kulturní akce HLČ	6 600		

Výpočty:

K ZAPAMATOVÁNÍ

Tvorba výsledku hospodaření u NO je velmi komplikována požadavkem na členění VH v hlavní činnosti a v činnosti hospodářské. Možnost požádat správce daně o vydání závazného posouzení způsobu rozdělení N je zpoplatněným úkonem za 10 000 Kč, což může být pro NO vysokou částkou. V zásadě každý účet N a V musí být podroben analýze a členěn z účetního pohledu a rovněž z pohledu daně z příjmů

10.2 USTANOVENÍ ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ PRO NEVÝDĚLEČNÉ ORGANIZACE

Daň z příjmů se vztahuje na NO, které jsou právnickými osobami. Zdaňování NO je rozsáhlou tematikou a není náplní tohoto předmětu. Nicméně je nezbytné zdůraznit, že NO musí členit své příjmy na:

- příjmy, které jsou předmětem daně (§ 18 zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů),
- příjmy, které nejsou předmětem daně (§ 18 odst. 4 zák. č. 586/1992 Sb.),
- příjmy od daně osvobozené (§ 19 zák. č. 586/1992 Sb.),
- příjmy z podnikání, které může být provozováno v rámci HOČ.

Náklady jsou rovněž členěny a to na:

- náklady na dosažení, udržení a zajištění příjmů,
- náklady daňově neuznatelné.

V § 18 odst. 4 písm. a) zák. č. 586/1992 Sb., je dále uvedeno, že předmětem daně nejsou příjmy z činností vyplývajících z jejich poslání za podmínky, že náklady vynaložené v souvislosti s prováděním těchto činností jsou vyšší. Pokud tedy jsou stanoveny základy daně z HLC a HOČ je dalším krokem uplatnění tohoto ustanovení.

K ZAPAMATOVÁNÍ

Postup při stanovení základu daně (dále jen ZD) u NO probíhá v etapách: stanovení dílčích ZD, stanovení celkového ZD, možnost využití § 34 položky odčitatelné od ZD, možnost využití § 20 odst. 7 snížení ZD při dodržení stanovených podmínek, následně proběhne zaokrouhlení základu daně na celé tisíce Kč dolů, je uplatněna sazba daně (rok 2013 ve výši 19 %), možnost snížení vypočtené daně uplatněním slevy na dani na zaměstnance se zdravotním postižením.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 43

Na Řešeném Příkladu 41 proveďte daňovou transformaci v rámci přiznání k dani z příjmů:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Spotřeba energie	16 000	502	321
2.	PF	Za pronájem areálu	5 000	518	321
3.	VÚD	Dle darovací smlouvy převzat materiál krmivo „A“ příspěvek (dar) na provozní činnost	50 000	112	901
4.	VPD	Úhrada za služby (veterinární služby)	2 000	518	211
5.	VÚD	Nárok na dotaci provozní z ÚSC	100 000	348	691
6.	VBÚ	Přijat příspěvek (dar) finanční na provozní činnost	80 000	221	682
7.	PF	Za opravy v areálu	3 600	511	321
8.	VBÚ	Bankovní poplatky	300	549	221
9.	VBÚ	Úroky z vkladů	120	221	644
10.	PPD	Přebytek v pokladně	100	211	649

Výpočty:

Výnosy= 100 000 + 80 000 + 120 + 100= 180 220 Kč

Náklady= 16 000 + 5 000 + 2 000 + 3 600 + 300= 26 900 Kč

VH= 180 220 – 26 900= + 153 320 Kč

Účetní VH před zdaněním je ve výši + 153 320 Kč

Úprava účetního VH na daňový:**Náklady:**

Spotřeba energie	daňově uznatelný N
Pronájem	daňově uznatelný N
Veterinární služby	daňově uznatelný N
Opravy	daňově uznatelný N
Bankovní poplatky	daňově uznatelný N

Výnosy:

Příspěvek na provoz	není předmětem daně
Dotace provozní	není předmětem daně
Úroky z vkladů na běžném účtu	není předmětem daně
Přebytek v pokladně	je zdanitelným příjmem

Základ daně z HLČ=100 – 26 900= - 26 800 Kč

ÚJ za zdaňovací období dle daně z příjmů vykazuje ztrátu ve výši – 26 800 Kč.

PŘÍKLAD 63

Na Řešeném Příkladu 42 proved'te daňovou transformaci.

PŘÍKLAD 64

Na Příkladu 61 proved'te daňovou transformaci.

PŘÍKLAD 65

Na Příkladu 62 proved'te daňovou transformaci.

TESTOVÉ OTÁZKY 13

- 1. Postup správců daně upravuje:**
 - a. daňový řád
 - b. zákon o správě daní a poplatků
 - c. zákon o daních
- 2. Účetní závěrka ÚJ je povinnou přílohou přiznání k dani z příjmů:**
 - a. ano
 - b. ne
 - c. záleží na rozhodnutí ÚJ
- 3. Úroky z vkladů na běžném účtu u NO:**
 - a. jsou předmětem daně
 - b. nejsou předmětem daně
 - c. u NO jsou od daně osvobozeny
- 4. Klíčování N u NO znamená:**
 - a. určení nákladů z hlediska účetnictví
 - b. určení nákladů z hlediska daně z příjmů
 - c. určení rozdělení společných N mezi jednotlivé činnosti
- 5. Audit znamená:**
 - a. ověření účetní uzávěrky
 - b. ověření účetní závěrky
 - c. ověření daňového přiznání
- 6. Přiznání k dani z příjmů NO:**
 - a. musí podat vždy
 - b. nemusí podat ve vybraných případech
 - c. záleží na jejím rozhodnutí, zda bude podávat
- 7. Od základu daně lze odečíst daňovou ztrátu nejdéle:**
 - a. v 3 zdaňovacích obdobích
 - b. v 5 zdaňovacích obdobích
 - c. v 7 zdaňovacích obdobích
- 8. Technické zhodnocení je vymezeno:**
 - a. v zákonu o daních z příjmů
 - b. v zákonu o účetnictví
 - c. v zákonu o oceňování majetku
- 9. Zaplacená daň z příjmů je:**
 - a. účetním nákladem
 - b. daňovým nákladem
 - c. záleží na stanovisku správce daně
- 10. NO mohou účtovat:**
 - a. pouze v podvojném účetnictví
 - b. pouze v jednoduchém účetnictví
 - c. v podvojném účetnictví, ve vybraných případech v jednoduchém účetnictví

11 SOUHRNNÉ PŘÍKLADY - OPAKOVÁNÍ

PŘÍKLAD 66

Zaučtujte souhrnný příklad na probrané učivo u NO, dopočítejte chybějící částky a vyřešte zadané úkoly:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zúčtování nároku na dotaci provozní z ÚSC	50 000		
2.	VBÚ	Dotace přijata na účet	50 000		
3.	VBÚ	Poskytnuta provozní záloha	20 000		
4.	PF	Za opravu	46 000		
5.	VÚD	Zúčtování zálohy			
6.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem opravy			
7.	VÚD	Zúčtování povinnosti vrácení nečerpané dotace provozní z ÚSC	4 000		
8.	VBÚ	Vrácení nečerpané dotace	4 000		
9.	PF	Nákup zboží „B“ 800 EUR (26,03 Kč/1 EUR)			
10.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitřních služeb	5 000		
11.	VBÚ	Úhrada dodavateli zboží (26,60 Kč/1 EUR)			
12.	VÚD	Kursový rozdíl			
13.	VF	Tržby za prodané zboží	35 000		
14.	VÚD	Přijata směnka k inkasu	35 000		
15.	VÚD	Úrok ze směnky bez časového rozlišení	2 600		
16.	VBÚ	Přijata úhrada za směnku			
17.	VÚD	Zaučtování PS VH ve schval. řízení - zisku	90 000		
18.	VÚD	Rozhodnutím NO část zisku do jmění	60 000		
19.	VÚD	Rozhodnutím NO část zisku do fondu	20 000		
20.	VÚD	Rozhodnutím NO zbytek zisku nerozdělen			
21.	VF	Tržby z prodeje DHM pozemku PC=250 000 Kč. Původně pořízen koupí.	600 000		
22.	VÚD	Vyřazení pozemku z užívání			
23.	VF	Tržby z prodeje DHM pozemku RPC=120 000. Původně nabyt bezúplatným převodem.	300 000		
24.	VÚD	Vyřazení pozemku z užívání			
25.	VBÚ	Úhrady na účet z prodeje obou pozemků			
26.	VPD	Zaměstnanci poskytnuta záloha na cestovné	3 000		
27.	VÚD	Zúčtování cestovného doloženy doklady	2 690		
28.	PPD	Vyrovnání se zaměstnancem			
29.	VÚD	Uvedení do užívání DHM stavba v PC	2 200 000		
30.	VBÚ	Úhrada pojištění majetku - časově nerozlišeno	12 000		

- Úkoly: 1) Pojištění majetku je účtováno vždy do nákladů?
 2) Vyjmenujte druhy cestovních náhrad.
 3) Vysvětlete výhody použití pevného kurzu pro ÚJ.

PŘÍKLAD 67

Zaučtujte souhrnný příklad na probrané učivo u NO, dopočítejte chybějící částky a vyřešte zadané úkoly:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Zaučtování povinnosti k dani silniční	2 400		
2.	VPD	Úhrada silniční daně	2 400		
3.	VF	Tržby z prodeje DHM s.m.v. auta PC=380 000 Kč, ZC=25 000 Kč.	40 000		
4.	PPD	Úhrada od odběratele auta			
5.	VÚD	Zúčtování ZC při prodeji			
6.	VÚD	Vyřazení DHM s.m.v. auta z užívání			
7.	VÚD	Zaučtování nároku na vrácení části silniční daně z majetku vyřazeného auta	210		
8.	VBÚ	Vrácení části silniční daně správcem daně	210		
9.	VÚD	Zaučtování nároku na dotaci na pořízení DHM ze SR	500 000		
10.	PF	Za stavební práce - stavba	20 000		
11.	VPD	Za stavební povolení - stavba	2 000		
12.	PF	Za stavební práce výkopy - stavba	69 000		
13.	VÚD	NO rozhodla o trvalém zastavení stavby „zmařená investice“ důvodem zrušení dotace			
14.	VÚD	Zaučtování storna dotace	500 000		
15.	VF	Prodej „zmařené investice“	91 000		
16.	VBÚ	Úhrada od odběratele	91 000		
17.	VBÚ	Úhrada závazků dodavatelům stavebních prací	91 000		
18.	PF	Zakoupení materiálu „A“ 5 000 PLN (6,20 Kč/1 PLN)			
19.	VÚD	Doprava materiálu aktivace vnitroorg. služeb	6 500		
20.	VPD	Jednorázové připojištění vlastní dopravy	1 300		
21.	VPD	Za provizi zapláceno	2 000		
22.	VÚD	Převzat materiál na sklad v celkovém ocenění			
23.	VBÚ	Úhrada dodavateli materiálu (5,80 Kč/1 PLN)			
24.	VÚD	Kursový rozdíl			
25.	VÚÚ	Poskytnut dlouhodobý bankovní úvěr	300 000		
26.	VBÚ	Dlouhodobý úvěr připsán na účet k tomu určený	300 000		
27.	VÚD	Zaučtování celkových úroků v časovém rozlišení	20 000		
28.	VÚD	Zaučtování poměrné části úroků k danému ÚO	5 000		
29.	PPD	Přijata záloha	3 000		
30.	VÚD	Vyúčtování storno poplatků za zrušení zakázky	500		
31.	VPD	Vrácení zálohy za zrušenou zakázku	2 500		

- Úkoly: 1) Vysvětlete princip záloh a zúčtování silniční daně.
 2) Popište okolnosti související se „zmařenou investicí“.
 3) V jaké situaci jsou účtovány storno poplatky?

PŘÍKLAD 68

Zaučtujte souhrnný příklad na probrané učivo u NO, dopočítejte chybějící částky a vyřešte zadané úkoly:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VBÚ	Poskytnuta záloha na DHM	100 000		
2.	PF	Zakoupení DHM s. m.v. kancelářský stroj kopírka	118 500		
3.	VÚD	Doprava kopírky vlastní aktivace vnitroorg. služeb	1 200		
4.	VPD	Za instalaci a zprovoznění kopírky	960		
5.	VPD	Za nákup papíru pro tisk do kopírky „A“	1 600		
6.	VPD	Jednorázové připojištění vlastní dopravy kopírky	300		
7.	VÚD	Zúčtování zálohy			
8.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem kopírky			
9.	VÚD	Uvedení do užívání kopírky v celkovém ocenění			
10.	VÚD	Zaučtování účetního odpisu za první měsíc používání – do užívání 5.9.	3 360		
11.	VÚD	Spočítejte daňový odpis za 1. rok rovnoměrně s navýšením o 10 % u nového vlastníka		X	X
12.	VÚD	Spočítejte daňový odpis za 1. rok zrychleně s navýšením o 10 % u nového vlastníka		X	X
13.	PF	Za opravu kopírky	2 600		
14.	VPD	Za nákup toneru	800		
15.	VPD	Za pravidelnou údržbu kopírky	1 000		
16.	VÚD	Po letech používání rozhodla NO o vyřazení kopírky z užívání z důvodu prodeje.ZC=5 000 Kč			
17.	VÚD	Vyřazení z užívání			
18.	VF	Tržby z prodeje DHM	7 000		
19.	PPD	Platba od odběratele hotově	7 000		
20.	VPD	Poskytnuta záloha na materiál	20 000		
21.	PF	Zakoupení materiálu „A“ včetně dopravy	31 000		
22.	VPD	Za provizi	1 300		
23.	VBÚ	Úroky z úvěru na pořízení zásob	2 000		
24.	VÚD	Převzetí materiálu na sklad v celkovém ocenění			
25.	VÚD	Zúčtování zálohy			
26.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem materiálu			
27.	VÚD	Reklamace vůči dodavateli materiálu	3 000		
28.	VÚD	Reklamace neuznána škoda na majetku	3 000		
29.	PF	Zakoupení zboží „B“	16 000		
30.	VÚD	Doprava zboží aktivace vnitroorg. služeb	3 100		
31.	VF	Tržby za prodané zboží	25 000		
32.	VBÚ	Platba od odběratele zboží			
33.	VBÚ	Úhrada dodavateli zboží			

- Úkoly: 1) Uveďte náklady, které jsou součástí ocenění DHM.
 2) Zvýšení odpisu u daňového odpisování lze využít vždy?
 3) Je nějak omezena výše hotovostní platby v jednom dni?

PŘÍKLAD 69

Zaučtujte souhrnný příklad na probrané učivo u NO, dopočítejte chybějící částky a vyřešte zadané úkoly:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VPD	Záloha zaměstnancům na mzdu	12 000		
2.	ZVL	Zaučtování hrubých mezd zaměstnanců	62 300		
3.	ZVL	Srážky z mezd SP			
4.	ZVL	Srážky z mezd ZP			
5.	ZVL	Sociální pojištění zaměstnavatel			
6.	ZVL	Zdravotní pojištění zaměstnavatel			
7.	ZVL	Záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti	4 200		
8.	ZVL	Srážky z mezd spoření zaměstnanců	3 000		
9.	ZVL	Srážky z mezd úhrady škod zaviněných	800		
10.	ZVL	Nárok zaměstnanců na nemocenskou	5 000		
11.	VPD	Výplata čistých mezd			
12.	VBÚ	Úhrada SP			
13.	VBÚ	Úhrada ZP			
14.	VBÚ	Úhrada správci daně			
15.	VBÚ	Úhrada na spořicí účty zaměstnanců			
16.	PF	Zakoupení zboží „A“ 1 300 GBP (30,10 Kč/1 GBP)			
17.	VÚD	Vlastní doprava zboží aktivace vnitroorg. služeb	9 600		
18.	JSD	Clo při dovozu	7 000		
19.	VBÚ	Jednorázové připojištění vlastní dopravy	2 300		
20.	VBÚ	Úhrada dodavateli zboží (31,50 Kč/1 GBP)			
21.	VÚD	Kursový rozdíl			
22.	VPD	Úroky z půjčky (z ostatní kr. výpomoci na zakoupení zboží)	1 500		
23.	VÚD	Převzetí zboží na sklad v celkovém ocenění			
24.	VF	Tržby z prodeje zboží	76 000		
25.	VÚD	Prodané zboží	51 030		
26.	VÚD	Směnka k inkasu od odběratele zboží	76 000		
27.	VÚD	Úrok ze směnky časově nerozlišený	8 000		
28.	VBÚ	Směnka uhrazena na účet			
29.	VBÚ	Výtěžek z povolené veřejné sbírky (fond) ve prospěch jiných osob	2 000 000		
30.	VBÚ	Jiné osobě předán finanční dar z fondu v souladu s hlavní činností NO.	15 000		

- Úkoly: 1) Má zaměstnanec právo na zálohu na mzdu?
 2) Co znamená dle ZP dočasná pracovní neschopnost?
 3) Jmenujte alespoň dvě známé povolené veřejné sbírky.

PŘÍKLAD 70

Zaučtujte souhrnný příklad na probrané učivo u NO, dopočítejte chybějící částky a vyřešte zadané úkoly:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	VÚD	Tvorba zákonné rezervy na opravu HM stroje	50 000		
2.	VBÚ	Potvrzen výběr z běžného účtu	50 000		
3.	VBÚ	Potvrzen vklad na samostatný účet pro rezervu	50 000		
4.	VÚD	Tvorba zákonné rezervy ve 2. roce	60 000		
5.	VPD	Vklad na samostatný účet pro rezervu	60 000		
6.	VBÚ	Potvrzen vklad na samostatný účet pro rezervu	60 000		
7.	PF	Za opravu HM stroje	98 000		
8.	VBÚ	Úhrada dodavateli ze samostatného účtu pro rezervu	98 000		
9.	VÚD	Zúčtování zákonné rezervy na HM	98 000		
10.	VÚD	Rozpuštění zůstatku zákonné rezervy			
11.	PPD	Zrušení samostatného účtu a výběr zůstatku	12 000		
12.	VBÚ	Potvrzení o zrušení samostatného účtu a výběru	12 000		
13.	VPD	Poskytnuta záloha na DHM	40 000		
14.	PF	Zakoupený DHM s.m.v. počítač notebook	56 000		
15.	VPD	Za instalaci a zapojení notebooku	3 210		
16.	VPD	Nákup tašky na notebook	1 200		
17.	VÚD	DHM s.m.v. počítač uveden do užívání v PC			
18.	VÚD	Zaučtování účetního odpisu za 1.měsíc používání	1 600		
19.	VPD	Za opravu notebooku zapláceno	800		
20.	VÚD	V důsledku škody NO rozhodla o vyřazení PC notebooku, oprávky 56 210 Kč.			
21.	VÚD	Vyřazení notebooku z užívání			
22.	VÚD	Nárok na náhradu škody vůči zaměstnanci	2 000		
23.	PPD	Zaměstnanec zaplatil škodu do pokladny	2 000		
24.	VBÚ	Poskytnuta provozní záloha na energii	5 000		
25.	PF	Spotřeba energie	6 900		
26.	VÚD	Zúčtování zálohy			
27.	VBÚ	Vyrovnání s dodavatelem energie			
28.	VF	Za služby	88 000		
29.	VÚD	Směnka k inkasu	88 000		
30.	VÚD	Úrok ze směnky	8 000		
31.	VÚD	Eskont směnky			
32.	VÚÚ	Přijetí eskontního úvěru	96 000		
33.	VBÚ	Na účet připsán částka eskontního úvěru	89 000		
34.	VÚD	Diskont	7 000		
35.	VÚD	Avízo banky o zaplacení směnky	96 000		

- Úkoly: 1) **Jaký režim je určen pro tvorbu zákonné rezervy?**
 2) **Jaké podmínky stanovuje ZP pro náhrady škod zaměstnanci?**
 3) **Může NO obchodovat se směnkami?**

PŘÍKLAD 71

Zaučtujte souhrnný příklad na probrané učivo u NO, dopočítejte chybějící částky a vyřešte zadané úkoly:

Č.	Dok.	Účetní případ	Kč	MD	D
1.	PF	Zakoupení zboží „A“ 15 000 USD (19,65 Kč/ 1 USD)			
2.	VÚÚ	Poskytnut krátkodobý bankovní úvěr	300 000		
3.	VBÚ	Úvěr připsán na bankovní účet	300 000		
4.	VÚD	Doprava zboží vlastní aktivace vnitroorg. služeb	50 000		
5.	JSD	Clo při dovozu	36 000		
6.	VBÚ	Úhrada dodavateli zboží (20,01 Kč/1 USD)			
7.	VÚD	Kursový rozdíl			
8.	VBÚ	Úhrada celního závazku	36 000		
9.	VÚD	Převzetí zboží na sklad v celkovém ocenění			
10.	VÚD	Reklamacie vůči dodavateli zboží	18 000		
11.	VÚD	Reklamacie neuznána škoda na zboží	18 000		
12.	PF	Zakoupení zboží „A“ přímo do majetku	70 000		
13.	VF	Tržby za prodané zboží	94 000		
14.	VÚD	Prodané zboží	70 000		
15.	VÚD	Vystavena dodavateli zboží směnka k úhradě	70 000		
16.	VÚD	Úrok ze směnky	5 000		
17.	VBÚ	Úhrada od odběratele zboží			
18.	VBÚ	Úhrada směnky včetně úroku			
19.	VÚD	Zaučtování PS materiálu (materiál účtován „B“)	3 900		
20.	PF	Zakoupení materiálu „B“	87 600		
21.	VPD	Zakoupení materiálu „B“	193 000		
22.	VBÚ	Úhrada dodavateli materiálu			
23.	VF	Tržby z prodeje materiálu	13 000		
24.	VÚD	k 31.12. doúčtování PS materiálu do spotřeby			
25.	VÚD	k 31.12. zjištěn KS materiálu dle inventarizace	250		
26.	VÚD	Zaučtování KS materiálu uzavírání účetních knih	250		
27.	VBÚ	Úhrada zálohy na DzP PO	1 500		
28.	VÚD	Zaučtování povinnosti k DzP dle daň. přiznání	800		
29.	VBÚ	FÚ vrácen přeplatek na DzP PO			
30.	VÚD	Manko ve skladu zboží	2 000		
31.	VÚD	Manko sraženo ze mzdy	2 000		
32.	VÚD	Škoda ve skladu materiálu	67 000		
33.	VÚD	Nárok na náhradu škody	50 000		
34.	VBÚ	Úhrada od pojišťovny za škodu	50 000		

- Úkoly: 1) Jak je zaokrouhlována zvláštní sazba DzP pro FO?
 2) Jak je zaokrouhlován základ pro měsíční výpočet zálohy DzP ze závislé činnosti pro FO?
 3) Jak je zaokrouhlován základ pro výpočet zálohy DzP u PO?

TESTOVÉ OTÁZKY 14

- 1. Z hlediska daně z příjmů u poskytovatele daru je dar:**
 - a. položkou snižující základ daně
 - b. slevou na vypočtené dani
 - c. položkou osvobozenou od daně z příjmů
- 2. Mezi dlouhodobý nehmotný majetek neodpisovaný patří:**
 - a. zřizovací výdaje
 - b. ocenitelná práva
 - c. povolenky na emise
- 3. Kulturní památka, pokud není známa její pořizovací cena, se oceňuje:**
 - a. reprodukční pořizovací cenou
 - b. ve výši 1 Kč
 - c. jmenovitou hodnotou
- 4. České účetní standardy pro ÚJ, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, vydává:**
 - a. Komora certifikovaných účetních ČR
 - b. Komora auditorů ČR
 - c. Ministerstvo financí ČR
- 5. Zpravodajskou povinnost vůči Českému statistickému úřadu:**
 - a. má vždy nevýdělečná organizace
 - b. nemá nikdy nevýdělečná organizace
 - c. pokud je vybrána v rámci statistického šetření, potom má povinnost
- 6. NO zoologická zahrada má povinnost odpisovat zvířata?**
 - a. ano všechna
 - b. záleží na rozhodnutí účetní jednotky v souladu s legislativou
 - c. zvířata nepatří mezi odpisovaný majetek
- 7. Slevu na vyživovanou manželku (manžela) lze uplatnit:**
 - a. při měsíčním zúčtování
 - b. při ročním zúčtování
 - c. záleží na rozhodnutí mzdové účetní
- 8. Provize je vždy:**
 - a. součástí nákladů
 - b. součástí pořizovací ceny u DM
 - c. součástí pořizovací ceny u zásob
- 9. Náležitosti faktury jako průkazného účetního dokladu:**
 - a. jsou vyjmenovány v zákonu o účetnictví
 - b. jsou vyjmenovány v zákonu o daních z příjmů
 - c. nejsou nikde taxativně vyjmenovány
- 10. Jaké události jsou považovány za živelní pohromu:**
 - a. uvádí zákon o účetnictví
 - b. uvádí zákon o daních z příjmů
 - c. není nikde uvedeno

ZÁVĚR

Účetnictví nevýdělečných organizací je nedílnou součástí účetní soustavy v České republice. Účetní jednotky, jejichž primárním cílem je poskytování obecného prospěchu, vedou svoje účetnictví ve zjednodušeném nebo plném rozsahu, ve výjimečných případech, v soustavě jednoduchého účetnictví.

Cílem učebního textu bylo seznámení s vedením účetnictví nevýdělečných organizací v rámci legislativních předpisů s ohledem na specifika těchto účetních jednotek. Majetková struktura nevýdělečných organizací odpovídá jejich zaměření, rovněž účtování o nákladech a výnosech se zaměřuje na jejich evidování, bez povinnosti členění do provozní, finanční a mimořádné oblasti, jako je tomu u účetních jednotek, které jsou podnikateli. Členění nákladů a výnosů do oblasti hlavní činnosti a hospodářské činnosti vyžaduje přesnou analytickou evidenci a klíčování, které je velmi důležité pro správné stanovení základu daně z příjmů. Na rozdíl od podnikatelských subjektů mají nevýdělečné organizace několik výsledků hospodaření a to dle rozsahu svých aktivit.

Koncepce jednotlivých kapitol, řešených příkladů, příkladů, samostatných úkolů a testových otázek, umožňuje získat přehled o účtování situací, které v průběhu účetního období mohou nastat. Učební text Účetnictví nevýdělečných organizací příklady doplňuje o praktickou rovinu získané teoretické znalosti z přednášek a studijní opory Účetnictví nevýdělečných organizací a dohromady tvoří celek, který přináší absolventům komplexní pohled na oblast účetnictví.

Autorka

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] JANČAROVÁ, Veronika a Václav POLOK. *Účetnictví nevýdělečných organizací: pro kombinovanou formu studia*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2011, 119 s. ISBN 978-80-7248-684-7.
- [2] KRBEČKOVÁ, Marie a Jindřiška PLESNÍKOVÁ. *Jednoduché účetnictví: k ...* Olomouc: ANAG, 2010, sv. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-591-7.
- [3] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2011, xiv, 178 s. :. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [4] STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.
- [5] STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofie KOMRSKOVÁ. *Zdaňování neziskových organizací: zejména příspěvkových organizací, krajů, obcí, občanských sdružení, nadací, veřejných vysokých škol, veřejných výzkumných institucí a obecně prospěšných společností: s příklady z praxe*. Olomouc: ANAG, 2011, sv. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7263-658-7.
- [6] SVOBODOVÁ, Jaroslava a Zdeněk ŠAFRÁNEK. *Účtová osnova, české účetní standardy: postupy účtování pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace)*. Olomouc: ANAG, 2012, sv. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-728-7.
- [7] TAKÁČOVÁ, Hana. *Účetnictví neziskových organizací*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2010, 184 s. ISBN 978-80-245-1664-6.
- [8] URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2. rozš. a aktualiz. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2008, 231 s. ISBN 978-802-4818-016.
- [9] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- [10] Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví.
- [11] České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- [12] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

SEZNAM ZKRATEK

CP	cenné papíry
CZ	cizí zdroje
D	Dal
DDNM	drobný dlouhodobý nehmotný majetek
DDHM	drobný dlouhodobý hmotný majetek
DM	dlouhodobý majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DFM	dlouhodobý finanční majetek
DzP	daň z příjmů
HLČ	hlavní činnost
HOČ	hospodářská činnost
IR	inventarizační rozdíl
JÚ	jednoduché účetnictví
KM	krátkodobý majetek
MD	Má dáti
N	náklady
ND	náhradní díl
NO	nevýdělečná organizace
NV	nedokončená výroba
PC	pořizovací cena
PF	přijatá faktura
PHM	pohonné hmoty
PPD	příjmový pokladní doklad
RPC	reprodukční pořizovací cena
s.m.v.	samostatná movitá věc
SR	státní rozpočet
TZ	technické zhodnocení
ÚJ	účetní jednotka
ÚO	účetní období
ÚSC	územní samosprávný celek
V	výnosy
VBÚ	výpis z bankovního účtu
VF	vydaná faktura
VH	výsledek hospodaření
VJ	vlastní jmění
VPD	výdajový pokladní doklad
VÚD	vnitřní účetní doklad
VÚJ	vybrané účetní jednotky
VÚÚ	výpis z úvěrového účtu
Vyhláška	vyhláška č. 504/2002 Sb.
VZZ	výkaz zisku a ztráty
ZD	základ daně
ZJR	zjednodušený rozsah vedení účetnictví
ZP	Zákoník práce
ZVL	zúčtovací a výplatní listina

PŘÍLOHA Č. 1 SMĚRNÁ ÚČTOVÁ OSNOVA

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

- 01 Dlouhodobý nehmotný majetek
- 02 Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný
- 03 Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný
- 04 Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek, pořizovaný dlouhodobý finanční majetek
- 05 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
- 06 Dlouhodobý finanční majetek
- 07 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 08 Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

Účtová třída 1 – Zásoby

- 11 Materiál
- 12 Zásoby vlastní výroby
- 13 Zboží

Účtová třída 2 – Finanční účty

- 21 Peníze
- 22 Účty v bankách
- 23 Krátkodobé bankovní úvěry
- 24 Jiné krátkodobé finanční výpomoci
- 25 Krátkodobý finanční majetek
- 26 Převody mezi finančními účty

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy

- 31 Pohledávky
- 32 Závazky
- 33 Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
- 34 Zúčtování daní, dotací a ostatní zúčtování
- 35 Pohledávky za sdružením
- 36 Závazky ke sdružením a závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů
- 37 Jiné pohledávky a závazky
- 38 Přechodné účty aktiv a pasiv
- 39 Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

Účtová třída 4 - volná

Účtová třída 5 – Náklady

- 50 Spotřebované nákupy
- 51 Služby
- 52 Osobní náklady
- 53 Daně a poplatky
- 54 Ostatní náklady
- 55 Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek
- 58 Poskytnuté příspěvky
- 59 Daň z příjmů

Účtová třída 6 - Výnosy

- 60 Tržby za vlastní výkony a za zboží
- 61 Změna stavu vnitroorganizačních zásob
- 62 Aktivace
- 64 Ostatní výnosy
- 65 Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek
- 68 Přijaté příspěvky
- 69 Provozní dotace

Účtová třída 7 a 8

Účetní jednotky použijí účty účtové třídy 7 a 8 podle vnitřního předpisu

Účtová třída 9 – Vlastní jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé úvěry a půjčky, závěrkové a podrozvahové účty

- 90 Vlastní jmění
- 91 Fondy
- 92 Oceňovací rozdíly
- 93 Výsledek hospodaření
- 94 Rezervy
- 95 Dlouhodobé bankovní úvěry a závazky
- 96 Závěrkové účty
- 97 – 99 Podrozvahové účty

PŘÍLOHA Č. 2 ÚČTOVÝ ROZVRH PRO POTŘEBY VÝUKY

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

01 Dlouhodobý nehmotný majetek

- 012 Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- 013 Software
- 014 Ocenitelná práva
- 018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek
- 019 Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

02 Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

- 021 Stavby
- 022 Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
- 025 Pěstitelské celky trvalých porostů
- 026 Základní stádo a tažná zvířata
- 028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek
- 029 Ostatní dlouhodobý hmotný majetek

03 Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný

- 031 Pozemky
- 032 Umělecká díla, předměty a sbírky

04 Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek, pořizovaný dlouhodobý finanční majetek

- 041 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
- 042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek
- 043 Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek

05 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

- 051 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
- 052 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek

06 Dlouhodobý finanční majetek

- 061 Podíly v ovládaných a řízených osobách
- 062 Podíly v osobách pod podstatným vlivem
- 063 Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
- 066 Půjčky organizačním složkám
- 067 Ostatní dlouhodobé půjčky
- 069 Ostatní dlouhodobý finanční majetek

07 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku

- 072 Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 073 Oprávky k software
- 074 Oprávky k ocenitelným právům
- 078 Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku
- 079 Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku

08 Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

- 081 Oprávky ke stavbám
- 082 Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí
- 085 Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů
- 086 Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům
- 088 Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku
- 089 Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku

Účtová třída 1 – Zásoby

11 Materiál

- 111 Pořízení materiálu
- 112 Materiál na skladě
- 119 Materiál na cestě

12 Zásoby vlastní výroby

- 121 Nedokončená výroba
- 122 Polotovary vlastní výroby
- 123 Výrobky
- 124 Zvířata

13 Zboží

- 131 Pořízení zboží
- 132 Zboží na skladě a prodejnách
- 139 Zboží na cestě

Účtová třída 2 – Finanční účty

21 Peníze

- 211 Pokladna
- 213 Ceniny

22 Účty v bankách

- 221 Účty v bankách

23 Krátkodobé bankovní úvěry

- 231 Krátkodobé bankovní úvěry
- 232 Eskontní úvěry

24 Jiné krátkodobé finanční výpomoci

- 241 Emitované krátkodobé dluhopisy
- 249 Ostatní krátkodobé finanční výpomoci

25 Krátkodobý finanční majetek

- 251 Majetkové cenné papíry k obchodování
- 253 Dluhové cenné papíry k obchodování
- 255 Vlastní dluhopisy
- 256 Ostatní cenné papíry
- 259 Pořizovaný krátkodobý finanční majetek

- 26 Převody mezi finančními účty**
- 261 Peníze na cestě

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy

31 Pohledávky

- 311 Odběratelé
- 312 Směnky k inkasu
- 313 Pohledávky za eskontované cenné papíry
- 314 Poskytnuté provozní zálohy a zálohy na zásoby
- 315 Ostatní pohledávky

32 Závazky

- 321 Dodavatelé
- 322 Směnky k úhradě
- 324 Přijaté zálohy
- 325 Ostatní závazky

33 Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

- 331 Zaměstnanci
- 333 Ostatní závazky vůči zaměstnancům
- 335 Pohledávky za zaměstnanci
- 336 Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění

34 Zúčtování daní, dotací a ostatní zúčtování

- 341 Daň z příjmů
- 342 Ostatní přímé daně
- 343 Daň z přidané hodnoty
- 345 Ostatní daně a poplatky
- 346 Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem
- 348 Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem ÚSC

35 Pohledávky ke sdružení

- 358 Pohledávky za účastníky sdružení

36 Závazky ke sdružením a závazky z upsaných a nesplacených CP a vkladů

- 367 Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů
- 368 Závazky k účastníkům sdružení

37 Jiné pohledávky a závazky

- 373 Pohledávky a závazky z pevných termínových operací
- 375 Pohledávky z emitovaných dluhopisů
- 378 Jiné pohledávky
- 379 Jiné závazky

38 Přejícné účty aktiv a pasiv

- 381 Náklady příštích období
- 383 Výdaje příštích období
- 384 Výnosy příštích období

385	Příjmy příštích období
386	Kurové rozdíly aktivní
387	Kurové rozdíly pasivní
388	Dohadné účty aktivní
389	Dohadné účty pasivní
39	Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování
391	Opravná položka k pohledávkám
395	Vnitřní zúčtování
396	Spojovací účet při sdružení

Účtová třída 4 – Volná

Účtová třída 5 – Náklady

50	Spotřebované nákupy
501	Spotřeba materiálu
502	Spotřeba energie
503	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek
504	Prodané zboží
51	Služby
511	Opravy a údržba
512	Cestovné
513	Reprezentace
518	Ostatní služby
52	Osobní náklady
521	Mzdové náklady
524	Zákonné sociální pojištění
525	Ostatní sociální pojištění
527	Zákonné sociální náklady
528	Ostatní sociální náklady
53	Daně a poplatky
531	Daň silniční
532	Daň z nemovitostí
538	Ostatní daně a poplatky
54	Ostatní náklady
541	Smluvní pokuty a úroky z prodlení
542	Ostatní pokuty a penále
543	Odpis nedobytné pohledávky
544	Úroky
545	Kurové ztráty
546	Dary
548	Manka a škody
549	Jiné ostatní náklady

- 55 Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek**
- 551 Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 552 Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 553 Prodané cenné papíry a podíly
- 554 Prodaný materiál
- 556 Tvorba rezerv
- 559 Tvorba opravných položek

- 58 Poskytnuté příspěvky**
- 581 Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami
- 582 Poskytnuté členské příspěvky

- 59 Daň z příjmů**
- 591 Daň z příjmů
- 595 Dodatečné odvody daně z příjmů

Účtová třída 6 - Výnosy

- 60 Tržby za vlastní výkony a za zboží**
- 601 Tržby za vlastní výrobky
- 602 Tržby z prodeje služeb
- 604 Tržby za prodané zboží

- 61 Změna stavu vnitroorganizačních zásob**
- 611 Změna stavu zásob nedokončené výroby
- 612 Změna stavu zásob polotovarů
- 613 Změna stavu zásob výrobků
- 614 Změna stavu zásob zvířat

- 62 Aktivace**
- 621 Aktivace materiálu a zboží
- 622 Aktivace vnitroorganizačních služeb
- 623 Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku
- 624 Aktivace dlouhodobého hmotného majetku

- 64 Ostatní výnosy**
- 641 Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- 642 Ostatní pokuty a penále
- 643 Platby za odepsané pohledávky
- 644 Úroky
- 645 Kursové zisky
- 648 Zúčtování fondů
- 649 Jiné ostatní výnosy

- 65 Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek**
- 652 Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 653 Tržby prodeje cenných papírů a podílů
- 654 Tržby z prodeje materiálu
- 655 Výnosy z krátkodobého finančního majetku

- 656 Zúčtování rezerv
- 657 Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
- 659 Zúčtování opravných položek

68 Přijaté příspěvky

- 681 Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami
- 682 Přijaté příspěvky (dar)
- 684 Přijaté členské příspěvky

69 Provozní dotace

- 691 Provozní dotace

Účtová třída 7 a 8 - Účetní jednotky použijí podle vnitřního předpisu

Účtová třída 9 – Vlastní jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé úvěry a půjčky, závěrkové a podrozvahové účty

90 Vlastní jmění

- 901 Vlastní jmění

91 Fondy

- 911 Fondy

92 Oceňovací rozdíly

- 921 Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků

93 Výsledek hospodaření

- 931 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení
- 932 Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let

94 Rezervy

- 941 Rezervy

95 Dlouhodobé bankovní úvěry a závazky

- 951 Dlouhodobé bankovní úvěry
- 953 Emitované dluhopisy
- 954 Závazky z pronájmu
- 955 Přijaté dlouhodobé zálohy
- 958 Dlouhodobé směnky k úhradě
- 959 Ostatní dlouhodobé závazky

96 Závěrkové účty

- 961 Počáteční účet rozvahový
- 962 Konečný účet rozvahový
- 963 Účet výsledku hospodaření

97 – 99 Podrozvahové účty

- 971 – 998 Podrozvahové účty
- 999 Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům

PŘÍLOHA Č. 3 PRO PROCVIČENÍ

<u>MD</u>		<u>D</u>	<u>MD</u>		<u>D</u>

<u>MD</u>		<u>D</u>	<u>MD</u>		<u>D</u>

<u>MD</u>		<u>D</u>	<u>MD</u>		<u>D</u>

<u>MD</u>		<u>D</u>	<u>MD</u>		<u>D</u>

<u>MD</u>		<u>D</u>	<u>MD</u>		<u>D</u>

<u>MD</u>		<u>D</u>	<u>MD</u>		<u>D</u>

MD	D	MD	D
MD	D	MD	D
MD	D	MD	D
MD	D	MD	D
MD	D	MD	D
MD	D	MD	D
MD	D	MD	D
MD	D	MD	D

PŘÍLOHA Č. 4 PRO VÝPOČET DAŇOVÝCH ODPISŮ

Odpisování hmotného majetku

Doba odpisování hmotného majetku činí minimálně:

Odpisová skupina	Doba opisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Rovnoměrný způsob odpisování:

Roční odpisová sazba pro hmotný majetek neodpisovaný dle písmen b) až d)

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2,0

Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20 %

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	40	30	33,3
2	31	17,25	20
3	24,4	8,4	10,0

Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15 %

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	35	32,5	33,3
2	26	18,5	20
3	19	9	10

Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 %

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	30	35	33,3
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

Zrychlený způsob odpisování

Koeficient pro zrychlené odpisování			
Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	21	30
6	50	51	50

Odpisování nehmotného majetku:

Nehmotný majetek, ke kterému má poplatník právo užívání na dobu neurčitou je odpisován:

Nehmotný majetek	Doba odpisování
Audiovizuální dílo	18 měsíců
Software, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	36 měsíců
Zřizovací výdaje	60 měsíců
Ostatní nehmotný majetek	72 měsíců

PŘÍLOHA Č. 5 PRO VÝPOČET MZDY

Problematika účtování mezd je všeobecně vázána na aktuální legislativní předpisy. Zákonnými normami jsou stanoveny srážky, které lze zaměstnanci bez jeho svolení z odměny za práci srazit. Současně pro zaměstnavatele vzniká povinnost odvádět za zaměstnance na vrub nákladů stanovené částky. Pro výpočet odměny za práci jsou potřebné minimálně tyto údaje:

Pojistné na sociální zabezpečení v % z vyměřovacího základu (rok 2013):

Sociální zabezpečení	Zaměstnanec	Zaměstnavatel	Celkem odvod
Nemocenské pojištění	0	2,3	2,3
Důchodové pojištění	6,5	21,5	28,0
Státní politika zaměstnanosti	0	1,2	1,2
Celkem	6,5	25,0	31,5

Pojistné na zdravotní pojištění v % z vyměřovacího základu (rok 2013):

Zaměstnanec	4,5
Zaměstnavatel	9,0
Celkem	13,5

Slevy na dani z příjmů fyzických osob (rok 2013):

Typ částky	Za zdaňovací období v Kč	Za měsíc v Kč
Základní na poplatníka	24 840	2 070
Invalidita: I. a II. stupeň	2 520	210
Invalidita: III. stupeň	5 040	420
Invalidita: držitel průkazu ZTP/P	16 140	1 345
Pro studenta	4 020	335
Manželka (manžel)	24 840	0
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	13 404	1 117